

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XII 20

VETERINÆRVESENET

1956

Service Vétérinaire 1956

VETERINÆRDIREKTØREN
OSLO 1960

Norges offisielle statistikk, rekke XI og XII

Norway's Official Statistics, series XI and XII

Rekke XI

Trykt 1959

- Nr. 341 Jordbruksstatistikk 1958 *Agricultural statistics*
- 342 Statistisk årbok 1959 *Statistical yearbook of Norway*
- 343 Sinnssykehusenes virksomhet 1957 *Hospitals for mental disease*
- 344 Undervisningsstatistikk 1956—57 *Statistics on education*
- 345 Folkemengdens bevegelse 1957 *Vital statistics and migration statistics*
- 346 Norges jernbaner 1957—58 *Chemins de fer norvégiens*
- 347 Skogstatistikk 1953—1956 *Forestry statistics*
- 348 Kredittmarkedstatistikk 1957 *Credit market statistics*
- 349 Norges industri 1957 *Industrial production statistics*
- 350 Varehandelsstatistikk 1957 *Distribution statistics*
- 351 Samferdselsstatistikk 1959 II *Transport and communication statistics II*
- 352 Alkoholstatistikk 1958 *Alcohol statistics*
- 353 Syketrygden 1958 *Health insurance*

Rekke XII

Trykt 1960

- Nr. 1 Økonomisk utsyn over året 1959 *Economic survey*
- 2 Lønnsstatistikk 1958 *Wage statistics*
- 3 Norges kommunale finanser 1955—56 og 1956—57 *Municipal finances*
- 4 Elektrisitetsstatistikk 1957 *Electricity statistics*
- 5 Skogavvirking 1955—56 til 1957—58 *Roundwood cut*
- 6 Skogbrukstelingen i Norge 1. september 1957 I Tabeller *Census of forestry I Tables*
- 7 Telegrafverket 1958—59 *Télégraphes et téléphones de l'Etat*
- 8 Forsikringsselskaper 1958 *Sociétés d'assurances*
- 9 Norges bergverksdrift 1958 *Norway's mining industry*
- 10 Norges postverk 1959 *Statistique postale*
- 11 Ulykkestrygden for industriarbeidere m. v. 1952—1954 *Assurances de l'Etat contre les accidents pour les ouvriers industriels etc.*
- 12 Meieribruket i Noreg 1958 *Norway's dairy industry*
- 13 Norges handel 1958 I *Foreign trade of Norway I*
- 14 Ulykkestrygden for sjømenn 1954—1956 Ulykkestrygden for fiskere 1954—1956 *Accident insurance for seamen Accident insurance for fishermen*
- 15 Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1957 *Medical statistical report*
- 16 Kriminalstatistikk 1958 *Criminal statistics*
- 17 Norges fiskerier 1958 *Fishery statistics of Norway*
- 18 Skattestatistikk 1956 og 1957 *Tax statistics*
- 19 Kredittmarkedstatistikk 1958 *Credit market statistics*
- 20 Veterinærvesenet 1956 *Service vétérinaire*

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XII 20

VETERINÆRVESENET

1956

Service Vétérinaire 1956

VETERINÆRDIREKTØREN
DIRECTEUR VÉTÉRINAIRE
OSLO 1960

Tidligere utkommet:

For årene 1889—1898 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.

Veterinærvesenet og kjødkontrollen 1899 IV nr. 24, 1900 IV nr. 57, 1901 IV nr. 70, 1902 IV nr. 89, 1903 IV nr. 116, 1904 V nr. 15, 1905 V nr. 36, 1906 V nr. 65, 1907 V nr. 83, 1908 V nr. 112, 1909 V nr. 141, 1910 V nr. 173, 1911 V nr. 201, 1912 VI nr. 13, 1913 VI nr. 39, 1914 VI nr. 71, 1915 VI nr. 96, 1916 VI nr. 121, 1917 VI nr. 148.

Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1918 VI nr. 184, 1919 VII nr. 22, 1920 VII nr. 43, 1921 VII nr. 90, 1922 VII nr. 141.

Det civile veterinærvesen 1923 VII nr. 182, 1924 VIII nr. 16, 1925 VIII nr. 49, 1926 VIII nr. 64, 1927 VIII nr. 85, 1928 VIII nr. 111, 1929 VIII nr. 150, 1930 VIII nr. 175, 1931 IX nr. 4, 1932 IX nr. 34, 1933 IX nr. 67, 1934 IX nr. 92, 1935 IX nr. 116, 1936 IX nr. 140, 1937 IX nr. 167, 1938 IX nr. 179, 1939 X nr. 8, 1940 X nr. 29.

Veterinærvesenet 1941 X nr. 56, 1942 X nr. 73, 1943 X nr. 93, 1944 X nr. 119, 1945 X nr. 127, 1946 X nr. 152, 1947 X nr. 175, 1948 XI nr. 15, 1949 XI nr. 53, 1950 XI nr. 140, 1951 XI nr. 166, 1952 XI nr. 192, 1953 XI nr. 224, 1954 XI nr. 270, 1955 XI nr. 291.

Innhold.
(Sommaire.)

	Side Page
A. Alminnelig oversikt. <i>Vue générale</i>	1
Kjøttkontrollen. <i>Contrôle des viandes</i>	2
Utførsel og innførsel av levende dyr. <i>Exportation et importation des animaux domestiques</i>	2
Bevilgninger i budsjetterterminen 1956—1957. <i>Budget du terme 1956/1957</i>	3
B. De enkelte sjukdommer. <i>Les maladies différentes</i>	4
1. Miltbrann. <i>Antrax</i>	4
2. Raslesjuke. <i>Sarcophysema bovis</i>	4
3. Svinepest. <i>Pestis suum</i>	4
4. Bråssott. <i>Gastromycosis ovis</i>	4
5. Smittsom anemi <i>Anemia infect. equi</i>	4
6. Lungesjuke. <i>Pleuromneumonia contagiosa equorum</i>	4
7. Kverke. <i>Adenitis contagiosa equorum</i>	4
8. Ondartet katarrfeber. <i>Coryza gangraenosa bovum</i>	4
9. Rødsjuke. <i>Rhusiopatia suis</i>	5
10. Trikinose. <i>Trichinosis</i>	5
11. Tinter. <i>Taeniosis</i>	5
12. Tuberkulose. <i>Tuberculosis</i>	6
13. Smittsom kasting. <i>Brucellosis</i>	11
14. Paratyfus hos fjørfe. <i>Salmonellosis gallinarum</i>	13
15. Mastitis hos storfe. <i>Mastitis infectiosa agalactiae bovum</i>	14
16. Arsberetning fra fra fylkesvergerinærene for 1956. <i>Rapport annuel des vétérinaires départementaux 1956</i>	14
Tabell	
I. Enkelte husdyrsjukdommers forekomst i de forskjellige fylker. <i>Relevé des diverses maladies par départements</i>	38
» II. Husdyrsjukdommer artsvis. <i>Relevé des divers cas de maladies des animaux domestiques, par espèces</i>	40
» III. Husdyrsjukdommer fylkesvis. <i>Relevé des divers cas de maladies des animaux domestiques, par départements</i>	50
Hos hest. <i>Chevaux</i>	50
» storfe. <i>Bovins</i>	54
» sau. <i>Moutons</i>	60
» geit. <i>Chèvres</i>	66
» svin. <i>Porcs</i>	70
» hund. <i>Chiens</i>	76
» katt. <i>Chats</i>	80
» fjørfe. <i>Volailles</i>	82
» rev. <i>Renards</i>	84
» rein. <i>Rennes</i>	86
» andre dyr. <i>Animaux divers</i>	86
» IV. Besetninger angrepet av mildere smittsomme husdyrsjukdommer. <i>Troupeaux atteints de maladies infectieuses bénignes des animaux domestiques</i>	90
» V. Autoriserte veterinærer i Norge i 1957. <i>Nombre de vétérinaires diplômés en Norvège en 1957</i>	91
» VI. Antall slakt på stasjonene <i>Nombre de viandes de boucherie examinées aux bureaux de contrôle</i>	92
» VII. Antall slakt, 2nen klasse, på stasjonene. <i>Nombre de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe</i>	93
» VIII. Antall slakt, kassert på stasjonene. <i>Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle</i>	94
» IX. Antall slakt kontrollert utenfor stasjonene. <i>Nombre de viandes de boucherie examinées aux abattoire public</i>	96

	Side Page
Tabell X. Sammendrag for 1956. <i>Tableau récapitulatif du nombre de viandes examinées en 1956</i>	98
» XI. Antall slakt etterbesiktiget på stasjonene. <i>Nombre de viandes de boucherie reexaminées aux de contrôle</i>	100
» XII. Årsaken til 2den klasses stempling og kassasjon. <i>Causes principales de la classification et des saisies</i>	102
» XIII. Tønnekjøttkontrollen i 1956. <i>Contrôle sur la viande en tonneaux de 1956</i>	104
Tillegg I. Arsberetning for Veterinærinstituttet for 1956	105
» II. Arsberetning for Statens Veterinære laboratorium for Nord-Norge for 1956	123
» III. Organisasjon av Det sivile veterinærvesen 1958	127

A. Alminnelig oversikt.

Ifølge de fra veterinærene innkomne årsberetninger er det i årets løp behandlet hos:

Hest	29 734	sjukdomstilfelle
Storfe	308 877	»
Sau	90 720	»
Geit	4 925	»
Svin	145 278	»
Hund	8 362	»
Katt	1 171	»
Fjørfe	77 193	»
Rev	983	»
Rein	115	»
Andre dyr	2 755	»

Av de behandlede dyr angis å være døde og drepte:

Hester	2 208
Storfe	8 906
Sauer	3 084
Geiter	359
Svin	7 118
Hunder	493
Katter	118
Fjørfe	4 376
Rev	64
Rein	0
Andre dyr	729

Antallet av de av veterinærene behandlede sjukdomstilfelle var i etternevnte år:

1890.....	46 091	1937.....	349 436
1900.....	71 438	1938.....	425 205
1910.....	146 537	1939.....	438 955
1920.....	243 715	1940.....	402 103
1921.....	246 589	1941.....	450 517
1922.....	219 047	1942.....	555 287
1923.....	219 583	1943.....	678 565
1924.....	258 095	1944.....	768 433
1925.....	293 509	1945.....	611 366
1926.....	248 315	1946.....	607 205
1927.....	232 491	1947.....	570 086
1928.....	234 257	1948.....	632 215
1929.....	243 648	1949.....	776 402
1930.....	265 787	1950.....	618 613
1931.....	260 626	1951.....	631 421
1932.....	283 624	1952.....	610 437
1933.....	284 605	1953.....	601 284
1934.....	317 447	1954.....	618 066
1935.....	327 957	1955.....	646 529
1936.....	338 818	1956.....	670 113

Sunnhetstilstanden blant våre husdyr må sis å ha vært god i 1956. Den smittsomme sterilitet, som i noen år har vært i stadig tilbakegang, viser i år litt stigende tendens igjen. Annen sterilitet har derimot i år økt ganske betraktelig. Smittsom streptokokkmastitis viser fortsatt endel tilbakegang, mens mastitis av annen årsak stadig har stigende tendens. Mangelsykdommer holder seg på omtrent samme nivå som i fjor eller noe lavere.

Ingen sjukdommer av farsottartet karakter har forekommet i 1956.

For øvrig vises til tabeller og hva fylkesveterinærene har anført under avsnitt B.

Den offentlige kjøttkontrollen 1956.

For den offentlige kjøttkontrollen gjelder lov nr. 1 av 9. februar 1940 om offentlige godkjente slaktehus, offentlig kjøttkontroll m. v. som trådte i kraft 1. august 1945, jfr. også kgl. res. av 6. mai 1949 om regler for kontroll, merking, omsetting m. v. av ferskt hvalkjøtt, forskrifter av 3. mai 1946 om offentlig kjøttkontroll og om innførsel av kjøtt, flekk m. v., rundskriv av 29. mai 1946 om omsetting av ferskt kjøtt m. v. stemplet II klasse, jfr. instruks av 9. juni 1942, Veterinærdirektørens rundskriv av 8. juli 1946, forskrifter om trikinose av 3. november 1948 og Veterinærdirektørens instruks om bekjempelse av trikinose og trikinkontroll av 8. november 1948.

Det er offentlig kjøttkontroll i følgende byer: Arendal, Bergen, Bodø, Brevik, Brønnøysund, Drammen, Drøbak, Egersund, Farsund, Florø, Fredrikstad, Gjøvik, Halden, Hamar, Hammerfest, Harstad, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kongsvinger, Kragerø, Kristiansand S., Kristiansund N., Larvik, Lillehammer, Mandal, Molde, Mosjøen, Moss, Namsos, Narvik, Notodden, Oslo, Porsgrunn, Risør, Røros, Sandefjord, Sandnes, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Steinkjer, Tromsø, Trondheim, Tønsberg, Vadsø og Ålesund, og i herredene Askim, Eidskog, Eina, Elverum, Fauske, Gjestal, Hvittingfoss, Kyrkjebø, Lillestrøm, Lyngdal, Mo i Rana, Nittedal, Nord-Aurdal, Odda, Oppdal, Rakkestad, Ringebu, Sandeid, Sel, Sogndal, Sortland, Spydeberg, Stange, Stranda, Sunndal, Surnadal, Svolvev, Time, Tinn, Tynset, Vang H., Vestre Toten, Vinje, Voss og Ås.

Det er offentlige slaktehus i Bergen, Drammen, Egersund, Eina, Felleslakteriet, Halden, Harstad, Haugesund, Kristiansund N., Lillehammer, Moss, Namsos, Oslo, Sandnes, Sel, Stavanger, Stranda, Sunndal, Tromsø, Trondheim, Tynset, Vang H. og Voss.

I Regler for innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander — heri innbefattet innførsel av kjøtt og flekk — ble Plakat av 7. november 1930 forandret ved skriv fra Landbruksdepartementet av 6. juli 1951. Etter denne forandring er det bare saltede tarmes som kan innføres.

Utførsel og innførsel av levende dyr 1956.

U t f ø r s e l :

Ifølge Norges offisielle statistikk er det i året 1956 utført følgende antall levende dyr: 218 hester, 5 hunder, 58 rev, 3 756 mink, 41 isbjørn, 1 382 andre dyr og 18 540 kg fiskeyngel.

I n n f ø r s e l :

I henhold til kunngjøring om innførsel av dyr og smitteførende gjenstander av 15. juni 1954 er det forbudt å innføre hit til landet levende pattedyr og fugler fra andre land. Alle som ønsker å innføre hit til landet fra utlandet sådanne dyr, må derfor på forhånd i hvert enkelt tilfelle innsende til Landbruksdepartementet eller Veterinærdirektoratet søknad om dispensasjon fra ovennevnte innførselsforbud.

I løpet av 1956 er det på ovennevnte måte — ifølge Norges offisielle statistikk — innført følgende antall levende dyr: 42 hester, 36 hunder og 546 mink.

På Statens karantenestasjon på Marøya ved Stavanger har det i 1956 ikke stått noen dyr i karantene.

Bevilgninger til Det sivile veterinærvesen for budsjetterterminen 1. juli 1956—30. juni 1956.

A . U t g i f t e r :

Kap. 681. Veterinærinspektører og laboratorium:

1. Lønninger	kr.	35 100	
2. Reiseutgifter	»	16 000	
3. Laboratorium	»	30 000	kr. 81 100

Kap. 682. Fylkesveterinær og tilskott til distriktsveterinærer m.v.:

1. Lønninger	kr.	1 586 500	
2. Reiseutgifter	»	400 000	» 1 986 500

Kap. 683. Norges veterinærhøgskole (jfr. kap. 2581):

1. Lønninger	kr.	1 562 000	
2. Kontorutgifter	»	40 000	
3. Stipend og utferder	»	25 000	
4. Bygninger, kan overføres	»	110 000	
5. Lys, varme og reinhold	»	340 000	
6. Institutter, klinikker og samlinger, kan overføres	»	920 000	
7. Forsøksgården for pelsdyr på Dal i Asker	»	101 000	
8. Ymse	»	45 000	» 3 143 000

Kap. 684. Veterinærinstituttet (jfr. kap. 2582):

1. Lønninger	kr.	305 300	
2. Kontorutgifter	»	22 000	
3. Reiseutgifter	»	5 000	
4. Bygninger	»	83 500	
5. Lys, varme og reinhold	»	89 000	
6. Laboratorier	»	412 700	
7. Ymse	»	5 000	» 922 500

Kap. 685. Rådgerder mot ymse husdyrsjukdommer » 670 000

Kap. 686. Andre veterinærformål (jfr. kap. 2583):

1. Karantenestasjoner, (jfr. kap. 2583,1)	kr.	1 500	
2. Tilskott til «Norsk Veterinærtidsskrift»	»	1 500	
3. Kurs for veterinærer	»	10 000	
4. Stipend for veterinærer	»	5 000	
5. Veterinærmedisinsk rettsråd (jfr. kap. 2583,2)	»	11 000	
6. Tilskott til å fremme rasjonell hov- og klauvrøkt.	»	40 000	
7. Ymse	»	40 000	» 109 000

---

kr. 6 912 100

B. Inntekter:

Kap. 2581.	Norges Veterinærhøgskole (jfr. kap. 683)	..... kr.	250 000
»	2582. Veterinærinstituttet (jfr. kap. 684)	..... »	250 000
»	2583. Andre Veterinærformål (jfr. kap. 686)	.....	
	1. Karantenestasjoner (jfr. kap. 686,1)	.... kr.	300
	2. Veterinærmedisinsk rettsråd (jfr. kap. 686,5)	.. .. . »	2 000 » 2 300
			kr. 502 300

B. De enkelte sjukdommer.

1. Miltbrann.

Miltbrann har i 1956 forekommet i 8 tilfelle hos storfe. Av de angrepne dyr døde det 7 stkr. mens et av dyrene kom seg.

2. Raslesjuka.

Denne sjukdom har i årets løp blitt diagnostisert i 20 tilfelle og alle er døde eller drepte.

3. Svinepest.

Det har heller ikke i år forekommet noe tilfelle av svinepest.

4. Bråsott.

Bråsott er konstatert i 24 tilfelle i 1956 og alle de angrepne sauer er døde eller drepte.

5. Smittsom anemi.

I 1956 har 5 hester vært angrepet av smittsom anemi og alle hestene er blitt nedgravet. Alle tilfellene forekom i Hedmark fylke.

6. Lungesjuka hos hesten.

Denne sjukdom som ikke har forekommet her i landet siden 1947, har heller ikke i 1956 opptrådt i noe tilfelle.

7. Kverke.

Denne sjukdom har ikke forekommet i noe tilfelle i inneværende år.

8. Ondartet katarrfeber.

Ondartet katarrfeber er diagnostisert i 387 tilfelle i 1956 og herav er 273 dyr døde eller drepte.

9. Rødsj u k e .

Akutt rødsj u k e og knuterosen har opptrådt i noen flere tilfelle enn i fjor. Akutt rødsj u k e er konstatert i 3 487 tilfelle med 149 dødsfall. Knuterosen er påvist i 14 322 tilfelle med 128 dødsfall.

10. T r i k i n o s e .

Trikinose er påvist i 7 griser, 44 rev og 110 andre dyr. Disse tall fremkommer på basis av de innsendte sjukelister fra samtlige veterinærer. Hertil kommer 1 tilfelle av trikinose hos gris og 1 tilfelle hos isbjørn som er påvist på kjøttkontrollstasjonene og tatt med på tabell XII fra kjøttkontrollen. I tillegg til dette kommer de tilfelle av trikinose som er konstatert på Norges Veterinærhøgskole ved professor S. Hauge og som er diagnostisert på grunnlag av innsendt materiale direkte til høgskolen. Tabellen nedenfor angir resultatet av veterinærhøgskolens trikinundersøkelser:

Tabell 1.

Trikinundersøkelser 1960			
ved Institutt for næringsmiddelkontroll og hygiene, Norges Veterinærhøgskole.			
Serologisk trikinundersøkelse: Menneske	11	hvorav	0 pos.
» » Gris.....	8	»	0 »
Trikinundersøkelser: Gris	102	»	0 »
» Villrev	234	»	51 »
» Mink	13	»	0 »
» Isbjørn	2	»	2 »
Antall prøver i alt.....	370	hvorav	53 pos.

I februar—mars 1956 ble det ved Instituttet foretatt trikinkontroll på dyr fra arktiske strøk med følgende resultat:

Trikinundersøkelser: Isbjørn	70	hvorav	35 pos.
» Polarrev	15	»	10 »
» Snadd og kobbe	181	»	0 »
» Hvitfisk	1	»	0 »
» Polarhund	1	»	1 »
Antall prøver i alt.....	268	hvorav	46 pos.

11. T i n t e r .

I samband med Veterinærdirektørens rundskriv av 7. november 1947 til kontrollveterinærene innberettes nå alle påviste tilfelle av tinter straks til Veterinærdirektoratet. Herfra underrettes distriktsveterinæren som orienterer eieren

og helserådets ordfører og distriktsveterinæren sender rapport til Veterinærdirektoratet. Helsedirektoratet har ved rundskriv av 15. februar 1947 anmodet landets leger om å melde ethvert funn av bendelorm til helserådets ordfører som melder tilfellet videre til distriktsveterinæren.

I året 1956 er i alt fra den offentlige kjøttkontroll rapportert tinter i 48 storfe.

12. Tuberkulose.

En har i 1956 mottatt innberetning om tuberkulose som følgende tabeller viser:

Tabell 2. Besetninger og dyr som er tuberkulinprøvd med tuberkulin i 1956.

Fylke	Antall besetninger		Antall dyr	
	I alt	Hvorav på offentlig kostnad	I alt	Hvorav på offentlig kostnad
Østfold	28	—	293	—
Akershus	21	1	166	18
Hedmark	2	—	4	—
Oppland	8	1	52	14
Buskerud	4	—	4	—
Vestfold	9	—	62	—
Telemark	1	—	1	—
Aust-Agder	4	2	23	21
Vest-Agder	—	—	—	—
Rogaland	4	—	6	—
Hordaland	2	—	2	—
Sogn og Fjordane	9	—	9	—
Møre og Romsdal	10	—	10	—
Sør-Trøndelag	3	—	3	—
Nord-Trøndelag	11	—	12	—
Nordland	11	1	22	5
Troms	6	—	6	—
Finnmark	—	—	—	—
I alt	133	5	675	58

Tabell 3. Bekjempingen av tuberkulose hos fjørfe pr. 31 desember 1956.

Fylke	Samlet antall innrapporterte besetn. i fylket	Antall smittede besetninger		Nedslaktet men ennå ikke frigitt		Antall besetninger som er frigitt eller som skal frigis pr. ³¹ / ₁₂ 1956	
		Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
Østfold	57	5	8,78	—	—	52	91,22
Akershus	18	7	38,89	—	—	11	61,11
Hedmark	6	2	33,33	—	—	4	66,67
Oppland	9	—	—	—	—	9	100,00
Buskerud	6	—	—	—	—	6	100,00
Vestfold	20	4	20,00	—	—	16	80,00
Telemark	8	1	12,50	—	—	7	87,50
Aust-Agder	1	—	—	—	—	1	100,00
Vest-Agder	2	—	—	—	—	2	100,00
Rogaland	241	86	35,69	—	—	155	64,31
Hordaland	13	4	30,77	—	—	9	69,23
Sogn og Fjordane	2	—	—	—	—	2	100,00
Møre og Romsdal	11	1	9,99	—	—	10	91,01
Sør-Trøndelag	10	2	20,00	—	—	8	80,00
Nord-Trøndelag	5	1	20,00	—	—	4	80,00
Nordland	1	—	—	—	—	1	100,00
Troms	—	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—
I alt	410	113	27,56	—	—	297	72,44

Tabell 4. Bekjempelsen av

Fylke	Tuberkulosesmittet storfe					
	Besetninger			Dyr		
	Fra forrige år	Tilkommet i 1956	I alt	Fra forrige år	Tilkommet i 1956	I alt
Østfold	1	-	1	13	-	13
Akershus	-	1	1	-	21	21
Hedmark	-	-	-	-	-	-
Oppland	2	-	2	45	-	45
Buskerud	-	1	1	-	22	22
Vestfold	2	-	2	10	-	10
Telemark	-	-	-	-	-	-
Aust-Agder	-	1	1	-	11	11
Vest-Agder	-	-	-	-	-	-
Rogaland	-	-	-	-	-	-
Hordaland	-	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane	-	-	-	-	-	-
Møre og Romsdal	-	-	-	-	-	-
Sør-Trøndelag	-	-	-	-	-	-
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	-	-
Nordland	-	-	-	-	-	-
Troms	-	-	-	-	-	-
Finmark	-	-	-	-	-	-
I alt	5	3	8	68	54	122

I årets løp er 3 besetninger erklært tuberkulosesmittet. Med omsyn til fordelingen på de enkelte fylker av tuberkulosebesetninger, nedslakting og frigiving av besetninger vises til ovenstående tabell.

I 1956 er det innvilget erstatning for 23 dyr og utbetalt erstatning for 1 storfe med kr. 200.

Tabell 5. Innkomne rapporter fra offentlige¹ kjøttkontrollstasjoner om påtruffet tulerkulose i 1956.

Kjøttkontroll- stasjonens navn	Storfe			Svin
	Antall kontrollerte storfeskrøtter — kalver unntatt	Antall tilfelle		
		I alt	Etter forutg. tub.-prøve	
Arendal	1 156	—	—	—
Askim	504	—	—	1
Bergen	28 838	—	—	1
Bodø	3 643	—	—	—
Brevik	36	—	—	—
Bryne	518	—	—	—
Brønnøysund	2 426	—	—	—
Drammen	6 312	3	—	1
Drøbak	197	—	—	—
Egersund	2 002	—	—	16
Eidskog	233	—	—	—
Eina	1 841	—	—	—
Elverum	959	—	—	—
Farsund Lista	555	—	—	—
Fauske	1 580	—	—	—
Fellesslakteriet	11 278	—	—	39
Florø	1 714	—	—	—
Fredrikstad Ø.	147	—	—	1
Fredrikstad V.	605	—	—	2
Gjestal	463	—	—	—
Gjøvik	1 953	—	—	—
Halden	3 713	—	—	19
Hallingdal	538	—	—	—
Hamar	5 120	—	—	47
Hammerfest	769	—	—	—
Harstad	4 255	—	—	—
Haugesund	4 081	—	—	1
Holmestrand	104	—	—	—
Horten	816	—	—	—
Hvittingfoss	173	—	—	—
Hønefoss	971	—	—	—
Kongsberg	846	—	—	1
Kongsvinger	286	—	—	—
Kragerø	458	—	—	—
Kristiansand S.	2 553	1	—	—
Kristiansund N.	3 323	—	—	—
Kyrkjebo	266	—	—	—
Larvik	1 181	—	—	8
Lillehammer	2 763	—	—	—
Lillestrøm	134	—	—	—
Lyngdal	425	—	—	—
Mandal	885	—	—	—
Mo i Rana	1 849	—	—	—
Molde	1 417	—	—	—
Mosjøen	2 531	—	—	—
Moss	1 430	—	—	—
Namsos	4 413	—	—	—
Narvik	3 112	—	—	—
Nittedal	40	—	—	—
N. Aurdal	496	—	—	—
Notodden	716	—	—	—
Odda	741	—	—	—
Oppdal	1 812	—	—	—
Oslo	16 010	3	—	82

Tabell 5 (forts.). Innkomne rapporter fra offentlige¹ kjøttkontrollstasjoner om påtruffet tuberkulose i 1956.

Kjøttkontroll- stasjonens navn	Storfe			Svin
	Antall kontrollerte storfeskratter — kalver unntatt	Antall tilfelle		
		I alt	Etter forutg. tub.-prøve	
Porsgrunn.....	889	—	—	—
Rakkestad	549	—	—	—
Ringebu	728	—	—	—
Risør	321	—	—	—
Røros	1 339	—	—	—
Sandefjord	1 544	—	—	—
Sandeid i Ryfylke	1 058	—	—	1
Sandnes	5 666	—	—	4
Sarpsborg	1 134	—	—	—
Sel	4 154	—	—	1
Skien	3 153	—	—	—
Sogndal i Sogn	1 227	—	—	—
Sortland	1 070	—	—	—
Spydeberg.....	405	—	—	2
Stange	276	—	—	—
Stavanger	9 289	—	—	8
Steinkjer	3 021	—	—	—
Stranda.....	1 561	—	—	—
Sunndal	2 314	—	—	1
Surnadal	1 230	—	—	—
Svolvær.....	608	—	—	—
Tinn	449	—	—	1
Tromsø	4 537	—	—	—
Trondheim	29 393	—	—	15
Tynset	4 121	—	—	—
Tøsberg	2 479	—	—	—
Vadsø	436	—	—	—
Vang, H.	879	—	—	—
V. Toten	1 165	—	—	—
Vinje	—	—	—	—
Voss.....	1 419	—	—	—
Ålesund	3 529	—	—	—
Ås	232	—	—	—
I alt	225 362	7	—	252

¹ Som primære tilfelle er det ved samtlige offentlige kontrollstasjoner påvist tuberkulose i 7 slakt som utgjør 0,0031 pst. av det samlede antall kjøttskrotter — kalver unntatt.

13. Smittsom kasting.

Kampen mot brucellose ble begynt den 1. januar 1935. Bekjempingen er basert på frivillighet og tar sikte på:

1. Å hindre smitte fra allerede infiserte besetninger ved passende bestemmelser.
2. Å utrydde sjukdommen i de infiserte besetninger ved gjentatte blodprøver og slakting av reagentene.

Fordelingen av de smittede besetninger fylkesvis framgår av følgende oversikt:

Tabell 6.

Fylke	Antall smittede besetninger innrapportert 1. jan. 1935 -31.des.1956	Fylke:	Antall smittede besetninger innrapportert 1. jan. 1935 -31.des.1956.
Østfold	76	Vest-Agder	16
Akershus	97	Rogaland	85
Hedmark	401	Hordaland	553
Oppland	308	Sogn og Fjordane	913
Buskerud	205	Møre og Romsdal	357
Vestfold	52	Sør-Trøndelag	11
Telemark	117		
Aust-Agder	1	I alt	3 192

Tabell 7. Viser de oppnådde resultater.

Dato	Antall år siden bekjempingen begynte.	Antall smittede besetn. innrapportert pr. nevnte dato.	Antall besetninger med reagerter ved siste prøve.			Antall besetninger som har en neg. prøve, men som ennå ikke er frigitt.		Antall besetninger som var frigitt pr. nevnte dato.	
			Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	
1/1 1936	1	2 278	855	37.53	787	34.55	636	27,92	
1/1 1937	2	2 741	321	11.70	347	12.70	2 073	75,60	
1/1 1938	3	2 886	142	4.92	96	3.33	2 648	91,75	
1/1 1939	4	2 992	110	3.68	32	1.07	2 850	95,25	
1/1 1940	5	3 076	70	2.28	31	1.01	2 975	96,71	
1/1 1941	6	3 116	26	0.83	12	0.39	3 077	98,78	
1/1 1942	7	3 130	21	0.67	7	0.22	3 102	99,11	
1/1 1943	8	3 143	15	0.48	6	0.19	3 122	99,33	
1/1 1944	9	3 152	7	0.22	8	0.25	3 137	99,53	
1/1 1945	10	3 168	15	0.47	4	0.13	3 149	99,40	
1/1 1946	11	3 178	7	0.22	3	0.09	3 168	99,69	
1/1 1947	12	3 186	8	0.25	1	0.03	3 177	99,72	
1/1 1948	13	3 186	2	0.06	1	0.03	3 183	99,91	
1/1 1949	14	3 191	6	0.19	-	-	3 185	99,81	
1/1 1950	15	3 192	1	0.03	1	0.03	3 190	99,94	
1/1 1951	16	3 192	-	-	-	-	3 192	100,00	
1/1 1952	17	3 192	-	-	-	-	3 192	100,00	
1/1 1953	18	3 192	-	-	-	-	3 192	100,00	
1/1 1954	19	3 192	-	-	-	-	3 192	100,00	
1/1 1955	20	3 192	-	-	-	-	3 192	100,00	
1/1 1956	21	3 192	-	-	-	-	3 192	100,00	
1/1 1957	22	3 192	-	-	-	-	3 192	100,00	

Tabell 8. Tilgangen på nye besetninger i de forskjellige år.

	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
Nye infiserte besetn. . .	463	145	108	84	39	15	13	9	16	10	8
«Recidiv» . . .	36	47	38	32	3	8	5	3	9	3	—
Total	499	192	146	116	42	23	18	12	25	13	8

	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	I alt
Nye infiserte besetn. . .	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	914
«Recidiv» . . .	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	188
Total	—	8	1	—	—	—	1	—	—	—	1102

14. Paratyfus hos fjørfe.

Bekjempelsen av paratyfus hos fjørfe ble påbegynt 1. august 1947. Resultatene er nedenfor ført opp i tabellform.

Tabell 9. Resultatet av bekjempelsen av paratyfus hos fjørfe pr. 31. desember 1956.

Fylke	Besetninger som hadde reagenter ved siste prøve som ble foretatt			Besetninger som ikke hadde reagenter ved siste prøve som ble foretatt			
	I.	II.		III.		IV.	
	Samlet antall besetn i fylket	Ant. besetn. som hadde reag. ved siste prøve		Ant. besetn. som var reaksjonsfri ved siste prøve, men som skal kontr. prøves en gang til	Pst.	Ant. besetninger som er frigitt eller skal frigis pr. ^{31/12} 1956	
	Antall	Ant.	Pst.	Ant.	Pst.	Ant.	Pst.
Ostfold	54	1	1,85	—	—	53	98,15
Akershus	45	2	4,44	—	—	43	95,56
Hedmark	28	—	—	—	—	28	100,00
Oppland	19	8	42,11	—	—	11	57,89
Buskerud	5	1	20,00	—	—	4	80,00
Vestfold	2	—	—	—	—	2	100,00
Telemark	6	—	—	—	—	6	100,00
Aust-Agder	3	—	—	—	—	3	100,00
Vest-Agder	4	—	—	—	—	4	100,00
Rogaland	121	18	14,87	—	—	103	85,13
Hordaland	8	2	25,00	—	—	6	75,00
Sogn og Fjordane	1	—	—	—	—	1	100,00
Møre og Romsdal	3	1	33,33	—	—	2	66,67
Sør-Trøndelag	—	—	—	—	—	—	—
Nord-Trøndelag	2	—	—	—	—	2	100,00
Nordland	—	—	—	—	—	—	—
Troms	1	—	—	—	—	1	100,00
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—
I alt	302	33	10,93	—	—	269	89,07

Som det framgår av kolonne I i tabellen var det pr. 31. desember 1956 i alt innberettet 302 paratyfussmittede fjørfebesetninger. Av disse hadde 33 besetninger — 10,93 % reagenter ved siste blodprøve som ble foretatt. 269 besetninger, d.e. 89,07 % har hatt 2 negative omprøver eller er blitt slaktet i sin helhet og er eller vil dermed kunne bli frigitt.

15. Mastitis.

I 1934 ble det her i landet lagt opp en plan for bekjempelse av meget tapbringende husdyrsjukdommer. Blant disse var mastitis hos storfe.

I de første år gikk hele den disponible bevilgning med til bekjempelse av tuberkulose og brucellose og det var først i 1940 at staten kunne ta fatt på dette arbeid. Allerede i 1938 var det satt i gang et privat mastitislaboratorium som ble finansiert av Norske Melkeprodusenters landsforbund.

Statens mastitislaboratorium tok i første omgang sikte på ved forsøk å klarlegge mulighetene for å bekjempe sjukdommen på bred basis. Arbeidet ble etter hvert utvidet først ved et laboratorium i Stavanger og i 1946 overtok staten det private laboratorium i Oslo. Senere har en fått laboratorier i Skien, Kristiansand S., Haugesund, Bergen, Trondheim, hvor staten overtok et laboratorium som ble drevet av Trøndelag Melkesentral, Molde, Harstad, Tromsø og Hamar slik at en nå har i alt 11 laboratorier i drift. Bekjempelsen drives etter de foreløpige retningslinjer som ble trukket opp i 1948. Det er meningen etter hvert som en får mer erfaring å modifisere disse retningslinjer og søke å komme fram til en mer permanent ordning.

Tabellen på side 15 viser resultatene pr. 31. desember 1956.

Som det framgår av tabellen er 49 365 besetninger undersøkt og det ble påvist smittede dyr i 17 682 besetninger eller 35,8 pst. av de undersøkte besetninger.

I de 17 682 smittede besetninger som hittil er påvist var det 138 071 dyr og av disse ble det påvist mastitis i 34 938 dyr eller 25,3 pst. ved første undersøkelse. Ved siste undersøkelse som ble foretatt var reaksjonsprosenten 13,4 pst. Av disse 17 682 besetninger var 12 179 besetninger (68,8 pst.) med 97 805 dyr omprøvet. Av disse var 6 830 dyr positive, dvs. 7 pst.

16. Årsberetning fra fylkesveterinærene for 1956.

Fylkesveterinæren for Sør- og Øst-Norge.

Fylkesveterinærembetet for Sør- og Øst-Norge er opprettet fra 1. juli 1956 og omfatter følgende fylker: Oslo og Akershus, Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder. Fylkesveterinærens kontor er lagt til Landbruksdepartementet.

Innen embetsområdet er det 91 veterinærdistrikter. I beretningsåret har 3 mastitlaboratorier vært i virksomhet, således hovedlaboratoriet i Oslo, og laboratoriene i Kristiansand og Hamar. Det er videre gjort forberedelser til opprettelse av et nytt mastitlaboratorium i Skien.

Offentlig kjøttkontroll er innført i 46 kommuner.

Som det framgår av beretningen fra de praktiserende veterinærer i området har helsetilstanden blant husdyrene stort sett vært tilfredsstillende.

Omleggingen til husdyrløst jordbruk synes i beretningsåret å ha vært mindre enn tidligere og mye tyder på at husdyrtallet er ved å stabilisere seg. Til tross

Tabell 10. Årsstatistikk for 1956 for mastitisbekjempelse.

A	B	C	D	E	F	G	H
Antall smittede besetn. i alt. (Antall besetn. i smittekartoteket.) Her oppføres alle smittede besetninger laboratoriet har påvist.	Antall dyr i disse besetn. ved første prøve.	Antall reagerende dyr i disse besetninger ved første prøve	Reaksjonsprosent ved første prøve i disse besetn. $D = \frac{C \cdot 100}{B}$	Antall dyr i disse besetn. ved siste prøve. (Hvis det bare er tatt en prøve blir denne også siste prøve.)	Antall reagenter ved siste prøve i disse besetninger	Reaksjonsprosent ved siste prøve i disse besetninger $G = \frac{F \cdot 100}{E}$	Forskjell i reaksjonsprosent $H = D \div G$
17 682 = 35,8 %	138 071	34 938	25,3 %	133 175	17 824	13,4 %	11,9 %

I	J	K	L	M	N	O	P
Antall besetninger omprøvet	Antall dyr i disse	Antall reagenter ved siste prøve i disse	Reaksjonsprosent $L = \frac{K \cdot 100}{J}$	Antall besetninger med minst 3 neg. prøver fordelt over minst 1 år	Prosent $N = \frac{M \cdot 100}{A}$	Antall besetninger undersøkt i alt	Antall nye infiserte besetninger påvist i beretningsåret
12 179 = 68,8 %	97 805	6 830	7 %	3 110	17,1 %	49 365	2 045

for den betydelige reduksjon som er skjedd i husdyrtallet, synes veterinærenes virksomhet ikke å ha vært særlig berørt. En vesentlig grunn til dette er at kunstig inseminasjon hos storfe har økt tilsvarende, og en fortsatt avvikling av de tradisjonelle okseholdslag medfører ytterligere anvendelse av kunstig sædoverføring i storfeholdet. Ved at veterinærene i stor utstrekning har hånd om inseminasjonsarbeidet, har det vært mulig å opprettholde den veterinære tetthet som kjennetegner distriktene innen området og det har endog vært noen nyetableringer av privat praksis. Dette har igjen medvirket til å holde utgiftene nede ved bruk av veterinær da de lange avstander er sterkt utslagsgivende for kostnaden.

Et vesentlig bidrag til å sikre en rimelig og effektiv veterinærservice har en nå gjennom statens og fylkenes bevilgninger til refusjonsordninger ved veterinærenes skyssutgifter over lange avstander. Tilskuddsordninger er i funksjon innen alle fylker i området.

Av ondartet smittsomme husdyrsjukdommer har det opptrått 8 tilfeller av miltbrann, hvorav tre i Telemark, ett i Hedmark, ett i Vestfold, to i Akershus og ett i Buskerud. Tilfellene er behandlet på forskriftsmessig måte. Det er alminnelig antatt at det er en direkte årsakssammenheng mellom tilfellene av miltbrann og anvendelsen av importert kraftfôr som er smittet med miltbrannsporer, uten at det er ført noe bevis for antakelsen. Et av miltbrannstilfellene førte også til smitteoverføring til menneske gjennom uforsiktig håndtering av kadaveret. Det bør derfor understrekes hvor viktig det er at både husdyreiere og røktere er meget forsiktige med tilfeller av plutselige dødsfall i besetningen og alltid konfererer med veterinæren om tilfellet.

Det har også opptrått 2 tilfeller av gassoedem hos storfe på beite i Oppland fylke. Tilfellene er behandlet i overensstemmelse med husdyrlovens krav.

Smittsom anemi hos hest er diagnostisert hos fem dyr som alle er slaktet ned og det er ytet offentlig erstatning på vanlig måte. Alle tilfeller har forekommet i Hedmark fylke. Av andre smittsomme sjukdommer har som vanlig rødsjuke hos gris spilt en framtrædende rolle.

Ringorm hos storfe har i enkelte distrikter hatt en uvanlig stor utbredelse. Det syns som om husdyrbrukerne ikke legger tilstrekkelig vekt på denne sjukdommen og den får som regel bre seg uhindret på fjellbeiter og andre fellesbeiter. Et tydelig uttrykk for manglende forståelse for ringorm er det faktum at det er meldt om mange tilfeller av smitteoverføring til mennesker med til dels ondartet forløp. I forebyggende henseende ville meget være vunnet om man kunne få stimulert interessen for en mer regelmessig arsenikkvask av buskapene vår og høst slik det var langt mer alminnelig tidligere. Arsenikk har erfaringsmessig vist seg som det sikreste middel i kampen mot hudparasitter.

På tilsvarende måte som ved ringorm blir skabb hos gris bare sporadisk meldt til veterinær og en må for begge sjukdommers vedkommende regne med langt flere tilfeller enn innberetningen gir uttrykk for. Med den rike vekst det har vært i svinavlens her hjemme i etterkrigstiden, var det å ønske at oppdretterne gikk mer interessert inn for en sanering av griseskabben. Slik forholdene er i dag blir avlspurker og avlstråner ofte alvorlige smittekilder og det skulle syns unødvendig med de gode behandlingsmidler som nå står til rådighet.

I slutten av beretningsåret blusset det opp en epizooti av hvalpesjuke hos hund med tydelig sentrum i Oslo-området. Med den livlige kontakt som består nå til dags har sjukdommen også spredt seg til andre områder. Epizootien har stimulert til en mer systematisk gjennomvaksinering av hundebestanden.

Den såkalte handelsfjøsjuke hos storfe med både diarrehe og luftveisaffek-

sjoner har i enkelte distrikter forårsaket betydelige tap i melkeproduksjonen. Sjukdommen er som regel introdusert i et distrikt gjennom innkjøp av nye dyr og det er spesielt på beite at sjukdommen har hatt et til dels ondartet preg med bl. a. dødelig utgang på kalver og ungdyr. Dyr som kjøpes på handelsfjøs eller gjennom oppkjøpere skulle aldri settes direkte inn i en besetning uten etter forutgående isolasjon og observasjon.

Listeriose hos småfe har som vanlig hatt en del utbredelse, særlig i Gudbrandsdalen. Hverken de nyeste antibiotika eller kjemoterapeutika syns å ha noen særlig terapeutisk virkning ved sjukdommen og den har derfor i regel fatal utgang.

Enzootisk sterilitet hos storfe syns ikke å spille noen rolle lenger. I noen få tilfeller har en fått positiv reaksjon ved serologisk undersøkelse av tampongprøver, men hvor disse tilfeller sammenholdes med de kliniske funn har det ikke vært mulig å finne at reaksjonen gir uttrykk for noen aktiv infeksjon.

Sterilitetslidelser av ikke infektøs art spiller fortsatt en stor rolle hos storfe. Et stadig tiltagende problem er stille brunst hos storfe og da spesielt hos enkelte feraser. Lidelsen skaper ofte betydelige forsinkelser i den planlagte reproduksjonssyklus i den enkelte besetning.

Brunstproblemene hos gris er aktualisert gjennom at kunstig inseminasjon er tatt i bruk på forsøksbasis i svinavlen. I likhet med erfaringer fra andre land syns resultatet av inseminasjoner å avhenge av om det lykkes å finne det optimale tidspunkt i brunstperioden. Forsøkene har vakt betydelig interesse.

Til tross for at bekjempelsen av den kronisk smittomme mastitt har gjort tilfredsstillende framskritt, har behandlingen av andre mastittformer utgjort en meget betydelig del av de praktiserende veterinærers arbeide i beretningsåret. Disse mastitter har som regel en meget akutt form og er ofte en stafylokokk — eller koliinfeksjon. Behandlingen er som regel meget vanskelig, og infeksjonen etterlater ofte varige forandringer i den angrepne jurdel.

Mange veterinærer har påpekt at en rekke slike mastitter har sin årsak i feilaktig behandling av melkemaskiner, uheldige båsformer, mangelfull klauvpleie osv.

Som et ledd i både bekjempelsen av mastitter og en forbedring av melke kvaliteten, er det nødvendig å arbeide for en bedring av den alminnelige fjøshygiene. Når denne på flere steder ikke er tilfredsstillende, kan dette delvis skyldes mangel på arbeidskraft, men like ofte er det mangelfull forståelse for de grunnleggende hygieniske prinsipper i melkeproduksjonen.

Mange hadde ventet at tørkesommeren 1955 ville føre til en merkbar stigning i mangel- og stoffskiftesjukdommer hos husdyra i innefóringsperioden. Dette syns ikke å ha vært tilfelle, dels kan det skyldes at høykvaliteten har vært god p. g. a. tidlig slått, men like vesentlig syns det å ha vært at tilskuddsfór nyttes mer rasjonelt og fornuftig. Profylaktisk bruk av magnesiumoksyd til melkekyr har etter veterinærenes iakttakelser utvilsomt redusert antallet av graskramper. Høymangelen har medført at det i løpet av året er etablert en rekke halmlutingsanlegg over hele Østlandsområdet. Etter manges oppfatning har bruk av lutet halm hatt en meget gunstig virkning som forebyggende tiltak mot acetonuri hos storfe.

Parasittære sjukdommer spiller fortsatt en dominerende rolle i husdyrbruket. En av disse sjukdommer kommer naturlig nok lite til uttrykk i rapportene fra de praktiserende veterinærer da den sjelden gir klinisk utslag. Det er distomatose (leverflyndre) hos storfe. Hvis en sammenholder med kassasjonsprotokollene fra kjøttkontrollen får en imidlertid forståelse for hvilken

stor økonomisk rolle sjukdommen spiller. Det beklagelige er at en ennå mangler effektive terapeutika i bekjempelsen. Fra husdyrbrukerhold er det ved gjentatte anledninger henstilt til myndighetene å bevilge penger til gransking av dette viktige problem. Under våre forhold vil det utvilsomt være et sterkt behov for en veterinær parasittolog.

Selv om hov- og klauvpleie fortsatt er forsømt i mange bygder, er det tegn på en stigende interesse for saken. En vesentlig årsak til dette er ordningen med statsbidrag til distriktshovslagere. Skal denne interessen holdes oppe og føres videre, er det imidlertid nødvendig med større statsbevilgninger idet flere distrikter har søkt om statsbidrag uten å få, da statsbevilgningen er oppbrukt.

Ved innførsel av husdyr har en også i det foreløpne år måttet godta private karanteneinnretninger. Denne ordning har vist seg å bli mer og mer uholdbar og behovet for en offentlig karantenestasjon er påtrengende.

Fylkesveterinæren for Vest-Norge.

Vest-Norge fylkesveterinærembete omfatter Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker.

Rogaland fylke er delt i 6 veterinærdistrikter. Foruten de seks distriktsveterinærer har det i fylket vært bosatt 25 veterinærer, hvorav 20 helt eller delvis har drevet vanlig veterinærpraksis.

Hordaland fylke er inndelt i 8 veterinærdistrikter, dessuten utgjør Bergen by eget politiveterinærdistrikt. Foruten de statsansatte veterinærer har det i fylket vært bosatt 15 veterinærer hvorav 11 helt eller delvis var beskjeftiget i praksis.

Sogn og Fjordane fylke er delt i 9 veterinærdistrikter. Det har i alt vært bosatt 19 veterinærer i fylket gjennom beretningsåret.

Fylkesveterinær G. Nærland ble fra 1. november 1956 innvilget ett års permisjon fra sitt embete for å overta en stilling som veterinærkonsulent for FAO hos den indiske regjering. I Nærlands permisjonstid har Landbruksdepartementet konstituert fylkesveterinæren for Øst-Norge, R. Vollan, som bestyrer av embetet i tillegg til sitt eget.

I løpet av beretningsåret har det ikke i Vest-Norge opptrått noen form for ondartet smittsom husdyrsjukdom av farsottaktig karakter. Derimot er det som vanlig innberettet noen tilfeller av raslesjuke hos storfe. Det bør nevnes at i Midtre Nordfjord veterinærdistrikt har det forekommet en del tilfeller av denne sjukdom under beitetiden. Tilfellene hadde et atypisk forløp og forekom spredt over hele distriktet, men overraskende nok ikke på de mer typiske og kjente raslesjukesteder.

Som vanlig om årene har bråsott hos sau hatt en del utbredelse. En bør rekne med at antall tilfeller av bråsott ligger betydelig høyere enn statistikken viser. Dette skyldes at på langt nær alle tilfeller av sjukdommen blir meldt til veterinær slik loven krever. I Rogaland blir bråsott i stor utstrekning holdt under kontroll gjennom forebyggende vaksinasjon. I betraktning av de gode resultater vaksinasjonen har gitt og da det offentlige yter en betydelig støtte til gjennomføring av vaksinasjon, er det beklagelig at metoden ikke har fått større anvendelse enn tilfelle er både i Hordaland og Sogn og Fjordane.

Når det gjelder mildere smittsomme husdyrsjukdommer er det grunn til å merke seg at ringorm hos storfe har hatt en meget betydelig utbredelse over størsteparten av Vest-Norge, bortsett fra at sjukdommen har vært mindre ut-

breddt i Sogn og Fjordane enn i de to øvrige fylker. I en rekke tilfeller er det meldt om overføring av sjukdommen til mennesker, således til røktere og andre som steller dyr. På fellesbeiter har sjukdommen fått bre seg fra buskap til buskap og særlig da om høsten før innsetting. Flere av veterinærene har gitt uttrykk for at ringorm ofte blir meldt til veterinær så sent at ethvert tiltak til behandling og forebygging av videre smittespredning er vanskeliggjort. Både av omsyn til vanlige hudparasitter og ringorm syns det helt nødvendig å gjen-skape interessen for regelmessig arsenikkvask av husdyrene vår og høst.

Den smittsomme jurbetennelse hos storfe har fortsatt en betydelig utbredelse. I betraktning av at husdyrbruket i Vest-Norge i stor utstrekning er basert på mjølkeproduksjon, må det sies å være en påfallende liten interesse for en mer planmessig bekjempelse av den smittsomme jurbetennelse. En intensivering av mastitisbekjempelsen med en større meierikretsvis oppslutning ville utvilsomt gi bekjempelsesarbeidet større effektivitet.

Kukopper har også hatt en viss utbredelse og sjukdommen har som vanlig gitt endel karakteristiske følgesjukdommer, bl. a. akutte jurbetennelser.

I beitetiden gikk det i store deler av Vest-Norge en til dels ondartet smittsom diarre på storfe. Sjukdommen førte til en betydelig nedgang i mjølkeytelsen hos de angrepne dyr og representerte derigjennom et ikke lite tap i husdyrproduksjonen i hele landsdelen. Epizootien ebbet ut før dyrene ble satt inn om høsten. Det har utvilsomt dreidd seg om en form for den såkalte «handelsfjøs-sjuka».

Det er meldt om færre tilfeller av piroplasmose hos storfe enn vanlig. En medvirkende årsak til nedgangen kan være at kulturbeiter nå blir mer anvendt slik at husdyrene ikke i samme grad som før kommer på de tradisjonelle utbeiter hvor ixodene er utbredt. Dette alene kan neppe forklare saken da utbeiter ennå i stor utstrekning nyttes.

Smittsom omløping hos storfe er ikke meldt i beretningsåret. Bekjempelsen av denne sjukdom på de steder hvor den har opptrått syns å ha gitt et godt resultat gjennom isolasjon av smittete besetninger og kontroll med bruken av bedekningsokser. Bruk av kunstig inseminasjon i smittete besetninger har vært av den største betydning.

Hos gris er det i første rekke rødsjuka og skabb som utgjør hovedtyngden av smittsomme sjukdommer. Griseskabb er en sjukdom som i altfor liten utstrekning blir reknet med og den får derfor en unødig stor utbredelse. Høvelige hygieniske foranstaltninger kombinert med en hensiktsmessig medikamentell behandling har store muligheter til å bringe denne sjukdom under kontroll.

Nysesjuka hos gris er påvist i spredte tilfeller og da i regel hos slaktesvin. En rekke avlsbesetninger, og da i første rekke i Rogaland, kvalifiserer seg for sertifisering. På grunn av de vanskelige diagnostiske forhold ved sjukdommen må både allerede sertifiserte besetninger og de som kvalifiserer seg for sertifikat basere seg på innsending av tryner til kontroll fra alle griser som slaktes i besetningen. Forståelsen for dette kontrolltiltak er ennå ikke stor, men da det syns å være den eneste vei å gå må både besetningseiere og slakteriene aktiviseres ved organiseringen av dette kontrollarbeide.

Hos sau er det av mildere smittsomme sjukdommer iaktatt smittsomt munn- og fotutslett og dessuten har listeriose (smittsom hjernebetennelse) opptrått i et betydelig antall. I Midtre Nordfjord veterinærdistrikt har listeriose vært årsak til kasting på geit uten at dyrene samtidig viste tegn på hjerne-symptomer. Sjukdommen etterlot i en del tilfeller sterilitet.

Pulpy Kidney disease (enterotoxaemi) hos lam er en sjukdom som også i beretningsåret har forårsaket betydelig lammedødlighet. Takket være en utstrakt bruk av antiserum er sjukdommen imidlertid trengt sterkt tilbake. Antiserumbehandling har gitt meget oppmuntrende resultater og de praktiserende veterinærer regner i mange tilfeller med å ha 100 % effekt når serumbehandlingen foretas i den kritiske tid etter slipping på beite.

De parasitære sjukdommer hos de forskjellige slags husdyr er fortsatt et meget alvorlig problem. I første rekke gjelder dette mage-tarmsnyltere hos småfe og iktesjuke hos sau. Med utvidet bruk av kulturbeite til sau syns innvollssnylterplagen å tilta som problem.

Mjølkefeber og acetonuri har som tidligere år utgjort en vesentlig del av praksismengden for veterinærer i vår- og høstmånedene. Derimot syns krampe-tillfellene hos storfe å ha opptrått i mindre antall enn tidligere. Dette kan delvis henge sammen med den relativt gode kvalitet på høyavlingene. Men en må også rekne med å se resultater av den utstrakte anvendelse av magnesiumpreparater som tilskudd til kyr før og etter kalving.

Forgiftninger hos husdyr har også i år forekommet i et betydelig antall. Således er det innberettet flere tilfeller av blyforgiftning som dels skyldes metallisk bly som har vært henslengt på beite, dels mønjemaling som på forskjellig måte har vært tilgjengelig for husdyr. Som vanlig er det sett forgiftninger hos storfe og småfe som følge av at de er kommet inn på områder hvor det har foregått sprøyting av frukttrær.

En ellers noe uvanlig form for forgiftning er sett i nærheten av Florø. En tank ved en sildoljefabrikk sprang lekk og betydelige mengder med olje fløt i sjøen. Oljen ble senere skyllet inn over strendene hvor sau og geit gikk og beitet. Mange dyr ble forgiftet og strøk med. En del lamsøyer overlevde forgiftningen, men de aborterte fostrene en tid etter. Fabrikken ga full erstatning for de tap som var forårsaket.

Som en konklusjon på de praktiserende veterinærers innberetninger må en kunne si at sunnhetstilstanden hos husdyra i Vest-Norge har vært relativt god i beretningsåret. Den gjennomførte skyssrefusjon for veterinærreiser over lange avstander har på en gledelig måte bidratt til at sjukdommene er kommet til behandling på et forholdsvis tidlig tidspunkt, noe som igjen har økt muligheten for helbredelse.

Interessen for husdyrbruk er stor og det har vært arbeidet planmessig med en forbedring av husdyrrasene. Det bør således nevnes at det i beretningsåret er opprettet en egen oksestasjon for Sør-Vestlandsfe med beliggenhet på Sola. Stasjonen har vært godt mottatt av husdyrbrukerne. I første rekke har kunstig sædoverføring på storfe fått anvendelse i Rogaland, men også i de to øvrige fylker er dannet inseminasjonslag. Etableringen av oksestasjon har i noen grad avhjulpet den mangel på lagsokser som i en tid har gjort seg gjeldende. Erfaring har imidlertid vist at den kunstige sædoverføring i stor utstrekning er en direkte årsak til avvikling av lagsoksesystemet. For Vest-Norge med til dels lange avstander og mangelfulle kommunikasjoner vil storfeholdet ennå i lang tid framover være avhengig av et tilfredsstillende lagsoksesystem.

Driftsbygningene i husdyrbruket er jevnt over ikke fornyet og forbedret i den utstrekning det er behov for det. Trange og uhensiktsmessige fjøs er derfor ikke uvanlig over store deler av Vest-Norge.

Som et alminnelig uttrykk for at helsetilstanden blant husdyra har vært relativt god, har husdyrproduksjonen i Vest-Norge økt i det forløpne år.

Fylkesveterinæren for Trøndelag, Møre og Romsdal.

Av ondartet smittsom sjukdom foreligger det i 1956 innberetning om 3 tilfeller av bråsott hvorav 2 i Trøndelag og 1 i Møre og Romsdal. Det er dog sannsynlig at det har forekommet flere tilfeller av denne sjukdom uten at veterinærene har fått melding om det. I visse områder er det foretatt vaksinasjon mot bråsott.

Det foreligger ellers melding om 1 tilfelle av miltbrannsemfysem. Tilfellet var atypisk og diagnosen ble ikke fastslått med sikkerhet.

Av mildere smittsomme sjukdommer er det meldt om noen tilfeller av smittsom luftveiskatarrh. Det er vesentlig hos travhester denne sjukdom har forekommet.

Tuberkulose har forekommet med noen få tilfeller hos gris og fjørfe. I de tilfeller typen er fastslått, har det vist seg å dreie seg om aviær tuberkulose.

Ondartet katarrhfeber forekommer med spredte tilfeller over hele området. Dødelighetsprosenten er meget stor og noe effektivt middel mot denne sjukdom synes fortsatt ikke å finnes.

Kopper eller kuppeaktig utslett er det stadig en del tilfeller av, men ingen steder har sjukdommen hatt en slik utbredelse at en kan snakke om noen epizooti. Forløpet er som regel mildt og veterinærene blir neppe konsultert i alle tilfeller. Det har også forekommet smitteoverføring til mennesker.

Smittsom munn- og fotutslett hos småfe er sikkert også mere utbredt enn sjukelistene viser. De fleste tilfellene av denne sjukdommen synes å ha forekommet i Møre og Romsdal fylke. Flere veterinærer beretter at sjukdommen har hatt et mildt forløp hvor føttene synes å være mere utsatt enn mulen.

I enkelte veterinærdistrikter, særlig i Trøndelag, synes ringorm å ha en sterk utbredelse. Det er således i hele området registrert over 2 000 tilfeller og det virkelige antall ligger sikkert vesentlig høyere. En stor vanskelighet når det gjelder bekjempelsen er at dyreeierne ikke overholder meldeplikten likesom de ikke alltid holder smittede kuer borte fra bedekningsoksene slik at oksene blir smittet. Fellesbeitene spiller også åpenbart en betydelig rolle når det gjelder smittespredningen. Enkelte veterinærer anfører at tilfellene kan være meget vanskelig å bekjempe. Ikke så sjelden blir mennesker smittet, til dels med ondartet forløp.

Skal en få en effektiv kontroll med denne sjukdom, må sikkert en fornyet opplysningsvirksomhet settes i verk likesom distriktsveterinærene bør få adgang til å foreta spesielle reiser for å registrere og behandle tilfellene.

Fra Møre og Romsdal beretter flere veterinærer om angrep av blodsugende midder på storfe og småfe. Disse kan plage dyrene ganske meget. Hos storfe overfører middene piroplasmose og hos småfe gir de polyarthrit og seneskjebetennelse. Piroplasmosen som også forekommer i visse strøk i Trøndelag, har ofte et ondartet forløp hos nyinnkjøpte dyr. Stedegne dyr som har vært stallforet i oppveksten eller har gått på kulturbeite, blir sterkt angrepet. I den senere tid er det blitt mere alminnelig med innkjøp av større kuraser til piroplasmosestrøk og disse dyrene får alvorlige angrep av piroplasmose. Det er meget viktig at behandlingen av dyrene blir innledet på et tidlig stadium.

24 besetninger er erklært smittet av smittsom nysesjuka. 9 besetninger er friggitt for iverksatte restriksjoner. Smittsom nysesjuka kan ikke sies å ha noen større utbredelse i området. Samtlige tilfeller i Trøndelag er klarlagt med hensyn til smitemåten. De fleste tilfellene skyldes innkjøp av smågriser fra smittede besetninger i Trøndelag. I Møre og Romsdal har det ikke lyktes å klarlegge

smittevegene i samme grad som i Trøndelag, men det mest sannsynlige er at smitten er kommet inn i de smittede besetningene med smågriser fra Østlandsområdet.

Tilfellene er behandlet på vanlig måte med hygieniske åtgjerder, isolasjon, nedslakting og desinfeksjon.

Det er drevet en relativ intensiv opplysningsvirksomhet ved foredrag, meldinger til avisene osv. slik at husdyreierne skulle være ganske godt orientert om sjukdommens art og smittemåte. Men det er ikke mulig å gardere seg helt mot smitteoverføring, særlig på grunn av den ukontrollerte smågrisomsetning.

Ingen ny griseavlsbesetning har fått sertifikat.

Også i år har smittsom diare hos storfe herjet en del distrikter, spredt over hele området. Forløpet har, som vanlig, vært afebrilt og almentilstanden ikke vesentlig påvirket. Av og til har diareen vært blodig og av en noe alvorligere karakter. Melkemengden går betydelig ned og utgjør den viktigste skadevirkning.

Kverke, paratyfus og smittsom kasting har ikke forekommet.

Det er påvist trikiner i et griseslakt i Møre og Romsdal. Dessuten er det påvist trikiner i en del villrev. Disse representerer således en viss smittefare. Det er også påvist trikiner i isbjørnkjøtt.

Tinter er påvist hos 8 storfe. Når det gjelder oppsporing av smitekilden, synes denne å by på store vansker.

Smittsom hønselemmelse og leukose har en relativt stor utbredelse. Hvor utbredt disse sjukdommene er, finnes det ingen sikre holdepunkter for. Men det er all grunn for veterinærene til å vie hønsejukdommene i sin alminnelighet større interesse enn hittil.

Over hele området forekommer tilfeller av rausjuke hos gris uten at forekomsten kan sies å avvike vesentlig fra det vanlige. Tilfellene opptrer året rundt og forløpet er vanligvis mildt selv om det av og til kommer komplikasjoner med døden eller nødslakting til følge.

I veterinærdistriktene rundt Trondheim har det tidligere forekommet smittsom omløping hos storfe i noe større utstrekning. Sjukdommen ser imidlertid nå ut til å ebbe ut. I Strinda veterinærdistrikt er sjukdommen siste år påvist i 1 besetning hvor den har holdt seg siden 1951. Ved slimprøver, tatt av 22 kuer, påvestes 4 reagerer. Ved miljøundersøkelse, foretatt på Byneset våren 1956, reagerte 3 kuer — 1 ku i hver besetning — positivt mens 3 kuer i 3 andre besetninger ga tvilsom positiv reaksjon. Ved fornyet undersøkelse av slimprøver høsten 1956 ga den ene av de positive reagerer fortsatt positiv reaksjon mens de 2 øvrige ga negativ reaksjon. Ei ku som ga negativ reaksjon i mai, reagerte positivt nå og ei ku som ga tvilsom positiv reaksjon i mai, reagerte positivt denne gang. Bare en husdyreier erklærte seg villig til å slakte den positive reagenten. Nye slimprøver fra disse besetningene vil bli tatt våren 1957.

Mastittdiagnostikken og mastittbekjempelsen drives fortsatt i den utstrekning mastittlaboratoriene har kapasitet til å gjennomføre arbeidet. Laboratoriene har, ved siden av spene- og kuprøver, begynt å ta spannpøver (besetningsprøver) på meieriene. Laboratoriene makter dog ikke å ta slike prøver på alle meieriene i området ved siden av det øvrige arbeidsopplegg. Det gjelder derfor om å kombinere de ymse prøvemethoder på den mest hensiktsmessige måte.

I meierikretser hvor det er foretatt og fortsatt drives systematisk undersøkelse og bekjempelse, er smittsom jurbetennelse (str. agalactiae) i tilbakegang. I mange meierikretser har det dog ennå ikke vært mulig å få satt igang et slikt systematisk bekjempelsesarbeide, men flere områder kommer med etter hvert.

Styren for mastittlaboratoriet i Trøndelag uttaler at streptokokkjurbe-

tennelse er mer utbredt og vanskeligere å bekjempe blant sidet Trønderfe enn rødt Trønderfe. Dette tilskrives blant annet kroppsbygningen, lavbente dyr, sidejur med lange spener.

Andre mastitter enn den kroniske smittsomme jurbetennelse synes å tilta i antall og spille en større økonomisk rolle etter hvert hvilket en rekke veterinærer påpeker i sine årsmeldinger.

«Sommermastittene» som i fjor var en slem plage i mange distrikter, har i år ikke hatt på langt nær samme omfang. Som årsak til dette forhold anføres blant annet det dårlige sommerværet og mindre insektplage.

Stafylokokkmastittene synes i Møre og Romsdal å være et vel så stort problem som den kroniske smittsomme jurbetennelse. I Trøndelagsfylkene er forholdet noe annerledes, men også i dette område er det skjedd en økning i antall mastitter forårsaket av stafylokokker.

En rekner med at miljøforholdene spiller en avgjørende rolle når det gjelder mastitter og særlig de med akutt optreden. På dette grunnlag driver mastittlaboratoriene i Møre og Romsdal en intens opplysningsvirksomhet og det er satt i gang en rekke kurser i jurhygiene, jurkontroll, melking og spenesårbehandling. Dette kan gjøres på grunn av den særegne oppbygning og ledelse av mastittlaboratoriene i dette fylke. I Trøndelag er mastittlaboratoriet oppbygget på en annen måte og dette har innflytelse på arbeidsgangen. Behovet for en spesiell og systematisk opplysningsvirksomhet på dette felt er kanskje ikke så påkrevet her som mange andre steder, men en må vel gå ut fra at det også her i noen grad er behov for en opplysningsvirksomhet.

Hos sau er det heller ikke så lite jurbetennelse, men her gjelder det i første rekke å redde liv da juret som regel blir ødelagt.

Spenesjukdommer av forskjellig slag forekommer i stort antall. Av årsaksforhold kan nevnes uheldig speneform, uhensiktsmessig oppstalling, dårlig klauvpleie m. v. Spenesjukdommenes relasjon til mastittene er berørt tidligere.

En rekke veterinærer rapporterer om tilfeller av lus, særlig hos storfe, men også hos andre dyrearter. Dette tyder på at dyrenes hudpleie ikke er så god som den burde være.

I et par distrikter i Møre og Romsdal forekommer det framleis tilfeller av bremselarver, særlig hos storfe som beiter på myrlendte beitestrekninger. Ved systematisk behandling er det lyktes å begrense sjukdommen i vesentlig grad. Angrepne varierer for øvrig meget fra år til år.

Av innvendige snyltere spiller leverikten den største rolle. Sammenholdt med funnet ved kjøttkontrollen, gir de tall som er ført opp i sjukelistene ikke noe riktig uttrykk for forekomsten av denne snylter. Angrep av leverikter har sikkert større innflytelse på dyrenes helsetilstand enn det vanligvis reknes med og det ville være av stor betydning om det kunne lykkes å finne fram til en effektiv og gjennomførbar bekjempelse av denne snylter. De midler som hittil har stått til rådighet har vært tungvinte og ikke tilstrekkelig effektive. Hvert år kasseres det lever for betydelige beløp på grunn av leverikteinvasjon.

Lungeorm som sikkert forekommer i langt større utstrekning enn hva veterinærene får kjennskap til og som gir seg uttrykk i sjukelistene, har siste år hatt en alvorligere karakter enn tidligere. Fra forskjellige steder foreligger det meldinger om ganske alvorlige angrep hos storfe, særlig ungdyr, med ikke så liten dødelighet. Dette henger sikkert sammen med den kalde og fuktige sommeren 1956. Et tilfelle ble slått stort opp i presse og kringkasting, men dette viste seg for en vesentlig del å skyldes manglende kjennskap til de faktiske forhold. Da den tanke ble framkastet at rådyrene kunne være medvirkende

ved spredningen av lungestrongylosen, ble det gitt spesiell fellingstillatelse for å undersøke dette forhold. Resultatet av denne undersøkelse ga ingen holdepunkter for at rådyrene representerer noen spesiell smittefare.

Mens endel veterinærer sier at mangelsjukdommer av forskjellig slag er meget utbredt i besetningene, uttaler andre at mangelsjukdommene viser nedgang. Dette siste tilskrives mer allsidig foring med tilskudd av mineralstoffer, vitaminer og sporstoffer. Det er naturlig at det må være store variasjoner på dette felt da jordbunnsforhold, driftsmåte, foring m. v. skifter sterkt fra sted til sted i det store område det her er tale om.

Når det gjelder fluorosen i Sunndalen viser en til årsmeldingen fra distriktsveterinær Årflot samt spesielle rapporter. Generelt kan sies at røykskadeproblemet ennå ikke er klarlagt, men det arbeides fortsatt med saken. Det er således gjort vedtak om en husdyrregistrering omfattende dyrenes klauvpleie, hold, hårlag, appetitt, event. halthet, tannforandringer m. v. Hittil er 170 besetninger registrert.

I løpet av året 1956 er det tatt 55 prøver av høy og beite fra forskjellige steder rundt Sunndalsøra, men resultatet av disse prøvene er ennå ikke offentliggjort. På grunnlag av prøver, tatt forskjellige steder i Sunndalen 1955, uttaler professor Ender: «Analyseverdiene viser at vi må regne med et toksisk fluorinnhold i høyavlingen fra gårder som ligger inntil 35 km fra Verket.»

Hvilken innflytelse den fuktige sommeren 1956 har hatt på røykskadene i Sunndalsområdet er det ennå for tidlig å uttale seg om. For gårdbrukerne i bygdene rundt Sunndalsøra er det av aller største viktighet at det snarest mulig blir klarlagt hvilke skader som allerede er skjedd og hvilke skadevirkninger en må rekne med blant annet for husdyrholdet i tiden framover.

Den minimale interesse for hest som råder for tiden, gir utslag på mange måter, blant annet i dyrenes røkt og pleie. Hovpleien er mange steder meget dårlig.

Klauvpleien som mange steder har vært og framleis er dårlig synes etter hvert å bli omfattet med større interesse. En rekke steder anskaffes det klauvbeskjæringsbokser likesom det enkelte steder er ansatt hovslagere til å ta seg av dette arbeidet blant annet.

Den kunstige inseminering hos storfe får stadig større utbredelse.

I området er det 2 oksestasjoner, nemlig 1 i Møre og Romsdal og 1 i Trøndelag. I løpet av året er oksestasjonen i Møre og Romsdal flyttet fra Gjermundnes til Fuglset pr. Molde. Gården som er leiet for formålet, ligger i byens umiddelbare nærhet. Derved kan en nytte laboratoriet i Molde ved behandling og forsendelse av sæden. På stasjonen står det bare okser av Sør- og Vestlandsfe, men stasjonen formidler også sæd av sidet Trønderfe og NRF til de som måtte ønske å få slik sæd.

Det er utarbeidet en ny ordning for seminvirksomheten i fylket. Ordningen går ut på et felles seminlag for hele fylket og tar sikte på full utjevning.

I årets løp er det inseminert følgende antall kuer:

Sør- og Vestlandsfe	2 380
Sidet Trønderfe.....	461
NRF	539

Drektighetsprosenten etter 1. inseminering er, utreknet etter non return, henholdsvis 71,9, 65,2 og 57,7.

Insemineringen utføres av veterinærene samt 7 leginseminatører som arbeider

på steder hvor det er vanskelig for en veterinær å yte tilstrekkelig servise. Det viser seg imidlertid at de fleste av leginseminatørene har for få kuer å inseminere.

Det grunnleggende arbeide for en råneavdeling ved stasjonen ble gjort høsten 1956. Råner og nødvendig utstyr ble innkjøpt, et insemineringskurs for veterinærer ble holdt slik at alt var klart til å starte med inseminering på purker fra nyttår 1957.

Oksestasjonen i Trøndelag har fortsatt tilholdssted på Rotvoll. Lokalitetene er for små og stedet tilfredsstillende ikke kravene til en oksestasjon av den størrelsesorden som behovet tilsier. Avslaget for rødt Trønderfe som eier stasjonen, har i lang tid søkt å få kjøpe en gård i byens nærhet hvor det kan innrettes en oksestasjon som tilfredsstillende kravene fullt ut. Det ser nå ut til å være håp om at dette skal lykkes.

Det er i årets løp inseminert 9 756 kuer av rødt Trønderfe og 2 952 kuer av sidet Trønderfe. De fleste inseminerte kuer er tilsluttet seminlag. Drektighetsprosenten etter 1. inseminering er, utregnet etter non return, henholdsvis 64,7 og 64,0.

Insemineringen foretas av de stedlige veterinærer samt 2 leginseminatører.

Inseminering på purker er ikke kommet igang. På Rotvoll er det ikke plass for råner og det er lite sannsynlig at det blir noe fart i dette arbeide før oksestasjonen flytter til et annet sted. Det er holdt insemineringskurs slik at veterinærene er fortrolig med instrumentariet og de spesielle forhold når det gjelder inseminering på svin.

Kjøttkontrollen er altfor dårlig utbygget i alle 3 fylkene likesom hele området er dårlig stillet med hensyn til tilfredsstillende slakterier. Det har i lengere tid vært arbeidet med planer om nye slakteanlegg, men det rår blant annet så stor meningsforskjell om hvor slakteriene skal ligge og hvor stor kapasiteten skal være at det hele har stått i stampe. Det er imidlertid grunn til å tro at det snart skal finnes en løsning slik at byggingen av de projekterte anlegg kan ta til.

Det nye slakteriet i Volda er blitt forsinket slik at det ennå ikke er ferdig til å tas i bruk.

I årets løp har det vært sterkt på tale å frata et slakteri status som offentlig godkjent slakteri på grunn av dårlig vedlikehold, manglende utstyr og dårlig hygiene. Etter gjentatte påbud, både muntlige og skriftlige, har dog tilstanden forbedret seg såpass at slakteriet får beholde sin godkjennelse inntil videre.

Enkelte steder hvor det er offentlig kjøttkontroll, arbeider kontrollen i kummerlige lokaler og under de rådende forhold er det meget vanskelig å gjennomføre en tilfredsstillende hygiene og kjøttbehandling.

Det er flere steder hvor det burde opprettes offentlig kjøttkontroll og det er foretatt undersøkelser med dette for øye. Men for at dette skal kunne gjennomføres trengs blant annet tilfredsstillende lokaler samt nødvendig bevilgning fra vedkommende kommunes side. Flere av disse stedene vil bli pliktige til å opprette offentlig kjøttkontroll hvis den nye kjøttkontroll-loven vedtas med krav om offentlig kjøttkontroll i regulerte strøk med over 1 000 innbyggere. En løser dog ikke kravet om en hygienisk kjøttbehandling bare ved opprettelse av kjøttkontrollstasjoner. Hertil trengs også høvelige lokaler hvor dyrene kan slaktes.

Hva selve kjøttkontrollens utøvelse angår er det ikke noe særlig å bemerke utover at behandlingen og emballeringen av kjøtt under transport slett ikke er så god som den burde være.

I området finnes et fullt ut tilfredsstillende steriliseringsanlegg. Anlegget eies og drives av en privatmann. Dette anlegget som ligger i Sør-Trøndelag, mottar også en del varer til sterilisering fra nabofylkene. På steder hvor kasserte

varer og selvdøde dyr ikke kan nyttes ved sterilisering, byr bortskaffelsen og tilintetgjørelsen på adskillige vansker.

I området er det 2 landstasjoner for storhvalfangst. Bare 1 av disse har drevet hele sesongen. Den andre drev prøvedrift ca. 1 måneds tid. På begge stasjonene er det forhold ved utstyret og arbeidsgangen som bør endres, hvilket de ansvarshavende er gjort oppmerksomme på.

Sesongen 1956 betraktes som meget dårlig. Det ble drevet forsøksdrift med innsprøyting av antibiotica i den anskutte hvalen på fangstfeltet for å forlenge kjøttets holdbarhet. Denne framgangsmåte kan vel ennå ikke sies å være helt utprøvet selv om en har erfaring for at kjøttets holdbarhet ble adskillig forlenget. Hvilken betydning denne behandling kan ha for kjøttets brukbarhet til menneskeføde er ennå et åpent spørsmål.

Fylkesveterinæren for Nord-Norge.

Ondartet smittsom husdyrsjukdom er ikke påvist i beretningsåret.

Mildere smittsomme sjukdommer har heller ikke vist tegn til masseopptreden.

Tuberkulose eller smittsom kasting er i det hele tatt ikke meldt om noe tilfelle av. Heller ikke har det vært påvist *tuberkulose eller paratyfus* hos fjørfe.

Katarrfeber (Coryza gangraenosa bovum) som tidligere år har vært særlig plagsom i Vest-Lofoten, har gått tilbake også der, og har nå opptrått mere «normalt» med spredte enkelte tilfeller i de forskjellige distrikter i landsdelen. — Distriktsveterinær Hagen, Lofoten, er inne på at man ved bekjempelse av sjukdommen på lengre sikt mer enn hittil bør gå inn for bedre jordkultur (grøfting, kalking og gjødsling) samt få skilt ut sauen fra kufjøsene i de områder som har vært særlig utsatt.

Hvalpesjuka hos hund har opptrått med noen ganske få tilfelle i året vesentlig i Nordland. Men hos pelsdyr har det ikke vært meldt om noe tilfelle.

Akutt rausjuka og knuterosen hos gris har opptrått med en del tilfelle i omtrent alle distrikter. Da smitten er en nærmest konstant følgesvenn til normalt grisehold, betyr sjukdommen en del tap og utgifter i områder hvor det drives svinehold av noe omfang. Distriktsveterinær Traavik, Sandnessjøen, melder om tilsynelatende meget godt resultat ved bruk av den nye vaksine mot sjukdommen.

Smittsom nysesjuka (Rhinitis infectiosa suum) hos gris er vanskelig å bli kvitt hvor smitten først har fått innpass. Spesielt i eldre grisehus er det vanskelig å stole på at man er fri smitten selv etter grundig rengjøring og desinfeksjon. I løpet av året dukket således sjukdommen opp igjen hos en griseoppdretter som tidligere hadde skiftet ut hele besetningen p. gr. a. nysesjuka og kjøpt inn nye dyr. Kort tid etter at sjukdommen var konstatert på nytt, brant imidlertid grisehuset ned, og hele grisebestanden gikk visstnok med samtidig.

Ved en av de 2 anlagte fleskefabrikker i Troms fylke (basert på utnyttelse av kjøkkenavfall fra militærforlegning) ble det dessverre startet med griser fra en besetning i Nordland hvor det var smittsom nysesjuka. Da det er trange og mindre bra lokalforhold hos vedkommende har sjukdommen sin natur tro fått betydelig slagkraft og utbredelse. Og den vil nok vise seg å bli en kostbar belastning på driften for vedkommende. Til tross for at han ikke har tillatelse til å selge livdyr, kan en ikke se bort fra at «fabrikken» der ligger midt i bygda, representerer en viss smitterisiko for griseholdet ellers i distriktet.

En mindre kjent grisesjukdom har distriktsveterinær Grande gitt nærmere beretning om fra Brønnøysund-distriktet. Den opptrådte i en større avlsbesetning etter hvert hos flere ungdyr med lammelsessymptomer dels i lemmene dels i ryggen. Det kan være grunn til å anta at sjukdommen er smittsom og alt salg av livdyr fra stedet ble stoppet. Vedkommende eier kommer visstnok til å innstille svineholdet. Materiale fra sjukdomsutbruddet ble sendt til Veterinærhøgskolen uten at diagnosen med sikkerhet kunne klarlegges.

Trikinose er ikke påvist i noe griseslakt. Heller ikke fra pelsdyr i fangenskap er det i beretningsåret funnet trikiner. Men en har inntrykk av at bestemmelsen om pliktig trikinkontroll i pelsdyrfarmene blir etterlevd i bare liten utstrekning. Av villrev blir det derimot årlig undersøkt atskillig prøver for trikinose i Troms og Finnmark. Det er meldt om 4 positive funn fra villrev i Sør-Troms. Og i Altadistriktet ble det påvist trikiner i 2 jerver som var fanget. I Finnmark er trikinose tidligere påvist både hos ulv og rev.

Echinococcose som i og for seg ikke regnes for å bety så meget som husdyrsjukdom, er man nå blitt nødt til å ofre mere oppmerksomhet, i det så mange personer fra reindriftsområdene er funnet å lide av sjukdommen. Alt taler nemlig for at denne parasitt overføres til mennesker (og rein) fra reingjeterhunder, som er infisert med denne bestemte båndormart (hundens tre-leddede båndorm — *Taenia echinococcus*), og at hundene blir infisert ved å ete slakteavfall (innvoller, vesentlig lunger) fra rein som er smittet med larven — *echinococccblærer* av samme båndorm. — Det er tatt opp arbeide for å få nærmere klarlagt utbredelsen av *echinococcosen* innen de forskjellige reinbyer, og det er fra fylkesveterinæren sendt orienterende rundskriv til veterinærene om saken. Det er også innledet samarbeide mellom fylkeslegen i Finnmark og fylkesveterinæren bl. a. med tanke på å drive en del opplysningsvirksomhet om saken.

Hva *parasitter eller snyltere* for øvrig angår, skal vises til fjorårets beretning. Innen det vanlige husdyrhold er *leverikten* særlig plagsom i kystområdene i Nordland. Av utvendige parasitter er særlig *saulusen* (krabben) meget utbredt og det blir alt i alt gjort rent for lite for å holde dyrene rene for den slags.

Hos rein er *bremseplagen* det store problem, både hudbremsen og nesebremsen er et område hvor en må forsøke å komme igang med systematiske forsøk for å finne frem til praktisk brukbare bekjempelsesmetoder. — Undersøkelser det siste år viste også at rein kan være meget plaget av indre parasitter som *lungeorm* (herom mere senere).

Smittsom jurbetennelse (*mastitis infectiosa agalactiae*) hos storfe.

Bekjempesarbeidet som er frivillig og i første omgang består i prøvetaking er her i god gang i Troms takket være to godt utbygde mastitislaboratorier.

Ledelsen innen det enkelte meieri spiller også en avgjørende rolle her. Siste året har således både Balsfjord og Bardu meierikretser kommet meget aktivt med i bekjempesarbeidet. Og under kartleggingsarbeidet har det vist seg at infeksjonsprosenten når det gjelder smittsom jurbetennelse var meget større enn antatt. I en meierikrets var således 20 % av besetningene smittet. Meieristyret der fattet vedtak om at alle leverandører skulle være pliktig til å få infiserte dyr behandlet.

Ved mastitislaboratoriet i Tromsø ble det i året undersøkt 20 848 speneprøver, en stigning på omtrent 8 000 fra året før. Ved laboratoriet i Harstad hvor en stor del prøver også kommer fra Nordland, ble det undersøkt 36 357 prøver i året, en stigning på vel 4 000 fra året før.

Nordland står foreløpig ikke så godt rustet i kampen mot smittsom jur-

betennelse, da man mangler diagnoselaboratorium innen fylket. Men det arbeides med saken, og en håper å kunne få den løst da melkesentralen går meget aktivt inn for å komme frem til en ordning.

Fra Finnmark blir det sendt lite prøver for diagnostisering av jurbetennelse p. gr. a. de svære avstander til nærmeste laboratorium (Tromsø). — Hvor mye som skyldes streptococcus agalactiae og hvor mye som skyldes andre mikrober av de rapporterte tilfeller av jurbetennelse er det derfor ikke mulig å se noe sikkert om.

Andre former av jurbetennelse.

Men det er grunn til å tro at man i Nord-Norge i sin helhet har en mengde jurbetennelse som skyldes disse «andre mikrobene» og hvor de kommer i tilslutning til spenelesjoner. En viss smitte er det nok også ved flere av disse. Man hadde imidlertid dette år atskillig færre av de akutte mastiter hos ku, slik som det en periode forrige sommer var temmelig meget av særlig i Nordland.

Jurbetennelse hos sau øker stadig i antall. Det er nok på langt nær alle som kommer med i veterinærenes innberetninger. Men siste år er det i alt rapportert om 2 803 angrepne søyer, av disse 135 døde eller nødslaktet. For 1955 var tallene h.h.v. 2 735 og 129. Når en så vet at de aller fleste som har vært angrepet, blir ubrukbare til fremtidig avl og må slås ut om høsten igjen, blir tapet for saueholdet av denne lidelse meget stort.

Distriktsveterinær Lie, Trondenes, er inne på at antall mastiter hos sau synes å øke samtidig med at sauene føres bedre og bedre. Han anfører videre: «De (søyene) setter frem i mot lammingen noen kolossale jur med dårlig blod-sirkulasjon. Det at sauene holdes i trange binger eller båser gjør at dyra ikke får mosjon nok til å holde blodsirkulasjonen igang skikkelig. Når så lammene kommer, henger disse i spenene som er ødematøse og pløse — døgnet rundt. Mødrene har ikke mulighet for å slippe unna tralet uten å legge seg. Jeg antar at man ville stå seg på — der man er mest plaget med jurbetennelse hos sau — å la søyene lamme senere på våren og da ute på fri mark. Forsøk gjort i den retning, har vist at en slik fremgangsmåte gir tilfredsstillende resultat.»

Andre veterinærer er også inne på dette at det er mindre sauemastit i år med tidlig vår og tidlig utslipp av sauene i forhold til lammingen. — Og sikkert er det nok at ytre miljøfaktorer, antagelig ved et samspill av flere, er medvirkende til det stadig stigende antall jurbetennelse hos sau. Hvorvidt medfødt anlegg, større eller mindre disposisjon hos søyene selv også spiller en rolle, er ikke lett å avgjøre. Foredlede raser synes ofte mere mottakelige enn den gamle norske spelsauen.

Antall rapporterte speneskader hos ku, som er en vanlig forløper for de tilfældige mastiter, har øket meget sterkt i forhold til året før, nemlig fra 1 131 til 1 473. I Troms alene er tallet øket fra 329 til 500. Foruten den direkte skade de fører med seg, vanskelig melking, nedsatt melkeydelse og ofte bortsetting av hele jurkjertelen er de ofte innledning til ødeleggende jurbetennelse. Et anselig antall kyr blir hvert år slått ut som direkte følge av speneskader. I mange tilfeller er årsaken dårlig melketeknikk, ukyndig bruk av melkemaske, men de langt fleste tilfeller skyldes tråskader på båsen eller rivsår ute på beite. Særlig i Finnmark ligger det fortsatt igjen mye piggtråd fra krigstiden hvor dyra beiter. Og faren ved denne øker faktisk etter som den vokser ned med gras.

Distriktsveterinær Tønsager anfører om årsaken til speneskader at fjøsene i alt for mange tilfeller er «overbefolket», det er for trange båser og mindre god klauvpleie.

Mangelsjukdommer.

Sporstoffmangel forekommer nok i flere områder. Bl. a. har man både i Hadsel og Svolvær veterinærdistrikt sett resultat av *sink*-tilskudd ved mangelsjukdom hvor all annen behandling har sviktet. Men noen systematisk kartlegging av de forskjellige mangelsjukeområder har man dessverre enda ikke kommet igang med. — Det er heller ikke alltid at dyra blir skånet for mangelsjukdom i beitetiden. Distriktsveterinær Gjørund beretter således om en del tvilsomme «kulturbeite»-anlegg som tydeligvis er mindre vellykket. Det later således til at enkelte husdyreiere mener de kan få til brukbart kulturbeite bare ved å gjerde inn de skrinneste jordstykker, ofte nærmest fjærestrekninger. Resultatet — utrivelige dyr, med mangelfull matlyst, stiv, tørr hud, bustet hårlag og andre tegn på mangelsjuke har da ikke uteblitt.

Antall tilfeller av *acetonemi* er noe større enn året før i Troms, ellers ligger det på samme nivå som tidligere. I alt er rapportert om 1 335 tilfelle hos ku. Men også hos sau opptrer denne lidelse i betydelig utstrekning.

Kalvingslammelse med eller uten krampe (Eclampsia et paresis puerperalis) har opptrått med langt flere tilfelle enn året før (1 122 tilfelle mot 748 i 1955).

Flere veterinærer er inne på at mange tilfeller av sjukdommen heller ikke svarer like godt på den vanlige behandling slik som tidligere, og at man dessuten er en del plaget med såkalte langligere. Fosforpreparater ser i en del av disse tilfelle ut til å virke bedre enn kalk og magnesium.

For øvrig har man enkelte steder særlig hvor jorda gjødsles godt med kunstgjødsel, hatt en del plage med krampetilfeller og hvor det er påvist tydelig hypomagnesemi hos kyrne.

Sterilitetslidelser eller ufruktbarhet hos storfe ligger det også nær å stille opp under gruppen mangelsjukdommer. Tilfeller av smittsom sterilitet har det ikke vært meldt om i året. Etter det som er opplyst synes det ikke så ofte å være tale om infeksjoner i det hele tatt i disse tilfellene. Det dreier seg helst om svak eller mangelfull brunstsymptomer hos kua, og særlig i en del relativt sterkt drevne besetninger har man hatt en del plager av denne art. Hvorvidt det kan dreie seg om sporstoffmangel, feilaktig stoffsammensetning i foret, eller årsaker utenfor det ernæringsmessige område er i det enkelte tilfelle ikke alltid så lett å få klarlagt.

I Troms fylke har sterilitetslidelser særlig utbredelse innen Trondenes distriktet. Her synes det å dreie seg om feil ved foringen. Andre steder forekommer det en del omløping, men det er ikke opplyst noe som gir grunn til å regne med smittsom årsak.

I Finnmark er det fremdeles altfor mange av husdyreierne som tar dette med mangelfull fruktbarhet hos husdyrene for lite alvorlig. Distriktsveterinær Nordmo, Tana, skriver herom: . . . «Det er liten befatning en får med sterilitetslidelser og sterilitetsbehandling, men det er ikke tvil om at forskjellig ikke smittsomme sterilitetslidelser spiller en betydelig rolle. Folk tar øyensynlig ikke disse ting særlig alvorlig. I det hele tatt er det enda alt for få husdyrbrukere som legger en økonomisk vurdering til grunn for sitt husdyrhold.»

Ved mange tilfeller av dårlig fruktbarhet hos husdyrene er nok viktigste behandlingen en korrigerende av foringen. Men direkte eller medikamentel behandling kan også gi bra resultater. Det avhenger av årsaksforholdene som må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Flere av veterinærene i Finnmark er inne på foringen i sin alminnelighet og forsituasjonen slik som den fortonet seg om våren 1956. Distriktsveterinær

Hagen, Porsanger, anfører at det er alt for mange som baserer sitt husdyrhold på ganske stort innkjøp av høy. Dette gjorde situasjonen temmelig kritisk allerede tidlig på etterjulsvinteren da det viste seg nesten umulig å få høy sydfra. Men mange lærte tydeligvis i denne tiden å nytte mere konsentrert for i form av innkjøpt kraftfor. På denne måten steg faktisk melkemengden også i områder hvor man ikke hadde ventet det. Og takket være en relativt tidlig vår ble den bebudete nedslakting nærmest bare en fordel, i det den vesentlig gikk ut på en utsjalting av de dårligste dyrene. Distriktsveterinær Hagen anfører videre at det er gledelig fremgang å spore i interessen for bedre foring. Ved flere kurser som ble avholdt i distriktet var både tilslutning og interessen meget god.

Forgiftninger.

Flere veterinærer i Nordland omtaler forgiftning av kalver etter foring med *linkakemel*. Distriktsveterinær Traavik anfører således at i hans distrikt gikk med en 20—30 dyr på denne måten. Kalvene ble sjuke kort tid etter å ha fått drikke med vedkommende mel i.

Det begynte med en lettere trommesjuka og døden inntrådte under kramper. Det var sjelden veterinæren ble tilkalt, eller nådde frem før dyret var krepert. Enkelte dyr syntes dog å komme seg av seg selv. De prøver av melet som Traavik sendte inn til undersøkelse viste seg alle å inneholde omkring 0,07 % glukosid (beregnet som blåsyre). Hvor innholdet er over 0,03 % skal melet ved salg være forsynt med særskilt bruksanvisning. (Det beste er å koke melet i 10 min. før bruk.) Salget av linkakemel fra vedkommende forretning ble stoppet straks distriktsveterinæren fikk mistanke til melet og sendte inn prøver. Samtidig ble folk advart gjennom lokalpressen, og gitt nærmere rettledning. Senere har også Veterinærdirektøren sendt ut et orienterende rundskriv om saken.

Ellers er det berettet om tilfeller hvor husdyr er blitt sjuke av *amoniakkforgiftning* eller mangel på surstoff. Det gjelder sauer i nytt, moderne hus med ribbegulv, men hvor spørsmål om ventilasjon tydeligvis var ofret for liten oppmerksomhet. Dyrene vegret seg for å komme frem til foret, virket slappe og viste nærmest nærvøse symptomer ved å sparke med beina og kaste med hodet. Tilfellene opptrådte hver gang det var mildvær, så snart det ble luftet ut, kom dyrene seg igjen. Slike tilfeller er dessverre heller ikke enestående.

Forgiftninger med *kjerringrokk* er det en del av, særlig i Nord-Troms og Finnmark. Hvorvidt det bare dreier seg om selve planten *Equisetum* (kjerringrokk) eller det er vegetasjon mer i sin alminnelighet på slik sur, dårlig kultivert jord som virker giftig (fremkaller sviva hos hest og likeartete sjukdommer hos sau) er ikke klarlagt.

Hov- og klauvpleie.

Med mekaniseringens raske fremmarsj er interessen for — og stell av hesten blitt stadig dårligere de fleste steder. Når hovpleien forsømmes og hesten dertil ikke får morsjon om vinteren, virker det dobbelt skadelig. Enkelte veterinærer klager over at det mangler så totalt interesse for hesten at det hjelper lite med opplysning også. Andre steder derimot synes kurser i hov- og klauvpleie å ha samlet bra interesse. Og særlig går det jo bedre i de få distriktene hvor man nå har fått fast hovslager.

Det går smått med at den snart 40 år gamle *handyrloven* skal bli respektert. I lokalprogrammet «Minneliste for jordbrukere» gav fylkesveterinæren på for-

sommeren en orientering om hvordan værkastreringen best burde organiseres, samtidig som det ble orientert litt om klauvpleie på fjøset. Det kan neppe bli noe utbytte av saueholdet slik som det drives mange steder, med stadig lamming tidlig på vinteren. Enkelte veterinærer beretter således om at atskillige lam blir født endog omkring juletider.

Fjøs- og melkehygiene.

I Finnmark er det ikke blitt noe særlig fart eller særlig skikk på fjøshygiene eller slik at man kan si at den er kommet over i organiserte former foreløpig. Det er bra samarbeide mellom en del meierier og veterinærene, men det er ønskelig om det kunne bygges ut i mere faste former. Kontrollassistenter er det jo meget få av ennå i dette fylket, og de få som er, har enten liten utdannelse eller relativt kortvarig praktisk erfaring slik at man neppe kan vente så stor innsats fra det hold når det gjelder fjøs- og melkehygiene. Med stort sett nye driftsbygninger burde det jo ligge bedre til rette for en bedre hygiene ved melkeproduksjonen her enn mange andre steder, men det er ofte «hygienisk tenkemåte» som mangler hos dem som arbeider i melkeproduksjonen. Og en del av de gjenreiste fjøsbygg i Porsanger-området har forresten i distriktsveterinærens årsberetning fått en spesiell omtale. I avisene har det jo vært nevnt en del om hvor elendig mange av disse uthusbygningene var — eller er blitt i løpet av den korte tiden siden de ble oppført. De som bygges nå er stort sett bra i følge distriktsveterinær Hagen. Etter at vedkommende myndigheter har høstet kostbare erfaringer. Men en del av de som først ble bygget opp er nå i en slik forfatning at det er tvilsomt om det er riktig å ha dyr der, ut fra et dyrevernmessig standpunkt.

Det er vel for øvrig ikke bare det bygningstekniske, med dårlig ventilasjon og mangelfull isolasjon i denne værharde landsdel som det skorter på, men det er også måten fjøsene blir brukt på. Og særlig det at folk ikke har vett på å regulere de ventilasjonsmulighetene som man har. I de andre fylker, Nordland og Troms er selvsagt mangel på nye, moderne driftsbygninger ofte den store bøygen når det gjelder å gjennomføre en skikkelig fjøshygiene, ved siden av mangel på skikket fjøshjelp. Når arbeidet i fjøset må sjuskes unna i en fart for å kunne rekke med alle de andre gjøremål som mann og kone — kanskje som de «ensomme gamle» er alene om — da går det dessverre ofte ut over renhold og hygiene. Men det er heldigvis mange eksempel på at det selv i gamle driftsbygninger kan drives en hygienisk produksjon, med trivelige, sunne dyr. Verst er det jo hvor fjøsene er fuktige, noe som særlig skyldes mangelfull ventilasjon, (blant annet ofte dårlige vinduer), og at antall dyr ikke står i noe forhold til den plassen de har. Både for mange og for få dyr i forhold til fjøsets størrelse virker uheldig her.

Fylkesveterinæren har deltatt i fellesmøte som har vært holdt mellom fjøskontrollutvalget i Nordland og Troms. Det var særlig kontrollassistent-ordningen som ble drøftet.

Seminvirksomhet.

I enkelte distrikter er kunstig sedoverføring hos storfe begynt å komme inn i organiserte former. Det gjelder vesentlig de områder hvor man kan få sed sendt med jernbanen fra oksestasjonen i Trøndelag. — Forsendelse av sed

med hurtigruten har nemlig ikke falt riktig så heldig ut foreløpig. Distriktsveterinær Næverdalen melder for øvrig om at Meløy kommune har stilt seg meget positivt til saken, og har bevilget kr. 3 000 til veterinærens reiser i forbindelse med kunstig sedoverføring.

Reindriftsnæringen.

Som ofte tilfelle i tidligere år, var fjorårskalvene mange steder magre og avkrefte våren 1956. Med de lange flyttinger om våren som er særlig utpreget i Finnmark, er det en ganske hard påkjenning for disse svake, avkrefte kalvene. Flyttingen fra vidda og ut mot sjøen tar flere uker, og ofte må flere av disse årsgamle kalvene overlates til sin egen skjebne da hovedflokkene trenger den arbeidshjelpen man har til disposisjon. Det later derfor til at reieneierne i Finnmark hvert år så å si må regne med å miste en del av disse kalvene. Dette året gikk det imidlertid ekstra ille for noen reieneiere som var på flytting utover langs Porsangerfjordens vestsida. Og avisene hadde sin vane tro til dels meget alarmerende meldinger om saken. Veterinær Skjenneberg og distriktsveterinær Hagen foretok en del undersøkelser på åstedet, og obduserte flere av de døde dyr som ble funnet. Enkelte som var døde nær, ble med eiernes tillatelse avlivet for at man skulle få ferskt og egnet undersøkelsesmateriale. Av de relativt omfattende undersøkelser man fikk foretatt, går det frem at årsaken til disse massedødsfall var en kombinasjon av parasitter, bakterier og dårlig kondisjon. (Se nærmere under Statens veterinære laboratorium.) Også denne gangen viste det seg litt av det samme som så ofte før, nemlig at reieneierne er så altfor lite meddelsomme overfor veterinærene om det de vet angående sjukdom på dyra sine. De er ennå ikke blitt klar over hvilken oppgave veterinærene har her, og ofte må det regnes som litt av et tilfelle dersom noen veterinær skal få kjennskap til et sjukdomsutbrudd før lenge etter at det er forsent å få satt i gang en skikkelig undersøkelse, enn si noenslags behandling. Selvsagt er det ofte vanskelige kommunikasjonsmuligheter som har sin del av årsaken her.

Det er mange felter å ta fatt på innen reindriften dersom man vil arbeide for dens fremme. Selv om det man fra veterinært hold vel burde konsentrere seg om kanskje synes avgrenset til kun sjukdommer, og særlig parasitære lidelser, viser det seg når man går nærmere inn på disse forhold at de forskjellige problemer i høyeste grad er innfiltret i hverandre. Man skal ikke kaste vrak på de tradisjonelle driftsmåter som baserer seg på generasjoners erfaring. Men like sikkert er det at man heller ikke kommer utenom å måtte ta opp til nøktern vurdering driftsmetoder, avlsarbeid, beitespørsmål og liknende i forbindelse med arbeidet for sjukdomsbekjempelse, som innen reindriften mest må ta sikte på forebyggende åtgjerder.

Fra Vefsn-området ble det vinteren 1955/56 undersøkt en del døde rein, uten at det kunne påvises tegn til smittsom sjukdom. Man prøver så vidt mulig å få koblet inn veterinærer til å føre et vist tilsyn med reinslaktingen overalt hvor den foregår mere samlet, og man tar også sikte på å få klarlagt utbredelsen av de forskjellige parasitter. Ikke minst har man blitt nødt til å være på jakt etter echinococcer hos rein.

I Nordland hvor man i de siste år har fått reist ganske mange slakteskur, blir en stor del av reien nå slaktet ved disse anlegg. Men gamle, grove synder later til å gå igjen stadig ved slaktingen. Arbeide kommer igang først sent på dagen, det blir ofte avlivet en mengde dyr som blir liggende i timevis i huden og med innvollene i, før noen rekker å behandle dem videre. Det er mangel

på øvde slaktere, det blir ordnet for dårlig med vann, særlig rent, varmt vann blir for lite brukt til håndvask og renhold.

Det må tas mere sikte på å få ordentlige samlegjerder hvor reinen kan holdes også over natten, slik at slaktearbeidet disse korte høstdagene kan begynne fra morgenen av i hvert fall.

Fylkesveterinæren sendte på forsommeren ut et rundskriv til Norges rein-driftsamers landsforening og andre som har med saken å gjøre, med en oppfordring til å ta opp spørsmålet om opplæring av folk til å stå for arbeidet ved reinslakteriene.

Slakterier og offentlig kjøttkontroll.

I Finnmark hvor man fra før av hadde offentlig kjøttkontroll bare i Hammerfest, er det nå gode utsikter til å komme atskillig lenger frem på dette område. I Vadsø ble etablert offentlig kjøttkontroll fra 9. januar 1956, og ut på høsten ble slakteriet der såpass ferdig at kontrollen ble flyttet over til slakteriet. Og når slakterianleggene i Karasjok og Kautokeino kommer i drift, skulle det også være håp om å kunne få en større del av reinkjøttet under offentlig veterinærkontroll. — Det er flere årsaker til at disse anleggene ikke er blitt ferdige ennå. Dels har det vært finansieringsvansker og dels har ikke alle slakteritekniske spørsmål fått en tilfredsstillende løsning.

I Alta er det nå klart for å sette igang offentlig kjøttkontroll ved den innredete kontrollstasjon. I Troms er det fortsatt bare offentlig kjøttkontroll ved de to slakteriene i Tromsø og Harstad. Slakteriet i Tromsø fikk status som offentlig slaktehus fra 20. april 1956. Men det har vært arbeidet en del med å få i stand offentlig kjøttkontroll i Sørkjosen i Nordreisa ved et lite privat slakteri som er under ombygging til kontrollslakteri.

I Nordland er det nå offentlig kjøttkontroll på Sortland, i Svolvær, Bodø, Fauske, Mo, Mosjøen, Brønnøysund og Narvik. Slakteriet i Narvik fikk betaling godkjenning som offentlig slaktehus fra 25. april 1956. I Brønnøysund ligger forholdene såpass til rette med hensyn til den veterinære betjeningen nå, at slakteriet regnes med å ville bli godkjent som offentlig slaktehus i løpet av 1957. Dette kan skje ved at den kommunalt ansatte veterinær i Sømna trer til som vikar når kontrollveterinæren (distriktsveterinæren i Sør-Helgeland) er opptatt med nødvendig praksis og kontordagsreiser.

I Bodø og Bodin er det nå ansatt egen kontrollveterinær for den offentlige kjøttkontroll, slik at når han tiltre engang ut i 1957 vil det være mulighet for å få godkjent anlegget der også som offentlig slaktehus.

Slakteriet for Vestvågøy på Leknes ble såpass ferdig at det kom i bruk under høstslaktingen 1956, men den planlagte kjøttkontroll er ikke kommet igang ennå. Den skal omfatte Leknes, Gravdal og Fygle og vil sannsynligvis bli opprettet først på nyåret.

Ved en del av de steder hvor det foregår slakting og offentlig kjøttkontroll, er dog lokalene mindre bra. Dette gjelder til dels Sortland, men særlig er det dårlig i Mo og Mosjøen hvor anleggene hele tiden har vært forutsatt å skulle være en midlertidig løsning. I Mosjøen er imidlertid planene for nyanlegg kommet langt.

Tilførselen til den offentlige kjøttkontroll fra eget område, har vært jevnt over mindre enn året før, og det skyldes sannsynligvis den større nedslakting høsten 1955 på grunn av det dårlige foråret. Men antall griseslakt har øket enkelte steder.

Hvalkjøttkontrollen.

Fangsten ved landstasjonen på Skjelnan har vært en del mindre enn året før, men sesongen var likevel ikke dårlig. I alt kom det inn 63 hval utenom spermhvalen. Herav ble det ved kontrollen godkjent 11 000 kg biff, 249 175 kg småkjøtt og 429 317 kg dyrefor. Likesom året før er det blitt en uforholdsmessig stor del som dyrefor. Til det anfører kontrollveterinæren at en god del av dette avfallskjøtt i virkeligheten er biff og småkjøtt, men at det blir pakket og merket «animal». Det synes å være en form for forretning å eksportere varer under dette merke.

Det kom inn lite småhval denne sesong. Noen spesielle problemer i forbindelse med hvalkjøttkontrollen har man ikke fått melding om.

Fra 15. juni 1956 trådte det i kraft nye forskrifter for behandling og pakking, samt nye regler for kontroll, merking og omsetting m. v. av ferskt hvalkjøtt. Disse regler skulle by på betydelig hygieniske fremskritt for hvalkjøttet, som etter hvert — i og med utviklet fryseteknikk — har fått en bred plass som mat, både på det norske marked og som eksportvare.

De planer man hadde om å komme i gang med et kurs for veterinærer som arbeider med hvalkjøttkontrollen, måtte foreløpig utsettes da det viste seg vanskeligheter med å kunne holde kurset ved Skjelnan hvalstasjon.

Veiledningsvirksomhet ved veterinærene.

De fleste veterinærer har deltatt med undervisningstimer i forskjellige kurser, eller holdt faglige foredrag ved passende anledninger. I sin daglige virksomhet kommer de problemene innen husdyrbruket inn på livet, og kan derfor yte verdifull veiledning.

Dyreverns-saker.

Det er ikke så mange av disse sakene fylkesveterinæren får særskilt beretning om, men etter den oversikten man har, synes det alt i alt ikke å ha vært så svært mange saker av alvorlig art i beretningsåret.

I Troms fylke var det i løpet av året en rettsak hvor vedkommende ble dømt for vanstell av griser, og for ikke å ha tilkalt fornøden veterinærhjelp i sjukdomstilfelle.

En annen og meget alvorlig sak skriver seg også fra Troms, hvor en del dyr var mer eller mindre ihjelsultet da veterinæren kom på inspeksjon. En del dyr måtte avlives på stedet.

Distriktsveterinær Rosted kom i forbindelse med dyrevernsaker inn på fangsten av isbjørn. Han har hatt adskillig vanskeligheter med disse dyra som er blitt stående usolgt i bur på kaien i Tromsø i ukevis i enkelte år. Til det som har vært nevnt i avisene om at man skulle få en samlegård i Tromsø som bjørnene skulle slippe å stå i bur, sier han: «Dette vil en bestemt advare mot. Et slikt «grossistlager» av bjørn har vi hatt engang, og det var en gang for meget. De som foreslår noe slikt, aner ikke for et bråk og et spetakkel det fører til, og det er ikke ufarlig arbeide heller når dyrene skal fanges inn igjen og hales inn i eksportkassene. Da er det tross alt bedre at dyrene står i kassene, da får de i alle tilfelle være i fred.»

Noen spesielle saker av skadelig kvakksalvervirksomhet har man ikke fått melding om i løpet av året.

Statens veterinære laboratorium for Nord-Norge.

Laboratoriet må nå sies å stå godt rustet både hva teknisk utstyr og selve lokalene angår. Man har også plass for å kunne holde en del små forsøksdyr til bruk ved laboratoriets diagnosevirksomhet. Mottatt og undersøkt materiale, dels hele dyr, dels organer har i antall vært omtrent som året før. En har inntrykk av at ikke alle distrikter er fullt klar over laboratoriets virkefelt når det gjelder den hjelp det kan yte m. h. t. å diagnostisere sjukdomstilfeller. Kapasiteten er langt større enn det antall prøver som kommer inn. I samsvar med at det nå er tilknyttet en veterinær som spesielt skal ta seg av reinsjukdommer og problemer ellers vedrørende reindriften, har laboratoriet i siste året også hatt en del mere materiale fra rein til undersøkelser. Det stammer særlig fra Finnmark hvor det våren 1956 opptrådte massedødsfall av årsgamle kalver i en flokk på vestsiden av Porsangerfjorden. Dels viste dyra seg å være svært avkreftet, sannsynligvis p. gr. a. beiteforholdene, dels var de foruten voldsomme angrep av hudbrems også angrepet av lungeorm (*Dictiocaulus filiaris*), og bakterier av arten *Pasteurella* ble også påvist. Men nærmere undersøkelse av denne siste tyder på at den har spilt en rolle bare fordi dyra i forveien var avmagret og sterkt plaget av parasitter.

Assistentveterinær Skjenneberg fulgte for øvrig med ved en reinby i Finnmark under hele vårflyttingen for å få et så grundig innblikk i levetilstandene for reinen som mulig. Takket være den meget interesserte og gløge reiner Johan Mathis Isaksen Eira som han i denne tid var attasjert, hadde han et rikt utbytte av denne tiden, og fikk mange nyttige impulser. Skjenneberg har også delvis sammen med fylkesveterinæren vært til stede ved reinslaktinger både i Nord-Norge og ved et par anledninger i Sverige. Det siste var for å se hva man kan lære der over. Og det er uten tvil til nytte for begge land med et samarbeide på reinforskingens område. Man har også her hatt besøk foruten av svenske lappfogder, også av lederen for den svenske reinforskning, herr Scuncke, samt av den spesielt ansatte reinveterinær, herr Norquist.

Statens veterinære laboratorium for Nord-Norge arrangerte høsten 1956 et kurs for veterinærer i kjøttkontroll og annen næringsmiddelkontroll samt administrasjon. Det søkte omtrent dobbelt så mange veterinærer som det kunne tas opp, så det er tydelig et behov for slike kurs, som man kunne vente. Kurset varte i 4 uker. Og på den årstiden kunne man også ordne vikarieringen i distriktene uten særlige ulemper når det gjaldt praksisen.

Når det gjelder den ansatte assistentveterinær, skal han foruten å avlaste fylkesveterinæren for visse gjøremål, arbeide med mere spesielle granskingsoppgaver som nevnt. Noe hemmende for å komme i gang med slike oppgaver som i høy grad krever arbeide på lang sikt, er det at hans stilling er helt midlertidig. Man har ikke kunnet regne med noe absolutt sikkert hvorvidt man hadde noen til å ta seg av disse sakene i neste budsjettår. Så spesielt arbeidsfelt som det dessuten dreier seg om her, burde også lønnsvilkårene for en slik vitenskapelig veterinærstilling være slik at vedkommende så seg tjent med å fortsette i stillingen på litt lengere sikt. Dette er langt fra tilfelle i dag med en nettolønn langt under det som en distriktveterinær nordpå har i fast lønn.

Mere spesielt om fylkesveterinærens egen virksomhet.

Noe tid til å gå aktivt inn for laboratoriearbeide ved siden av de øvrige arbeidsoppgaver blir det ikke. Fylkesveterinærens reiser har i beretningsåret krevet mere enn en tredjedel av tiden. I grove trekk kan nevnes at en i januar

var på et møte i Trondheim hvor endring av reglene for hvalkjøttkontrollen ble trukket opp. Videre var en sammen med representanter for Veterinærdirektoratet i Bodø og Fauske og drøftet kontrollveterinær-ordningen ved slakteriene der med de respektive kommunale myndigheter. Sammen med en spesiell komité har en ellers vært med på å drøfte opplegget for kunstig sedoverføring hos storfe med sikte på en egen oksestasjon for landsdelen.

I mars var en i Kautokeino i anledning årsmøtet i Reindriftsamenes Landsforening. Det var særlig spørsmål om rasjonalisering av reinkjøttomsetningen som ble drøftet her. I slutten av april deltok en i et flere dagers rådleggingsmøte i Veterinærdirektoratet angående kjøttkontroll og spesielt slaktehuskontroll.

En har i året vært til stede ved fylketstingets møter i Troms og Finnmark, men kom ikke til Nordland fylkesting da det i tid kolliderte med fylkestingsforhandlingene for Troms som ble holdt i Harstad. I juli ble det foretatt en inspeksjonsreise i Troms, samt deler av Nordland og Finnmark, sammen med veterinærdirektør Slagsvold. Senere var en til stede i Karasjok under en større internordisk samekonferanse. En var så heldig her å få kontakt med flere av reindriftens representanter både for Norge og nabolandene, og fikk drøftet aktuelle spørsmål.

Tabeller

Tabell I.

Enkelte sjukdommers forekomst i 1956, ordnet fylkesvis.
Relevé des diverses maladies par départements en 1956.

Fylke (Département)	Munn- og klauvsjuke ¹⁾ <i>Aphthae epizooticae</i>	Mittbrann. <i>Anthrax</i>	Raslesjuke <i>Sarcophysemia bovis</i>	Svinepest ²⁾ <i>Pestis suum</i>	Brasott <i>Gastromycosis oris</i>	Snittsorn anemi hos hesten <i>Anaemia infect. equi</i> ³	Lunnesjuke hos hesten <i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>	Kverke <i>Adenitis contagiosa equi</i>	Ondartet katarrefeber <i>Coryza gangraenosa boum</i>	Radsjuke <i>Rhusiopathia suis</i>	Trikinoser <i>Trichinosis</i>
Østfold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 665	-
Akershus	-	2	-	-	-	-	-	-	4	2 031	8
Oslo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-
Hedmark	-	1	-	-	-	5	-	2	36	2 537	7
Oppland	-	-	2	-	-	-	-	-	41	2 343	4
Buskerud	-	1	-	-	-	-	-	3	21	1 330	9
Vestfold	-	1	-	-	-	-	-	-	1	686	94
Telemark	-	3	-	-	-	-	-	-	9	644	17
Aust-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-	11	203	7
Vest-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-	10	205	-
Rogaland	-	-	2	-	19	-	-	-	10	1 196	-
Hordaland	-	-	10	-	4	-	-	-	30	756	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
Sogn og Fjordane	-	-	6	-	1	-	-	-	42	733	-
Møre og Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	-	41	875	11
Sør-Trøndelag	-	-	-	-	-	-	-	-	22	1 031	2
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	-	-	-	-	40	1 152	-
Nordland	-	-	-	-	-	-	-	-	39	297	-
Troms	-	-	-	-	-	-	-	-	25	90	-
Finmark	-	-	-	-	-	-	-	-	5	12	2
I alt (total)	-	8	20	-	24	5	-	5	387	17 809	161

Tabell I. (forts).

1955	6	18	-	34	1	-	6	463	19 809	112
1954	4	19	-	75	2	-	4	397	19 319	257
1953	5	13	-	118	2	-	18	441	14 499	183
1952	3	13	-	49	1	-	48	454	16 336	88
1951	9	12	-	79	-	-	58	486	21 850	130
1950	39	15	-	47	-	-	75	476	18 074	257
1949	9	15	-	48	9	-	95	511	26 772	242
1948	1	14	-	24	5	-	282	430	18 556	229
1947	1	14	-	56	9	-	1379	438	15 020	115
1946	9	20	-	68	13	3	2435	471	21 344	151
1945	1	18	-	88	24	22	4203	618	18 495	183
1944	3	24	-	186	1	17	1890	521	25 991	99
1943	3	34	-	204	4	20	1521	497	16 615	285
1942	6	17	-	259	4	31	2232	409	14 702	443
1941	10	10	-	147	5	106	7278	328	17 875	460
1940	21	35	-	141	5	181	4012	325	12 033	199
1939	35	42	-	90	11	4	2732	373	12 533	-
1938	100	22	-	86	11	1	1812	463	13 594	-
1937	177	27	-	79	3	3	276	376	10 222	-
1936	51	32	-	85	8	-	275	373	10 237	-
1935	43	50	-	97	3	11	226	420	8 968	-
1934	47	27	-	154	11	5	245	377	10 969	-
1933	54	29	-	152	3	2	206	415	10 663	-
1932	92	42	-	65	8	2	264	406	9 819	-
1931	100	29	-	45	4	2	475	397	9 348	-
1930	138	27	100	111	15	3	760	353	12 640	-
1929	60	32	6	79	26	109	1211	288	10 601	-
1928	98	29	-	60	62	3	1603	375	8 631	-
1927	77	30	-	78	34	-	1910	400	9 307	-
1926	76	25	23	53	29	-	1631	300	12 482	-
1925	98	19	275	53	39	3	1430	277	11 025	-
1924	192	22	135	48	75	7	2162	321	11 348	-
1923	111	29	158	59	73	5	1220	438	10 248	-
1922	62	31	27	53	74	29	1388	465	9 699	-
1921	62	27	80	104	57	22	2031	511	11 885	-
1920	53	25	23	77	-	47	4075	522	12 201	-

1) Antall besetninger. 2) Fra 1916 til og med 1925 også innbefattet svinesjuka. 3) Angrepne eller mistenkte

Tabell II. De viktigste husdyr-
Relevé des divers cas de maladies des

Sjukdommer Maladies	Hest Chevaux		Storfe Bovins		Sau Moutons		Geit Chèvres	
	anmeldte signalés	dreppte og døde abattus et morts	anmeldte signalés	dreppte og døde abattus et morts	anmeldte signalés	dreppte og døde abattus et morts	anmeldte signalés	dreppte og døde abattus et morts
Kvegpest. <i>Pestis bovina</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Kvegets ondartede lungesjuka. <i>Pleuropneumonia contagiosa bovis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Snive. <i>Malleus</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Hundegalskap. <i>Rabies</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Munn- og klauvsjuka. <i>Aphthae epizooticae</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Miltbrann. <i>Anthrax</i>	—	—	8	7	—	—	—	—
Raslesjuka, miltbrannsemfysem. <i>Sarcophy- sema bovis</i>	—	—	20	20	—	—	—	—
Svinepest. <i>Pestis suum</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Bråsott. <i>Gastromycosis ovis</i>	—	—	—	—	24	24	—	—
Smittsom anemi hos hesten. <i>Anaemia infect. equi</i>	5	5	—	—	—	—	—	—
Influenza. <i>Influenza</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Munnsjuka hos hesten. <i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Kverke. <i>Adenitis contagiosa equorum</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Smittsom luftveiskatarrh. <i>Laryngo-tracheo bronchitis contagiosa</i>	135	—	52	3	—	—	—	—
Lungesjuka hos hesten. <i>Pleuropneumonia contagiosa equorum</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Godartet bedekningssjuka. <i>Exanthema coi- thale vesiculosum</i>	10	—	1	1	—	—	—	—
Smittsom skjede- og forhudsbetennelse. <i>Vaginitis et acrobutitis contagiosa</i>	—	—	60	—	—	—	—	—
Tuberkulose. <i>Tuberculosis</i>	—	—	54	—	—	—	—	—
Ondartet katarrhfeber. <i>Coryza gangraenosa bovum</i>	—	—	387	273	—	—	—	—
Ondartet klauvsjuka hos sau. <i>Paronychia contagiosa ovis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopper hos andre dyr enn sau. <i>Variola</i>	—	—	5865	—	—	—	559	9
Smittsom munn- og fotutslett hos småfe. <i>Dermatitis vesiculosa et verrucosa ovium et caprarum</i>	—	—	—	—	3403	7	257	9
Ringorm. <i>Trichophytia</i>	58	—	14709	—	24	—	—	—
Skabb (unntatt saueskabb og skabb hos hest). <i>Scabies</i>	—	—	431	—	—	—	—	—
Hårsekkmidder. <i>Demodiosis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Blodsugende midder. <i>Dermanyces avium et ixodes ricinus</i>	—	—	204	2	462	7	—	—
Akutt rausjuka. <i>Rhusiopathia suis acuta</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Knuterosen. <i>Erysipelas suis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Smittsom hostesjuka hos gris. <i>Parainfluenza suum</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Overføres	208	5	21791	306	3913	38	816	18

sjukdommer i 1956, ordnet artsvis.

animaux domestiques, par espèces, en 1956.

Svin <i>Porcs</i>		Hund <i>Chiens</i>		Katt <i>Chats</i>		Fjørte <i>Volailles</i>		Rev <i>Renards</i>		Rein <i>Rennes</i>		Andre dyr <i>Animaux divers</i>	
anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>
105	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
252	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
283	2	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3654	43	9	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	35	2	-	-	669	-	-	-	-	-	-	-
-	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3487	149	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14322	128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2139	96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24246	418	78	2	8	1	669	-	-	-	-	-	-	-

Tabell II (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer Maladies	Hest Chevaux		Storfe Bovins		Sau Moutons		Geit Chèvres	
	anmeldte signalés	dreppte og døde abatius et mortis	anmeldte signalés	dreppte og døde abatius et mortis	anmeldte signalés	dreppte og døde abatius et mortis	anmeldte signalés	dreppte og døde abatius et mortis
Overført	208	5	21791	306	3913	38	816	18
Smittsom nysesjuka hos gris. <i>Rhinitis infectiosa suum</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Salmonellose. <i>Salmonellosis</i>	—	—	2	2	—	—	—	—
Hvalpesjuka hos hund og pelsdyr. <i>Febris catarrhalis et nervosa infectiosa</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Smittsom hønselammelse. <i>Neurolymphomatosis gallinarum</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Leukose. <i>Leucosis</i>	—	—	6	6	—	—	—	—
Paratuberkulose. <i>Enteritis paratuberculosa</i>	—	—	1	1	1	1	—	—
Pasteurellose. <i>Pasteurellosis</i>	—	—	1	1	10	10	—	—
Leptospirose. <i>Leptospirosis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Stivkrampe. <i>Tetanus</i>	78	58	16	12	12	10	—	—
Brannfeber. <i>Morbus maculosus</i>	7	1	—	—	—	—	—	—
Aktinomykose. <i>Actinomycosis — actinobacillosis</i>	—	—	446	146	16	5	—	—
Streptotrikose. <i>Streptotrichosis</i>	2	—	—	—	2	2	—	—
Piroplasmose. <i>Piroplasmosis</i>	—	—	1490	51	—	—	—	—
Trikinose. <i>Trichinosis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Speddyrinfeksjoner. <i>Enteritis et pyosepticaemia neonatorum</i>	64	32	2043	436	924	258	145	4
Nekrobacillose (klauvbrannbyll, kalvedifteritis, slubbo etc.). <i>Necrobacillosis</i>	—	—	116	13	—	—	—	—
Koksidiose. <i>Coccidiosis</i>	—	—	77	8	3	—	—	—
Skurv. <i>Favus</i>	—	—	1	—	5	—	—	—
Smittsom øyenbetennelse. <i>Rickettsiosis-conjunctivitis et keratitis infectiosa</i>	—	—	69	—	1041	5	13	—
Smittsom streptokokkmastit. <i>Mastitis infectiosa agalactiae</i>	—	—	25638	680	27	—	9	—
Andre mastiter. <i>Mastitis causae ceteris</i> ..	111	—	28725	1052	7051	447	364	33
Spenesjukdommer. <i>Thelitis etc.</i>	8	—	19622	307	709	15	131	5
Lus. <i>Haematopinosus, Trichodectosis etc.</i> ..	552	—	17718	—	2713	6	584	—
Bremsebyller. <i>Hypodermatosis</i>	—	—	218	—	—	—	—	—
Lungeormsjuka. <i>Bronchitis verminosa</i>	—	—	157	35	358	52	709	74
Ventrikkelsnyltere. <i>Gastrophilosis, Habronemosis et trichostrongylidosis ventriculi</i> ..	219	—	62	13	9601	35	247	—
Spolormsjuka. <i>Ascariasis</i>	1439	—	53	—	29	—	—	—
Strongylose. <i>Strongylidosis intestinalis equorum</i>	1460	1	13	1	647	6	48	—
Hakeormsjuka. <i>Ancylostomidosis</i>	2	—	—	—	315	—	—	—
Båndormsjuka. <i>Taeniosis</i>	—	—	107	3	5544	58	121	—
Distomatose. <i>Distomatosis</i>	—	—	2095	65	15313	72	321	—
Cysticerkose. <i>Cysticercosis</i>	1	—	9	3	—	—	—	—
Jernmangel. <i>Inanitia ferri</i>	10	—	131	—	40	—	—	—
Rakit og beinskjørhet (bl. a. calciose og a-fosforose). <i>Rachitis et osteomalacia</i> ...	144	5	3275	73	435	16	10	1
Overføres	4305	102	123882	3214	48709	1036	3518	135

sjukdommer i 1956, ordnet artsvis.

des animaux domestiques, par espèces, en 1956.

Svin <i>Porcs</i>		Hund <i>Chiens</i>		Katt <i>Chats</i>		Fjørfe <i>Volailles</i>		Rev <i>Renards</i>		Rein <i>Rennes</i>		Andre dyr <i>Animaux divers</i>	
anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>
24246	418	78	2	8	1	669	-	-	-	-	-	-	-
3280	897	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	348	97	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	12	-	-	1	-	1402	818	-	-	-	-	2	2
91	31	-	-	-	-	2428	1129	-	-	-	-	-	-
8	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
115	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7	-	-	-	-	-	-	44	44	-	-	110	110
9876	854	28	12	-	-	-	-	12	12	-	-	-	-
87	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	1	-	7	-	65069	2261	-	-	-	-	85	3
-	-	6	-	1	-	50	-	-	-	-	-	-	-
24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1908	46	41	3	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
39	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
839	-	280	-	16	-	1450	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	8	8	11	11	-	-	-	-	-	-
46	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2480	27	783	2	140	-	20	7	561	-	-	-	-	-
102	-	23	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	9	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	-	201	1	58	4	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
15344	466	15	-	-	-	848	6	150	-	-	-	254	3
12375	472	137	3	-	-	933	-	50	-	-	-	-	-
70943	3290	1957	121	249	13	72880	4232	819	56	-	-	452	119

Tabell II. (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation). *Relevé des divers cas de maladies des*

Sjukdommer <i>Maladies</i>	Hest <i>Chevaux</i>		Storfe <i>Bovins</i>		Sau <i>Moutons</i>		Geit <i>Chèvres</i>	
	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abatius et mortis</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abatius et mortis</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abatius et mortis</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abatius et mortis</i>
Overført	4305	102	123882	3214	48709	1036	3518	135
Graskrampe — fjøskrampe. <i>Tetania</i>	11	2	2759	275	594	115	10	5
Fødselskrampe, fødselsparese (melkefeber). <i>Eclampsia et paresis puerperalis</i>	1	—	21843	252	1321	96	27	3
Avitaminoser. <i>Avitaminoses</i>	30	1	594	7	908	70	45	4
Slikkesjuke, koboltmangel m. v. <i>Allotriophagia, acoboltosis etc.</i>	31	—	6556	27	2975	17	23	2
Struma, jodmangel. <i>Struma</i>	28	3	291	15	266	35	17	2
Toksisk hæmoglobinuri og puerperal hæmoglobinuri. <i>Haemoglobinuria toxica et haemoglobinuria puerperalis</i>	5	1	281	38	1	1	—	—
Myoglobinuri. <i>Myoglobinuria (myoglobinaemia) paralytica et enzootica equi</i>	413	70	—	—	—	—	—	—
Hæmaturi. <i>Haematuria vesicalis</i>	6	—	337	22	10	—	—	—
Muskeldegenerasjoner (lam, kalv m. v.) <i>Degeneratio musculorum</i>	2	—	269	70	906	181	—	—
Forfangenhet. <i>Hordeateo</i>	609	77	80	2	—	—	—	—
Forgiftning. <i>Intoxicatio</i>	255	23	1877	296	495	121	149	35
Halsbetennelse. <i>Pharyngitis et tonsillitis</i>	200	—	141	6	20	1	3	1
Spiserørssjukdommer. <i>Oesophagismus, Obstructio, Stenosis, Dilatio oesophagi, Ingluvitis</i>	16	2	1241	—	174	26	8	—
Mage-tarmkatarrh — betennelse. <i>Gastritis, enteritis</i>	729	15	7005	195	827	79	112	29
Enzootisk mage-tarmbetennelse. <i>Gastroenteritis enzootica</i>	18	—	8709	18	—	—	5	—
Akutt indigestion, trommesjuke, vindkollikk. <i>Indigestio acuta, Meteorismus</i>	1854	75	6893	248	520	42	23	2
Kronisk indigestion — acetonuri. <i>Acetonuria puerperalis</i>	15	—	23106	94	164	8	5	—
Forstoppelse. <i>Obstipatio intestini</i>	1519	39	893	15	116	4	2	—
Leieforandringer. av mage-tarmtraktus. <i>Incarceratio, Strangulatio, Volvulus, Torsio, Invaginatio ventriculi et intestini</i>	163	148	62	48	25	20	—	—
Kvast, «skarpt». <i>Indigestio traumatica</i>	1	1	5641	735	2	1	—	—
Leversjukdommer. <i>Degeneratio hepatis, Hepatitis, Icterus hepato-gen, Tumores</i>	162	148	212	122	70	43	5	3
Bukhinnebetennelse. <i>Peritonitis</i>	24	18	244	119	50	33	2	2
Sjukdommer i nesehulen og pneumatisk huler. <i>Vitia narium et Sinusitis</i>	47	11	55	9	39	10	—	—
Betennelse i larynx, trachea og bronkier. <i>Laryngitis, Tracheitis, Bronchitis</i>	252	9	419	22	172	11	6	—
Lungeemfysem. <i>Emphysema pulmonum alveolaris, interstitialis</i>	428	130	220	54	1	—	—	—
Lunge- og brysthinnebetennelse. <i>Pneumonia et Pleuritis</i>	50	13	362	103	509	66	73	25
Overføres	11174	888	213972	6006	58874	2016	4033	248

sjukdommer i 1955, ordnet artsvis.

animaux domestiques, par espèces, en 1955.

Svin <i>Porcs</i>		Hund <i>Chiens</i>		Katt <i>Chats</i>		Fjørfe <i>Volailles</i>		Rev <i>Renards</i>		Rein <i>Rennes</i>		Andre dyr <i>Animaux divers</i>	
anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>
70943	3290	1957	121	249	13	72880	4232	819	56	-	-	452	119
311	44	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
603	33	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4807	131	36	-	-	-	1960	19	135	2	-	-	1290	39
142	-	-	-	-	-	1356	2	-	-	-	-	66	6
44	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
121	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1145	335	145	47	30	16	90	45	4	3	-	-	546	491
63	2	120	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
181	38	9	4	2	1	63	7	-	-	-	-	-	-
6431	430	328	9	45	5	30	-	3	-	-	-	65	38
702	19	4	-	13	4	-	-	2	-	-	-	20	4
361	43	9	-	-	-	-	-	2	2	-	-	1	-
27	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
92	16	506	4	20	-	8	1	-	-	-	-	-	-
132	117	3	3	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
101	69	20	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
165	94	14	8	-	-	16	16	-	-	-	-	-	-
72	7	13	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
218	8	85	1	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-
9	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1056	181	51	7	5	-	-	-	-	-	-	-	87	-
87732	4885	3334	219	382	41	76403	4322	966	64	-	-	2527	697

Tabell II (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer Maladies	Hest Chevaux		Storfe Bovins		Sau Moutons		Geit Chèvres	
	anmeldte signalés	drepte og døde abatius et mortis	anmeldte signalés	drepte og døde abatius et mortis	anmeldte signalés	drepte og døde abatius et mortis	anmeldte signalés	drepte og døde abatius et mortis
Overført	11174	888	213972	6006	58874	2016	4033	248
Sjukdommer i hjertesekken. <i>Pericarditis, Hydropericardium, Haemopericardium</i> . .	9	6	298	273	19	19	1	1
Hjertesvekkelse. <i>Insufficiencia cordis, Myocarditis, Vitia cordis</i>	46	29	166	90	8	5	—	—
Nyresjukdommer. <i>Nephritis, Nephrosis</i> . . .	37	6	126	71	30	10	—	—
Urinveissjukdommer. <i>Pyelonephritis, Pyelitis, Cystitis, Urolithiasis</i>	21	5	256	53	91	28	1	1
Børbetennelse. <i>Metritis</i>	23	—	3759	101	735	72	35	6
Enzootisk sterilitet. <i>Sterilitas enzootica</i> . .	—	—	1109	59	1	—	—	—
Andre former av sterilitet. <i>Sterilitas causae ceteris</i>	463	2	34751	956	130	9	11	8
Skjede- og bøvrvengning. <i>Inversio vaginae et uteri</i>	8	3	1784	77	594	58	19	3
Børslyng. <i>Torsio uteri</i>	1	—	1870	23	195	26	9	—
Tilbakeholdt etterbyrd. <i>Retentio secundinarum</i>	91	2	14988	27	1059	15	62	1
Uregelmessige fødsler. <i>Partus irregularis</i>	47	1	8737	119	2560	98	113	6
Misfoster. <i>Monstra</i>	4	2	257	74	83	32	1	—
Kasting fremkalt av vibrio foetus og trichomonader. <i>Abortus causae vibronis foeti et Trichomoniasis</i>	—	—	31	3	32	—	—	—
Kasting, ikke smittsom. <i>Abortus non infectiosus</i>	51	—	2205	34	598	5	60	—
Listeriose. <i>Listeriosis</i>	—	—	—	—	43	38	28	28
Hjerne-, ryggmargssjukdommer. <i>Hydrocephalus, Contusio et commotio cerebri et medulla spinalis, Meningitis, Encephalitis, Myelitis, Compressio medullae spinalis</i>	30	23	38	20	429	268	44	39
Lammelser. <i>Paresis, Paralysis</i>	33	14	438	125	184	58	2	2
Hudsjukdommer. <i>Dermatitis, Eczema, Exanthema</i>	2070	7	3862	5	531	5	55	6
Papillomatose. <i>Papillomatosis</i>	105	1	2195	41	3	—	—	—
Svulster. <i>Tumores</i>	62	16	274	50	66	11	1	—
Medfødt brokk. <i>Hernia congenita</i>	26	1	163	18	41	7	13	—
Forbening av draktbrusker. <i>Ossificatio cart. unguulae</i>	384	83	—	—	—	—	—	—
Spatt. <i>Osteo-arthritis chronica erosiva anchylopoetica tarsi</i>	566	155	—	—	—	—	—	—
Ringfot og podotrochleit. <i>Osteo-arthritis chronica anchylopoetica articulationis phalangis secundae et Podotrochleitis</i>	788	380	3	1	—	—	—	—
Gonit. <i>Gonitis</i>	157	38	93	18	15	4	1	1
Carpit. <i>Carpitis</i>	125	24	83	—	12	—	1	—
Overføres	16321	1686	291458	8244	66333	2784	4490	350

sjukdommer i 1956, ordnet artsvis.

des animaux domestiques, par espèces, en 1956.

Svin <i>Porcs</i>		Hund <i>Chiens</i>		Katt <i>Chats</i>		Fjørfe <i>Volailles</i>		Rev <i>Renards</i>		Rein <i>Rennes</i>		Andre dyr <i>Animaux divers</i>	
anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>
87732	4885	3334	219	382	41	76403	4322	966	452	-	-	2527	697
244	216	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
424	333	20	8	-	-	10	10	-	-	-	-	-	-
73	46	149	61	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
30	18	40	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
920	33	109	30	6	3	-	-	-	-	-	-	4	4
3	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1012	53	22	-	-	-	-	-	5	-	-	-	64	-
140	107	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1450	58	90	6	21	1	-	-	1	-	-	-	7	-
151	77	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
173	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
108	59	10	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
254	138	31	10	-	-	1	-	3	-	-	-	3	1
3407	77	888	6	42	1	20	-	2	-	-	-	11	-
8	-	40	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51	8	240	40	7	4	4	4	-	-	-	-	1	-
6783	53	50	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	2	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
103086	6184	5039	399	463	51	76438	4336	977	64	-	-	2618	702

Tabell II. (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies des

Sjukdommer <i>Maladies</i>	Hest <i>Chevaux</i>		Storfe <i>Bovins</i>		Sau <i>Moutons</i>		Geit <i>Chèvres</i>	
	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>
Overført	16321	1686	291458	8244	66333	2784	4490	350
Hofteleddsluksasjon. <i>Luxatio coxae</i>	65	42	141	54	5	1	—	—
Haseleddsgalle. <i>Arthritis chron. serosa arthr. talo-cruralis</i>	512	20	82	3	—	—	—	—
Andre ledd-, sene- og seneskjedlidelser. <i>Arthritis, Tendinitis, Bursitis</i>	2217	201	1346	67	392	48	6	—
Benbrudd. <i>Fracturae</i>	97	84	437	300	125	37	8	3
Kastrasjoner. <i>Castrationes</i>	1068	3	4592	1	21313	—	309	—
Kryptorchisme. <i>Kryptorchismus</i>	14	1	1	1	57	—	—	—
Sår, kontusjoner, flegmoner, abscesser m. v. <i>Vulnera, Contusiones, Phlegmonae, Abscessus etc.</i>	3893	74	4752	95	895	25	63	3
Hov- og klauvlidelser. <i>Vitia unguis</i>	2289	46	4148	17	344	—	22	2
Luftposelidelser. <i>Vitia sacci aërofori</i>	7	—	—	—	—	—	—	—
Tannsjukdommer og tannfeil. <i>Vitia dentium</i> Andre behandlede sjukdomstilfelle. <i>Casus ceteri</i>	2642	3	1088	5	60	6	4	—
	609	48	3832	119	1196	183	23	1
I alt (total)	29734	2208	308877	8906	90720	3084	4925	359

sjukdommer i 1956, ordnet artsvis.

animaux domestiques, par espèces, en 1956.

Svin <i>Porcs</i>		Hund <i>Chiens</i>		Katt <i>Chats</i>		Fjerfe <i>Volailles</i>		Rev <i>Renards</i>		Rein <i>Rennes</i>		Andre dyr <i>Animaux divers</i>	
anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>	anmeldte <i>signalés</i>	drepte og døde <i>abattus et morts</i>
103086	6184	5039	399	463	51	26438	4336	977	64	-	-	2618	702
28	21	29	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
362	63	92	3	6	-	25	25	-	-	-	-	-	-
617	474	154	29	11	5	3	-	-	-	-	-	5	4
36372	9	289	-	474	-	-	-	-	-	114	-	-	-
519	11	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1274	30	1378	30	85	4	17	13	1	-	-	-	42	4
433	21	30	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	88	2	9	-	-	-	-	-	-	-	1	-
2580	305	1255	24	117	58	710	2	5	-	1	-	88	19
145278	7118	8362	493	1171	118	77193	4376	983	64	115	-	2755	729

Tabell III. De viktigste husdyrsjuk-
Relevé des divers cas de maladies des

Sjukdommer hos hest.	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Smittsom anemi . .	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kverke	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Smittsom luftveis- katarrh	11	—	5	—	1	—	6	—	33	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Godartet bedek- ningssjuka	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ringorm	3	—	12	—	—	—	1	—	14	—	2	—	6	—	—	—	—	—
Stivkrampe	9	8	16	7	1	—	1	1	2	1	2	2	1	1	3	3	2	1
Brannfeber	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Streptotrikose	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Speddyrinfeksjoner	3	1	2	1	—	—	3	2	28	12	9	4	—	—	2	1	1	—
Skurv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Andre mastiter	8	—	3	—	—	—	2	—	12	—	1	—	2	—	5	—	—	—
Spenesjukdommer	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lus	30	—	12	—	—	—	57	—	126	—	42	—	10	—	28	—	3	—
Ventrikkelsnyltene	14	—	27	—	—	—	40	—	28	—	53	—	6	—	7	—	—	—
Spolormsjuka	122	—	177	—	—	—	110	—	235	—	143	—	31	—	29	—	7	—
Strongylose	114	—	98	—	—	—	48	—	194	—	89	—	35	—	29	—	27	—
Hakeormsjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cysticerkose	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jernmangel	—	—	8	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakit og beinskjør- het	21	—	14	—	2	—	7	—	45	—	2	—	6	1	2	—	—	—
Graskrampe	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	2	—
Avitaminoser	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Slikkesjuka, kobolt- mangel m. v.	16	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Struma, jodmangel	—	—	—	—	—	—	5	1	19	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Toksisk hægloglo- binuri og puerperal hægloglo- binuri	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myoglobinuri	36	5	27	5	1	—	56	9	50	8	48	8	12	—	24	4	15	3
Hæmaturi	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Muskeldegenera- sjoner	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Forfangenhet	37	7	45	7	2	—	77	11	76	4	42	3	21	—	21	3	9	1
Forgiftning	6	1	20	5	1	—	20	3	13	3	8	—	3	—	9	—	8	3
Halsbetennelse	6	—	7	—	—	—	29	—	44	—	34	—	2	—	2	—	3	—
Spiserørssjukdom- mer	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	4	2	—	—	1	—
Mage-tarmkatarrh — betennelse	50	3	40	2	—	—	93	1	125	1	84	—	16	—	24	—	15	—
Enzootisk mage- tarmbetennelse	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	2	—	—	—	—	—
Akutt indigestion, trommesjuka, vindkolikk	116	7	150	8	—	—	194	5	296	10	120	3	58	6	97	2	46	1

dommer i 1956, ordnet fylkesvis.

animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	64	7	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	3	-	-	-	-	-	1	-	1	-	8	-	5	-	-	-	-	-	-	-
1	1	13	8	7	7	-	-	4	4	4	3	6	6	1	1	5	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	4	3	-	-	-	-	1	1	4	2	5	4	2	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	20	-	4	-	-	-	17	-	14	-	5	-	1	-	11	-	4	-	-	-
13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
2	-	34	-	36	-	-	-	17	-	52	-	35	-	22	-	31	-	4	-	-	-
10	-	21	-	-	-	-	-	5	-	1	-	9	-	1	-	5	-	-	-	-	-
7	-	125	-	22	-	3	-	150	-	35	-	150	-	64	-	16	-	10	-	-	-
-	-	54	-	33	-	1	-	162	-	14	-	385	1	124	-	46	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	7	1	-	-	-	-	10	-	4	-	9	2	6	1	-	-	1	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	20	2	3	1	-	-	7	-	1	3	35	8	25	5	2	-	5	-	24	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	47	12	24	2	-	-	21	1	41	7	47	5	24	4	31	4	14	3	3	1
-	-	4	-	1	-	-	-	3	-	6	4	124	2	13	1	2	-	-	-	14	1
2	-	1	-	9	-	-	-	4	-	5	-	13	-	26	-	2	-	10	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-
11	-	51	2	14	-	-	-	44	1	33	-	45	3	22	1	35	1	18	-	9	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35	2	156	5	108	6	-	-	70	4	97	2	122	9	89	2	66	3	23	-	11	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos hest.	Østfold		Akershus		Oslo		Hedmark		Oppland		Buskerud		Vestfold		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Kronisk indigestion — acetonuri . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Forstoppelse	128	2	116	2	3	-	149	1	238	2	119	2	70	1	39	1	15	1
Leieforandringer av mage-tarmtraktus	8	8	13	13	-	-	11	9	20	18	10	8	2	2	3	3	6	6
Kvast, «skarpt» . . .	1	1	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	4	-	-	-	-	-
Leverjukdommer	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhinnebetennelse	1	1	1	1	-	-	-	-	5	3	3	1	-	-	-	-	-	-
Sjukdommer i nesehulen og pneumatisk huler	-	-	5	4	-	-	5	2	9	1	2	-	1	1	1	-	-	-
Betennelse i larynx, trachea og bronkier	8	-	20	-	-	-	27	-	26	-	28	1	3	-	16	-	3	-
Lungeemfysem	24	8	13	3	-	-	14	3	14	6	37	3	3	1	8	3	14	4
Lunge- og brysthinnebetennelse	1	-	5	2	-	-	-	-	6	2	2	1	-	-	-	-	-	-
Sjukdommer i hjertesekken	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Hjertesvekkelse	4	4	4	2	-	-	3	3	7	3	5	2	-	-	2	1	1	1
Nyresjukdommer	1	-	3	1	-	-	3	1	1	1	10	-	3	-	1	1	-	-
Urinveissjukdommer	-	-	1	1	-	-	2	-	2	1	-	-	-	-	1	-	1	-
Fødselskrampe, fødselsparese (melkefeber)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetennelse	1	-	2	-	-	-	4	-	6	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Andre former av sterilitet	70	-	63	-	3	-	10	-	99	-	45	-	35	-	17	-	-	-
Skjede- og børvrenning	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børslyng	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd	11	-	4	-	-	-	7	-	24	-	2	-	5	-	2	1	-	-
Uregelmessige fødsler	2	-	6	-	-	-	4	-	15	-	5	-	4	-	2	-	-	-
Misfoster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kasting, ikke smittsom	4	-	4	-	2	-	2	-	18	-	3	-	1	-	3	-	-	-
Hjerne-ryggmargssjukdommer	1	1	6	5	-	-	2	2	4	3	2	2	2	2	-	-	1	1
Lammelser	1	-	2	1	-	-	3	-	3	2	2	1	2	-	1	-	-	-
Hudsjukdommer	98	-	131	-	3	-	266	3	290	-	282	-	64	-	109	-	83	1
Papillomatose	5	-	3	-	-	-	5	-	14	-	4	-	1	-	-	-	1	-
Svulster	5	3	5	3	-	-	4	-	4	2	4	1	1	-	5	-	2	-
Medfødt brokk	2	-	2	-	-	-	-	-	8	-	-	-	1	-	1	1	-	-
Forbening av draktbrusker	25	4	39	11	-	-	70	11	91	23	59	4	13	7	7	2	14	4

sjukdommer i 1956, ordnet fylkesvis.

des animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-
21	-	182	8	32	-	-	-	26	2	71	2	145	10	93	2	43	1	27	2	2	-
3	3	13	13	5	5	-	-	10	10	23	21	10	9	12	10	7	4	5	5	1	1
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	10	4	-	-	4	3	3	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	3	3	1	1	8	6	-	-	-	-
1	-	1	-	7	-	-	-	7	1	2	-	-	-	3	2	2	-	1	-	-	-
5	-	11	3	12	1	-	-	22	-	15	-	18	-	19	1	7	2	11	1	1	-
44	10	40	17	35	9	-	-	48	17	66	23	14	6	9	6	33	7	6	2	6	2
5	1	1	1	4	2	-	-	3	2	8	-	6	1	5	1	4	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	3	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
3	1	3	3	-	-	-	-	4	2	2	2	-	-	6	4	2	1	-	-	-	-
-	-	12	-	1	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	2	-	4	2	1	-	-	-	2	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	2	-	-	-	-	-
1	-	32	-	10	-	-	-	16	1	9	-	28	1	17	-	6	-	2	-	-	-
-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	16	-	3	-	-	-	6	1	-	-	4	-	5	-	2	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	4	1	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	9	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	2	1	1	-
2	2	3	1	3	2	-	-	1	1	1	1	2	-	-	-	1	-	5	2	2	2
57	1	76	1	37	-	-	-	71	1	97	-	123	-	125	-	57	-	40	-	61	-
3	-	7	1	9	-	-	-	12	-	16	-	8	-	6	-	11	-	-	-	-	-
3	-	10	-	1	1	-	-	2	-	2	-	2	1	2	1	5	2	3	2	2	-
-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	3	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	13	2	5	-	-	-	1	-	4	-	14	4	20	10	6	-	-	-	1	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos hest	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder		
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	
Spatt	22	6	24	4	—	—	98	18	87	22	48	14	9	3	22	5	12	4	
Ringfot og podotrochleit	49	21	56	19	—	—	127	62	164	90	99	38	34	13	21	8	18	10	
Gonit	5	1	3	2	—	—	39	8	26	7	13	4	6	1	2	—	2	1	
Carpit	4	2	18	—	—	—	30	5	13	3	5	1	1	—	5	—	1	—	
Hofteledsluksasjon	7	5	4	2	—	—	3	2	13	12	16	5	2	2	1	—	—	—	
Haseleddsgalle ...	37	—	24	1	—	—	77	1	72	3	64	1	9	1	28	3	4	—	
Andre ledd-, sene- og seneskjedelidelser	120	8	158	7	2	—	345	32	245	18	174	26	102	7	123	6	31	2	
Beinbrudd	7	6	9	7	—	—	15	13	17	15	7	5	3	3	6	6	—	—	
Kastrasjoner	58	—	65	—	—	—	76	—	252	—	58	—	25	—	33	1	15	—	
Kryptorchisme ...	—	—	1	—	—	—	1	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
Sår, kontusjoner, fleggmoner, abscesser m. v. ...	179	5	275	7	10	—	483	6	463	3	346	9	132	1	159	7	84	—	
Hovlidelser	79	—	164	—	—	—	297	5	358	4	171	5	59	—	101	1	43	1	
Luftposelidelser ..	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Tannsjukdommer og tannfeil ...	124	—	249	—	—	—	450	—	353	1	255	—	162	—	129	—	97	—	
Andre behandlede sjukdomstilfelle	21	—	27	1	—	—	53	6	135	2	75	7	21	—	37	2	3	1	
Storfe.																			
Miltbrann	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	1	1	1	1	3	3	—	—	
Raslesjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Smittsom luftveiskatarrh	16	2	17	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Godartet bedekningssjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Smittsom skjede- og forhudsbetenelse	44	—	14	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	
Ondartet katarrhfeber	—	—	4	3	—	—	36	30	41	33	21	17	1	1	9	8	11	7	
Kopper	549	—	297	—	—	—	1155	—	678	—	450	—	181	—	395	—	30	—	
Ringorm	1057	—	963	2	—	—	1582	—	4465	—	786	—	458	—	67	—	18	—	
Skabb	106	—	84	—	—	—	37	—	28	—	—	—	—	—	5	—	—	—	
Blodsugende midder	15	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	4	—	—	—	7	—	
Salmonellose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Leukose	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	1	1	
Paratuberkulose ..	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pasteurellose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	
Stivkrampe	2	1	2	1	—	—	—	—	5	3	—	—	1	1	—	—	—	—	

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
 (Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos storfe.	Østfold		Akershus		Oslo		Hedmark		Oppland		Buskerud		Vestfold		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Aktinomykose	24	18	23	7	—	—	68	12	86	29	34	9	4	2	10	3	2	1
Piroplasmose	18	—	4	—	—	—	—	—	—	—	7	—	64	1	20	1	25	4
Speddyrinfeksjoner	223	29	141	28	—	—	417	76	381	113	128	33	48	9	37	7	30	6
Nekrobacillose (klauvbrannbyll, kalvedifteritis etc.)	21	3	11	—	—	—	14	3	42	6	7	—	2	—	7	—	—	—
Koksidiose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	1	—	—	—	—	—	—
Skurv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Smittsom øyenbetennelse	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
Smittsom streptokokkmastit	2684	85	2280	41	145	—	3624	68	4234	74	3227	56	1372	11	949	70	53	—
Andre mastiter	1276	66	1982	46	17	—	2580	84	1760	109	1307	62	743	16	931	73	577	9
Spenesjukdommer	1019	16	1171	7	8	—	1804	23	1766	29	1410	31	769	8	1079	23	519	4
Lus	2055	—	1593	—	2	—	1351	—	3074	—	2217	—	442	—	1326	—	270	—
Bremsebyller	—	—	—	—	—	—	—	—	34	—	—	—	3	—	—	—	1	—
Lungeormsjuke	—	—	24	12	—	—	37	3	11	2	2	2	—	—	—	—	—	—
Ventrikkelsnyltare	—	—	—	—	—	—	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spolormsjuke	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strongylose	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Båndormsjuke	—	—	—	—	—	—	16	—	40	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Distomatose	215	5	38	2	—	—	101	18	180	7	26	10	—	—	8	—	19	—
Cysticerkose	—	—	3	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jernmangel	—	—	16	—	—	—	62	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakit og beinskjørhet	320	9	259	8	—	—	261	11	317	5	197	4	89	4	65	7	41	—
Graskrampe — fjøskrampe	159	18	164	30	1	—	252	37	209	32	158	23	95	11	65	13	106	4
Fødselskrampe, fødselsparese (melkefeber)	1376	19	1814	18	17	—	2310	41	1964	27	1140	22	823	8	714	10	551	2
Avitaminoser	20	—	89	—	—	—	112	1	87	2	72	—	4	2	31	—	2	—
Slikkesjuke, koboltmangel m. v. . . .	125	1	142	2	—	—	448	1	174	18	168	—	315	—	180	—	59	—
Struma, jodmangel	2	—	—	—	—	—	55	3	169	4	60	8	—	—	2	—	1	—
Toksisk hæglobinuri og puerperalhæglobinuri	17	3	14	5	—	—	38	7	19	3	20	3	3	2	5	4	12	1
Hæmaturi	2	—	9	3	—	—	45	2	43	3	15	1	9	2	7	1	3	—
Muskeldegenerasjoner	18	11	10	4	—	—	38	21	52	9	11	4	4	1	—	—	7	3
Forfangenhet	4	—	9	—	—	—	4	—	28	—	4	—	1	—	—	—	1	—
Forgiftning	179	26	171	15	—	—	176	39	191	32	188	31	70	10	121	5	34	5
Halsbetennelse	—	—	—	—	4	—	5	—	48	—	8	—	—	—	—	—	—	—
Spiserørssjukdommer	82	2	84	2	—	—	169	6	165	8	72	1	84	3	19	2	18	1

sjukdommer i 1956, ordnet fylkesvis.

des animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S-Trøndelag		N-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
5	—	30	6	—	—	—	—	5	2	5	5	61	27	77	19	11	6	1	—	—	—
176	4	117	3	136	11	—	—	353	11	442	13	35	1	50	1	43	1	—	—	—	—
69	8	147	32	44	8	—	—	127	18	37	12	120	17	147	32	123	4	10	1	14	3
—	—	7	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	3	—	—	—	—	7	2	—	—	—	—	15	2	—	—	9	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	15	—	34	—	—	—	—	—	11	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74	3	1206	53	1640	58	—	—	982	27	527	43	1330	25	304	24	641	15	361	27	5	—
706	20	3787	84	1298	56	—	—	1583	52	2544	106	1913	78	3434	81	1633	67	424	24	230	19
315	4	1782	14	1371	15	—	—	829	16	1345	22	1590	31	1372	19	762	12	500	15	211	18
267	—	1219	—	532	—	—	—	196	—	631	—	803	—	1099	—	525	—	54	—	62	—
111	—	2	6	—	—	—	—	11	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	13	8	50	5	—	—	—	—	—	—
—	—	25	10	—	—	—	—	23	2	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—	17	—	12	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
—	—	17	—	2	—	—	—	—	—	1	1	6	1	6	—	9	—	3	—	5	—
63	—	708	4	80	3	—	—	20	1	287	12	115	—	61	—	174	3	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
—	—	12	—	—	—	—	—	17	—	2	—	—	—	16	—	—	—	4	—	—	—
32	1	98	5	96	6	—	—	182	—	592	1	244	4	298	5	80	—	82	1	22	2
95	4	792	37	309	18	—	—	82	10	87	7	38	9	87	12	36	3	22	5	2	2
648	7	3694	30	1400	15	—	—	613	5	1170	8	1010	15	1447	14	684	7	277	7	191	7
13	—	60	—	13	—	—	—	4	—	10	—	6	2	35	—	36	—	—	—	—	—
138	—	2361	—	155	—	—	—	741	—	451	—	107	3	128	—	713	1	86	—	55	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	—	55	3	—	—	—	—	12	2	23	2	16	2	13	—	14	—	7	1	4	—
6	—	60	1	13	2	—	—	22	3	38	2	20	1	30	1	10	—	5	—	—	—
4	2	12	1	1	—	—	—	14	2	6	—	37	4	15	4	27	4	—	—	13	2
15	—	2	1	2	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—
5	—	79	23	55	15	—	—	54	12	143	27	232	10	93	16	60	20	18	9	8	1
5	—	7	—	2	—	—	—	15	4	8	—	24	1	7	—	4	1	3	—	1	—
33	1	165	2	34	—	—	—	47	1	77	3	53	4	96	5	33	1	8	1	2	—

Tabell III. (forts.). De viktigste husdyrsjuk-
(Continuation.). Relevé des divers cas de maladies des

Sjukdommer hos storfe.	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Mage-tarmkatarrh — betennelse ...	548	10	465	30	9	—	808	33	979	10	392	13	180	3	174	4	86	2
Enzootisk mage- tarmbetennelse	577	—	474	—	4	—	371	4	976	3	246	—	400	—	33	—	—	—
Akutt indigestion, trommesjuke, vindkolikk	403	21	585	33	3	—	829	35	1080	29	566	25	315	5	379	15	116	3
Kronisk indigestion — acetonuri ...	918	10	1021	11	6	—	2350	10	1865	10	1402	2	645	3	955	6	554	1
Forstoppelse	83	3	52	—	6	—	63	3	162	1	69	—	25	1	59	1	—	—
Leiforandringer av mage-tarmtraktus	1	1	8	4	—	—	3	3	9	8	4	2	4	4	—	—	2	1
Kvast, «skarpt» ..	344	84	583	48	1	—	1000	101	1234	170	394	74	222	36	144	35	69	7
Leversjukdommer	20	16	15	5	—	—	22	18	30	12	28	24	2	2	10	8	7	3
Bukhinnebeten- nelse	11	9	13	5	—	—	26	16	56	30	33	4	7	2	6	6	2	2
Sjukdommer i nese- hulen og pneuma- tiske huler	2	2	3	1	—	—	11	1	6	3	3	—	4	—	1	1	—	—
Betennelse i larynx, trachea og bron- kier	19	1	37	1	3	—	31	3	35	—	35	—	33	—	14	1	1	—
Lungeemfysem ...	17	10	2	—	—	—	19	8	11	5	6	2	5	—	—	—	3	—
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	34	5	15	5	—	—	30	19	41	18	20	4	7	1	10	7	1	1
Sjukdommer i hjertesekken ...	27	27	23	19	—	—	24	24	59	58	27	24	15	13	12	11	3	3
Hjertesvekkelse ..	8	6	5	2	—	—	15	7	35	19	10	3	2	2	—	—	1	—
Nyresjukdommer ..	6	3	9	4	—	—	11	8	15	10	8	6	4	—	4	—	3	—
Urinveissjukdom- mer	9	6	15	3	—	—	23	6	20	7	8	1	9	2	14	1	3	—
Børbetennelse ...	399	8	620	11	5	—	412	14	570	18	297	7	157	4	70	5	45	1
Enzootisk sterilitet	608	27	113	11	—	—	226	15	—	—	91	—	21	—	30	3	—	—
Andre former av sterilitet	1618	73	2069	104	6	—	2848	141	3724	181	1866	55	1238	23	1043	46	325	3
Skjede- og bør- vrenngning	164	8	120	8	2	1	220	13	182	6	87	3	60	3	45	5	11	—
Børslyng	122	2	135	1	1	—	156	2	240	2	189	2	91	—	124	—	35	3
Tilbakeholdt etter- byrd	1282	1	1446	—	9	—	1511	2	1715	7	1130	—	593	1	658	1	312	—
Uregelmessige fødsler	651	6	710	11	8	1	887	6	997	11	640	6	391	7	438	23	242	3
Misfoster	13	7	14	8	—	—	31	9	28	6	11	2	2	1	9	4	5	3
Kasting fremkalt av vibrio foetus og trichomonader ..	16	—	—	—	—	—	15	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kasting, ikke smitt- som	18	1	169	8	—	—	285	—	330	1	148	2	83	—	94	1	25	—

dommer i 1956, ordnet fylkesvis.

animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder	Roga-land		Horda-land		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nord-land		Troms		Finn-mark		
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	
97	3	683	17	368	8	-	-	395	12	524	16	479	6	385	18	328	4	76	4	29	2
185	-	1249	3	93	1	-	-	58	-	535	1	883	-	2263	6	334	-	-	-	28	-
94	1	631	17	195	4	-	-	176	6	436	7	475	25	339	19	159	1	68	2	44	-
244	-	3559	12	1225	2	8	-	1654	1	2217	2	1340	3	1808	11	735	2	465	3	135	5
19	-	51	-	22	-	-	-	19	-	103	2	31	2	76	1	18	-	29	1	6	-
3	3	6	6	5	4	-	-	2	2	6	4	3	2	4	3	1	-	-	-	1	1
51	2	240	61	145	14	-	-	92	12	173	29	433	49	339	4	119	3	44	5	14	1
2	-	12	4	6	1	-	-	9	4	6	4	18	9	9	7	16	5	-	-	-	-
4	2	25	12	7	4	-	-	10	4	5	3	13	9	23	8	3	3	-	-	-	-
-	-	6	1	3	-	-	-	5	-	8	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
6	-	34	10	14	3	-	-	13	2	45	-	37	1	33	-	22	-	6	-	1	-
17	3	34	13	15	1	-	-	16	1	36	5	16	3	16	1	3	2	4	-	-	-
9	3	19	6	35	7	-	-	23	4	44	2	19	6	32	11	21	4	2	-	-	-
2	-	29	28	4	2	-	-	5	2	5	4	37	34	15	15	6	4	4	4	1	1
3	1	12	10	-	-	-	-	10	1	4	2	18	14	28	16	12	5	3	2	-	-
5	4	7	7	7	4	-	-	6	2	7	1	13	12	10	6	5	1	6	3	-	-
8	2	20	-	16	4	-	-	19	1	26	8	16	6	25	3	19	3	5	-	1	-
66	1	165	11	181	1	-	-	92	-	153	7	226	6	102	2	141	1	42	4	14	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-
552	6	2381	44	1288	23	-	-	874	42	1702	60	10031	65	1780	37	742	38	539	4	125	11
20	1	132	4	115	6	-	-	56	1	124	4	231	6	107	4	61	1	18	2	29	1
47	-	152	-	110	-	-	-	71	4	125	4	95	1	104	-	39	1	27	-	7	1
280	1	1252	11	696	-	-	-	463	1	931	1	799	1	1010	-	543	-	274	-	84	-
236	2	979	13	473	5	-	-	279	7	398	4	477	6	488	4	225	4	150	-	68	-
5	2	47	4	9	4	-	-	13	5	6	2	11	4	31	8	16	4	5	1	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	-	205	12	105	1	-	-	131	-	117	-	214	1	120	6	60	-	27	1	27	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos storfe.	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder		
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	
Hjerne-,ryggmargs- sjukdommer ...	1	1	2	1	-	-	2	2	6	5	1	1	2	2	-	-	1	-	
Lammelser	33	17	15	4	-	-	45	18	39	13	39	6	15	7	-	-	9	1	
Hudsjukdommer ...	269	-	278	-	-	-	538	3	642	-	459	-	217	-	162	-	49	-	
Papillomatose	96	5	81	1	-	-	127	7	183	4	141	10	81	-	127	4	53	-	
Svulster	15	4	9	5	-	-	47	6	33	6	19	1	5	1	19	3	2	1	
Medfødt brokk ...	11	1	7	-	-	-	21	7	27	-	11	2	7	-	7	-	3	-	
Ringfot og podotro- chleit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Gonit	-	-	1	-	-	-	19	5	19	4	6	3	7	1	-	-	1	-	
Carpit	3	-	2	-	-	-	7	-	4	-	15	-	2	-	1	-	-	-	
Hofteleddsluksa- sjon	3	3	1	1	-	-	10	1	15	9	16	6	-	-	3	-	6	5	
Haseleddsgalle ...	4	-	4	-	-	-	21	2	11	1	2	-	4	-	-	-	-	-	
Andre ledd-, sene- og seneskjede- lidelser	96	4	57	1	-	-	163	13	163	8	79	10	27	4	35	-	15	-	
Beinbrudd	31	24	35	15	-	-	33	28	49	41	24	9	20	15	9	9	5	4	
Kastrasjoner	385	-	365	1	-	-	538	-	362	-	426	-	367	-	47	-	68	-	
Kryptorchisme ...	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sår, kontusjoner, flegmoner, ab- scesser m. v. ...	341	4	361	11	8	-	661	8	448	11	268	10	132	1	150	5	79	2	
Klauvlidelser	194	-	242	1	-	-	612	4	490	3	196	2	82	-	207	2	71	-	
Tannsjukdommer og tannfeil	35	-	25	-	-	-	110	-	130	-	57	-	22	-	44	-	28	-	
Andre behandlede sjukdomstilfelle	52	-	106	6	-	-	461	17	224	7	294	19	41	-	48	5	12	-	
Sau																			
Bråsott	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Smittsom munn- og fotutslett	3	-	9	-	-	-	193	3	239	-	140	1	-	-	10	-	42	-	
Ringorm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodsugende midder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paratuberkulose ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	
Pasteurellose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	2	1	
Aktinomykose	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Streptotrikose	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Speddyrinfeksjoner	2	2	7	2	-	-	61	14	77	23	47	27	-	-	28	8	18	-	
Nekrobacillose (klauvbrannbyll, etc.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koksidiose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	

sjukdommer i 1956, ordnet fylkesvis.

des animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest- Agder	Roga- land		Horda- land		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøn- delag		N.-Trøn- delag		Nord- land		Troms		Finn- mark	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
1	-	-	5	2	-	-	2	1	1	-	5	1	5	2	3	1	1	1	-	-
8	4	19	9	35	9	-	15	4	67	12	24	1	20	8	10	1	10	4	10	4
63	-	128	-	86	-	-	70	1	141	1	378	-	175	-	113	-	48	-	46	-
118	2	180	1	124	-	-	124	1	234	1	80	1	238	-	116	1	50	1	42	2
6	-	30	3	7	1	-	15	2	5	1	18	8	11	2	17	3	15	3	1	-
1	-	6	2	3	-	-	5	-	7	-	23	6	17	-	3	-	1	-	3	-
-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	5	-	4	-	-	6	1	6	-	3	-	6	-	2	1	3	1	2	1
1	-	9	-	5	-	-	2	-	6	-	1	-	-	-	24	-	1	-	-	-
10	3	14	2	13	5	-	3	-	13	3	16	7	5	3	10	4	3	2	-	-
-	-	-	-	10	-	-	4	-	8	-	1	-	10	-	3	-	-	-	-	-
22	1	67	3	39	1	-	30	-	131	4	136	8	91	3	106	1	68	6	21	-
10	8	36	26	21	16	-	25	11	28	18	33	26	26	20	33	19	14	8	5	3
87	-	490	-	103	-	-	33	-	408	-	265	-	270	-	233	-	66	-	79	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
54	-	325	9	242	3	-	126	3	300	5	295	10	539	7	246	2	136	3	41	1
41	-	154	2	93	1	-	67	-	236	-	209	1	493	1	332	-	145	-	203	-
41	-	104	-	68	-	-	30	-	99	-	104	2	81	3	65	-	26	-	19	-
4	-	339	39	183	3	-	142	6	744	-	473	8	690	8	2	-	3	-	2	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	19	19	4	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
136	1	601	1	183	-	-	83	-	416	-	195	-	3	-	1088	-	28	-	34	1
1	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	26	-	23	3	-	121	4	292	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	4	4	-	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	2	2	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2	-	-	-	-
-	-	6	2	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
19	11	111	35	49	21	-	131	26	67	24	103	47	19	10	171	14	2	1	12	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos sau.	Østfold		Akershus		Oslo		Hedemark		Oppland		Buskerud		Vestfold		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Smittsom øyenbetennelse.....	—	—	9	—	—	—	140	4	166	—	100	—	—	—	19	—	44	—
Smittsom streptokokkmastit	—	—	—	—	—	—	7	—	8	—	9	—	—	—	—	—	—	—
Andre mastiter ...	7	—	39	9	—	—	349	40	376	46	403	19	11	1	88	9	249	4
Spenesjukdommer	—	—	2	—	—	—	37	2	43	—	44	—	—	—	7	—	2	—
Lus	—	—	25	—	—	—	202	6	527	—	115	—	2	—	24	—	65	—
Lungecormsjuke ...	—	—	2	—	—	—	85	10	160	17	8	2	—	—	—	—	—	—
Ventrikkelsnyltere	—	—	—	—	—	—	48	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spolormsjuke	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strongylose	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	13	4	—	—	5	—	4	1
Hakeormsjuke ...	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Båndormsjuke ...	—	—	—	—	—	—	70	14	16	1	6	2	—	—	4	1	5	1
Distomatose	—	—	11	—	—	—	81	10	365	19	85	7	2	—	20	2	30	—
Jernmangel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakit og beinskjørhet	—	—	—	—	—	—	6	1	14	1	49	6	2	—	—	—	3	—
Graskrampe — fjøskrampe	—	—	—	—	—	—	26	6	32	17	8	5	2	—	10	5	23	4
Avitaminoser	—	—	—	—	—	—	71	6	85	1	52	7	—	—	8	—	7	—
Slikkesjuke, koboltmangel m. v. ...	—	—	—	—	—	—	16	—	34	—	50	1	—	—	—	—	5	—
Struma, jodmangel	—	—	—	—	—	—	55	12	163	14	32	5	1	1	—	—	2	—
Toksisk hæglobinuri og puerperal hæglobinuri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hæmaturi	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muskeldegenerasjoner	—	—	—	—	—	—	93	20	129	22	52	12	—	—	11	4	—	—
Forgiftning	—	—	1	—	—	—	27	4	30	17	44	13	2	2	9	2	2	—
Halsbetennelse....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spiserørssjukdommer	—	—	—	—	—	—	2	1	21	12	3	1	1	—	1	—	1	—
Mage-tarmkatarrh — betennelse ...	1	—	2	—	—	—	69	10	110	27	60	3	—	—	9	2	13	2
Enzootisk mage-tarmbetennelse	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akutt indigestion, trommesjuke, vindkolikk	—	—	7	2	—	—	17	4	98	8	46	8	3	3	17	2	3	1
Kronisk indigestion — acetonuri ...	—	—	6	—	—	—	—	—	6	—	16	—	—	—	—	—	26	1
Forstoppelse.....	—	—	2	—	—	—	1	1	14	—	7	2	—	—	3	—	—	—
Leie'orandringer av mage-tarmtraktus	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	3	3	—	—	—	—	—	—
Kvast, «skarpt» ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leversjukdommer	1	1	—	—	—	—	17	11	16	7	3	3	—	—	—	—	—	—

sjukdommer i 1956, ordnet fylkesvis.

des animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
80	-	73	-	55	1	-	-	175	-	34	-	56	-	-	-	82	-	-	-	8	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
76	9	610	30	485	28	-	-	396	31	517	36	314	20	328	30	1798	62	874	58	131	15
18	-	60	-	75	1	-	-	47	2	57	-	27	1	37	2	199	7	47	-	7	-
44	-	24	-	364	-	-	-	190	-	94	-	225	-	374	-	301	-	36	-	101	-
-	-	23	7	-	-	-	-	21	3	8	-	9	9	40	2	2	2	-	-	-	-
-	-	8475	26	-	-	-	-	1010	2	45	-	2	-	4	-	17	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	-	441	-	-	-	-	-	103	-	-	-	19	1	22	-	-	-	-	-	-	-
300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50	1	4508	5	591	-	-	-	64	10	38	-	67	20	44	-	78	3	1	-	2	-
112	2	6597	3	2002	6	-	-	667	5	2083	3	1483	1	434	8	1311	2	30	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	34	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	40	1	17	1	-	-	86	2	60	-	39	-	15	1	54	2	50	1	-	-
6	3	136	10	127	13	-	-	117	22	16	9	13	4	25	6	33	9	9	-	11	2
-	-	91	-	-	-	-	-	92	8	65	4	93	18	57	5	133	12	119	4	35	5
24	-	1527	-	50	-	-	-	108	1	97	-	30	2	60	-	814	13	34	-	126	-
-	-	2	-	4	-	-	-	5	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-
18	7	28	7	52	16	-	-	31	14	73	15	221	20	62	16	134	27	2	1	-	-
1	-	52	14	39	14	-	-	166	22	23	1	22	10	18	5	25	6	6	2	28	9
-	-	5	-	-	-	-	-	6	-	4	1	2	-	1	-	-	-	2	-	-	-
-	-	9	-	4	-	-	-	10	-	6	1	7	2	92	6	13	3	3	-	1	-
7	-	109	8	80	1	-	-	95	-	48	6	33	1	81	8	85	8	12	2	13	1
-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	2	55	1	34	2	-	-	25	2	79	5	46	2	2	-	34	-	31	-	20	-
10	-	7	1	-	-	-	-	-	-	3	-	18	2	4	-	22	2	42	-	4	2
3	-	46	-	4	-	-	-	7	1	14	-	4	-	6	-	5	-	-	-	-	-
5	5	3	2	5	5	-	-	-	-	1	-	3	1	-	-	1	1	1	1	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	1	-	-	-	-	-	2	-	9	5	8	8	8	4	3	2	1	1	-	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos sau.	Østfold		Akershus		Oslo		Hedmark		Oppland		Buskerud		Vestfold		Telemark		Aust-Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Bukhinnebetennelse	-	-	-	-	-	-	3	3	1	1	4	4	-	-	-	-	-	-
Sjukdommer i nesehulen og pneumatiske huler	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	4	3	-	-	2	-	8	1
Betennelse i larynx trachea og bronkier	-	-	-	-	-	-	10	-	16	5	7	-	12	-	4	-	-	-
Lungeemfysem ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthinnebetennelse	-	-	-	-	-	-	16	6	40	18	8	3	-	-	6	1	-	-
Sjukdommer i hjertesekken....	-	-	-	-	-	-	1	1	15	15	2	2	-	-	-	-	-	-
Hjertesvekkelse ..	-	-	-	-	-	-	1	1	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresjukdommer..	-	-	-	-	-	-	2	2	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Urinveissjukdommer	-	-	2	1	-	-	1	1	11	4	8	4	-	-	1	1	4	2
Fødselskrampe, fødselsparese (melkefeber) ...	-	-	2	-	-	-	39	4	81	23	23	5	7	-	8	-	35	1
Børbetennelse	-	-	1	-	-	-	37	5	65	9	45	7	5	1	11	1	17	2
Enzootisk sterilitet Andre former av sterilitet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjede- og børvrenning	1	-	1	-	-	-	17	5	2	-	5	-	-	-	-	-	2	-
Børslyng	-	-	1	-	-	-	42	9	48	11	17	1	3	1	3	-	18	3
Tilbakeholdt etterbyrd	1	-	4	-	-	-	11	2	24	3	16	3	-	-	3	-	8	3
Uregelmessige fødsler	1	-	4	-	-	-	81	2	88	-	45	3	5	-	10	-	11	-
Misfoster	2	-	33	2	-	-	236	7	436	16	202	10	15	-	33	2	44	-
Kasting fremkalt av vibrio foetus og trichomonader ..	-	-	-	-	-	-	8	3	1	1	12	4	-	-	2	-	-	-
Kasting, ikke smittsom	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Listeriose	-	-	-	-	-	-	19	-	48	-	10	-	-	-	2	-	8	-
Hjerne-,ryggmargssjukdommer ...	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Lammelser	-	-	1	-	-	-	48	37	23	22	37	30	2	-	1	1	2	2
Hudsjukdommer ..	-	-	8	-	-	-	5	3	8	5	10	2	-	-	4	-	-	-
Papillomatose	-	-	-	-	-	-	65	3	50	-	172	-	-	-	11	-	4	-
Svulster	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medfødt brokk ...	-	-	3	1	-	-	4	-	3	1	18	1	-	-	4	-	-	-
Gonit	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	3	1	-	-	-	-	3	-
Carpit	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1
Hofteleddsluksasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-

Tabell III. (forts.). De viktigste husdyrsjuk-
(Continuation.). Relevé des divers cas de maladies des

Sjukdommer hos sau	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder		
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	
Andre ledd-, sene- og seneskjede- lidelser	-	-	-	-	-	-	4	1	4	-	19	3	-	-	3	1	2	1	
Beinbrudd	-	-	1	1	-	-	9	9	12	2	6	5	-	-	1	-	3	1	
Kastrasjoner	-	-	354	-	-	-	1627	-	1375	-	355	-	107	-	229	-	66	-	
Kryptorchisme ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sår, kontusjoner, fleggmoner, ab- scesser m. v. ...	1	-	11	-	-	-	88	4	78	1	76	3	1	-	23	-	12	1	
Klauvlidelser	1	-	4	-	-	-	49	-	24	-	24	-	-	-	3	-	1	-	
Tannsjukdommer og tannfeil	-	-	-	-	-	-	3	1	11	-	3	-	-	-	-	-	2	-	
Andre behandlede sjukdomstilfelle	-	-	-	-	-	-	21	-	196	7	98	37	2	-	31	-	27	27	
Geit.																			
Kopper	-	-	-	-	-	-	2	-	383	7	40	-	-	-	35	2	-	-	
Smittsom munn- og fotutslett	-	-	-	-	-	-	92	8	27	1	59	-	-	-	-	-	-	-	
Speddyrinfeksjoner	-	-	-	-	-	-	2	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Smittsom øyen- betennelse	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Smittsom strepto- kokkmastit	-	-	-	-	-	-	1	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Andre mastiter ...	-	-	-	-	-	-	75	3	65	8	20	8	-	-	8	-	-	-	
Spenesjukdommer	-	-	-	-	-	-	20	-	39	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
Lus	-	-	-	-	-	-	73	-	356	-	34	-	-	-	-	-	2	-	
Lungeormsjuke ...	-	-	-	-	-	-	40	2	409	48	7	1	-	-	-	-	-	-	
Ventrikkelsnyltene	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Spolormsjuke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Strongylose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Båndormsjuke ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	
Distomatose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62	-	
Rakit og beinskjør- het	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Graskrampe — fjøs- krampe	-	-	-	-	-	-	2	-	3	1	-	-	-	-	1	1	-	-	
Avitaminoser	-	-	-	-	-	-	20	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Slikkesjuke, kobolt- mangel m. v. ...	-	-	-	-	-	-	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Struma, jodmangel	-	-	-	-	-	-	2	2	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forgiftning	-	-	-	-	-	-	35	15	-	-	13	9	-	-	-	-	-	-	
Halsbetennelse ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Spiserørssjukdom- mer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	

dommer i 1956, ordnet fylkesvis.

animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Roga-land		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
2	-	177	4	5	1	-	-	53	8	82	22	7	7	2	-	9	-	16	-	9	-
2	-	27	5	11	4	-	-	11	-	11	5	9	1	1	-	12	2	8	2	1	-
22	-	164	-	54	-	-	-	16	-	1699	1	4190	-	1772	-	3842	1	2992	-	2449	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	37	-	3	-	16	-
7	2	82	1	99	3	-	-	38	-	63	1	47	-	41	-	167	5	47	4	14	-
4	-	14	-	8	-	-	-	9	-	12	-	16	-	15	-	90	-	37	-	33	-
1	1	14	-	8	-	-	-	1	-	3	-	8	3	4	-	2	1	-	-	-	-
-	-	378	42	86	14	-	-	144	8	39	21	101	14	57	7	1	-	12	4	3	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	30	-	-	-	36	-	-	-	-	-	33	-	-	-	-	-	-	-
-	-	30	-	18	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	130	-	-	-	-	-	-	-	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
-	-	8	-	10	1	-	-	36	6	39	-	6	-	2	-	47	6	47	1	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	6	3	42	-	-	-	-	-	11	2	7	-	-	-
1	-	-	-	40	-	-	-	42	-	2	-	-	-	20	-	15	-	-	-	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	116	14	4	-	10	6	-	-	118	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	210	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
2	-	100	-	14	-	-	-	160	-	-	-	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	15	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	7	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	96	6	3	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos geit	Østfold		Akershus		Oslo		Hedmark		Oppland		Buskerud		Vestfold		Telemark		Aust-Agder		
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	
Andre ledd-, sene- og seneskjedelidelser	-	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Beinbrudd	-	-	-	-	-	-	1	1	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	
Kastrasjoner	-	-	-	-	-	-	13	-	19	-	1	-	-	-	3	-	1	-	
Sår, kontusjoner, fleggmoner, abscesser m. v.	-	-	-	-	1	-	18	2	17	1	5	-	-	-	4	-	-	-	
Klauvlidelser	-	-	-	-	-	-	13	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tannsjukdommer og tannfeil	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
Andre behandlede sjukdomstilfelle	-	-	-	-	-	-	4	-	9	-	4	-	-	-	-	-	-	-	
Svin.																			
Smittsom luftveiskatarrh	-	-	-	-	-	-	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Smittsom skjede- og forhudsbetennelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kopper	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ringorm	111	-	-	-	-	-	15	-	146	2	2	-	-	-	1	-	-	-	
Skabb	308	6	244	10	-	-	879	5	932	18	157	2	43	-	376	-	85	-	
Akutt rausjuke...	430	8	432	11	9	-	417	20	763	33	329	9	104	1	99	10	-	-	
Knuterosen	1235	5	1599	16	9	-	2120	17	1580	17	1001	10	582	2	545	4	203	2	
Smittsom hostesjuke	200	1	382	9	2	-	1054	7	108	-	96	14	81	41	60	-	-	-	
Smittsom nysesjuke	691	434	308	13	-	-	788	18	592	197	131	35	20	-	10	-	93	69	
Leukose	-	-	1	1	-	-	4	4	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pasteurellose	23	12	1	-	-	-	43	9	-	-	3	3	-	-	9	3	-	-	
Stivkrampe	-	-	1	1	-	-	1	1	2	2	3	3	-	-	-	-	1	1	
Aktinomykose	8	3	13	3	-	-	14	4	62	10	1	1	3	1	-	-	1	-	
Trikinose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	-	-	
Speddyrinfeksjoner	1978	65	1059	105	-	-	1635	186	681	164	361	39	1093	27	132	33	112	-	
Nekrobacillose (klauvbrannbyll, etc.)	-	-	4	-	-	-	17	11	33	4	7	1	5	1	-	-	3	-	
Skurv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	
Smittsom streptokokkmastit	-	-	-	-	-	-	16	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Andre mastiter ...	158	5	222	3	2	-	63	6	584	22	27	1	57	-	43	-	11	-	
Spenesjukdommer	2	-	-	-	-	-	9	-	16	2	-	-	-	-	3	-	-	-	
Lus	111	-	82	-	-	-	91	-	127	-	77	-	6	-	19	-	51	-	
Ventrikkelsnyltene	2	-	-	-	-	-	8	-	30	-	6	-	-	-	-	-	-	-	
Spolormsjuke	283	3	188	7	-	-	614	2	482	5	203	4	148	3	79	-	29	-	

sjukdommer i 1956, ordnet fylkesvis.

des animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag.		N.-Trøndelag.		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	10	-	130	-	19	-	1	-	42	-	35	-	33	-
-	-	-	-	8	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	2	-	3	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
92	-	173	1	39	1	-	-	47	-	63	-	76	-	96	-	29	-	15	-	-	-
38	-	159	5	80	6	-	-	72	5	86	6	153	8	172	15	79	8	59	2	6	2
167	-	1037	6	676	8	5	-	661	3	789	7	878	19	980	11	218	1	31	-	6	-
6	-	150	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51	-	326	30	19	16	-	-	-	-	11	7	135	55	8	8	26	14	70	-	1	1
-	-	1	1	9	2	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	3	-	-	-	-	-	-
8	6	1883	106	190	24	-	-	305	39	54	21	28	-	251	30	83	-	18	6	5	3
-	-	9	5	7	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	1	89	1	38	2	-	-	8	-	22	-	11	4	38	1	13	-	-	-	-	-
-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
55	-	41	-	2	-	-	-	16	-	11	-	65	-	65	-	13	-	-	-	7	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45	-	50	-	84	-	-	-	36	-	34	-	50	-	119	-	31	-	5	3	-	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos svin.	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Strongylose	-	-	52	-	-	-	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	-	-
Hakeormsjuke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Båndormsjuke	-	-	-	-	-	-	13	-	20	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Cysticerkose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jermangel	1363	65	1204	19	-	-	1882	82	3419	108	655	28	346	30	224	4	46	-
Rakit og beinskjør- het	1597	32	1016	68	10	-	1444	67	2312	73	764	37	656	14	526	23	142	4
Graskrampe — fjøs- krampe	-	-	13	1	-	-	149	22	83	8	2	-	15	-	10	2	2	-
Avitaminoser	366	16	223	-	-	-	661	9	1479	46	166	10	35	-	178	-	186	4
Slikkesjuke, kobolt- mangel m. v.	-	-	6	-	-	-	39	-	43	-	36	-	-	-	-	-	-	-
Struma, jodmangel Hæmaturi	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	26	-	-	-	-	-	-	-
Muskeldegenera- sjoner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	347	49	195	42	-	-	105	48	151	68	48	14	89	37	49	18	12	4
Halsbetennelse	3	-	1	-	-	-	-	-	4	1	4	1	1	-	-	-	-	-
Spiserørsjukdom- mer	16	4	18	3	-	-	20	4	37	13	23	2	5	2	9	2	-	-
Mage-tarmkatarrh — betennelse	1306	58	365	27	-	-	350	48	806	63	191	8	198	9	99	10	71	8
Enzootisk mage- tarmbetennelse	35	5	-	-	-	-	10	2	57	7	9	-	23	-	-	-	-	-
Akutt indigestion, trommesjuke, vindkolikk	11	5	15	6	-	-	38	6	147	14	11	2	3	3	-	-	1	-
Kronisk indigestion — acetonuri	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	6	1
Forstoppelse	10	-	47	3	-	-	51	2	69	2	30	2	8	-	32	2	-	-
Leieforandringer av mage-tarmtrak- tus	-	-	16	15	-	-	32	29	21	21	13	13	4	4	5	5	8	7
Kvast, «skarpt»	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2	1	1	-	-	-	-
Leversjukdommer Bukhinnebeten- nelse	11	5	20	11	-	-	3	3	28	13	4	4	6	6	1	1	3	3
Sjukdommer i nese- hulen og pneuma- tiske huler	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	-	-	-	-	-	-
Betennelse i larynx, trachea og bron- kier	17	2	9	-	-	-	23	-	73	3	4	-	17	-	15	2	-	-
Lungeemfysem	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Lunge- og bryst- hinnebetennelse	50	13	123	8	-	-	98	28	148	35	71	21	48	11	15	-	5	3
Sjukdommer i hjertesekken	12	11	19	14	-	-	48	46	80	73	14	14	14	10	9	6	11	11
Hjertesvekkelse	16	14	20	9	-	-	52	38	76	66	35	33	14	13	4	4	12	2

sjukdommer i 1956, ordnet fylkesvis.

des animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	11	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
161	11	1290	20	241	11	-	-	132	13	274	13	3356	37	633	8	102	17	16	-	-	-
130	4	1264	39	195	6	-	-	495	4	540	18	427	33	641	45	145	-	49	5	22	-
-	-	10	3	9	3	-	-	5	2	-	-	3	1	-	-	6	2	4	-	-	-
87	4	1070	36	25	-	-	-	10	-	-	-	74	6	225	-	15	-	3	4	4	-
3	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	4	60	31	16	4	-	-	7	-	10	6	21	1	20	8	6	-	-	-	1	1
-	-	3	-	4	-	-	-	30	-	2	-	2	-	9	-	-	-	-	-	-	-
1	-	4	1	9	-	-	-	10	2	6	1	3	1	20	3	-	-	-	-	-	-
32	1	2011	127	120	8	-	-	258	19	182	9	102	14	228	6	74	15	36	-	2	-
-	-	395	1	140	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
3	1	67	1	4	-	-	-	3	-	19	-	22	3	17	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	12	-	-	-	-	-	-	-
7	-	23	1	10	1	-	-	7	-	25	1	16	2	31	-	-	-	3	-	-	-
2	2	7	7	3	3	-	-	2	1	5	4	4	1	6	2	3	2	-	-	1	1
1	1	15	14	2	2	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
4	3	25	21	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	2	3	3	-	-	-	-
4	-	23	-	3	-	-	-	5	2	5	-	7	1	-	-	1	-	-	-	-	-
2	-	31	-	4	1	-	-	2	-	2	-	13	-	4	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	3	283	24	41	5	-	-	30	4	31	7	38	5	39	9	22	3	1	1	1	1
5	5	9	7	3	2	-	-	1	-	6	5	5	4	-	-	7	7	-	-	1	1
7	6	40	23	24	23	-	-	18	15	9	6	14	12	68	56	7	5	8	8	-	-

Tabell III. (forts.). De viktigste husdyrsjuk-
(Continuation). Relevé des divers cas de maladies des

Sjukdommer hos svin	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Nyresjukdommer..	12	3	4	2	-	-	1	1	25	23	4	4	3	3	4	3	-	-
Urinnveissjukdom- mer	1	1	1	-	-	-	2	2	10	8	1	-	-	-	4	3	-	-
Fødselskrampe, fødselsparese (melkefeber) ...	49	1	61	4	-	-	67	3	233	11	37	1	4	-	10	2	12	-
Børbetennelse	60	4	156	2	-	-	178	3	183	11	19	2	23	-	56	-	22	-
Enzootisk sterilitet	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre former av sterilitet	119	11	135	13	-	-	55	4	228	7	69	5	36	3	22	-	17	-
Skjede- og bør- vrenngning	18	12	15	11	-	-	17	16	25	19	2	2	7	6	3	3	6	6
Børslyng	-	-	1	1	-	-	1	1	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etter- byrd	7	-	11	-	-	-	22	-	24	-	2	-	3	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler	80	1	93	5	-	-	212	5	392	16	69	3	46	-	35	3	20	1
Misfoster	32	12	19	6	-	-	13	4	42	36	18	15	3	2	4	-	-	-
Kasting, ikke smitt- som	12	-	15	2	-	-	42	-	48	3	4	-	6	-	8	-	3	-
Hjerne-,ryggmargs- sjukdommer ...	3	-	12	6	-	-	13	11	22	17	5	3	1	-	-	-	4	4
Lammelser	9	4	21	12	-	-	37	21	22	14	19	4	29	19	7	3	2	-
Hudsjukdommer ..	261	22	133	3	-	-	757	11	673	-	201	-	172	10	119	14	78	-
Papillomatose	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	1	-	5	1	-	-	9	3	23	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Medfødt brokk ...	570	9	750	7	2	-	859	2	1253	11	313	3	279	2	138	2	112	-
Gonit	-	-	-	-	-	-	4	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carpit	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hofteleddsluksa- sjon	1	1	-	-	-	-	10	10	9	8	2	-	-	-	-	-	3	2
Haseleddsgalle ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre ledd-, sene- og seneskjede- lidelser	11	2	44	6	-	-	49	18	52	6	26	4	10	3	10	2	2	1
Beinbrudd	58	51	63	41	-	-	104	80	151	124	52	43	22	13	14	14	12	6
Kastrasjoner	2820	-	4704	3	19	-	6338	-	7128	2	2860	-	1067	-	786	-	254	-
Kryptorchisme ...	31	-	20	-	-	-	52	-	70	4	29	1	12	-	13	1	12	-
Sår, kontusjoner, fleggmoner, ab- scesser m. v. ...	50	1	212	6	-	-	227	2	171	4	60	3	51	2	33	1	14	-
Klauvlidelser	6	-	34	4	-	-	59	-	181	7	24	-	4	-	12	2	3	-
Tannsjukdommer og tannfeil	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sjukdomstilfelle	155	27	190	26	-	-	321	14	210	3	124	27	98	15	65	27	6	2

dommer i 1956, ordnet fylkesvis.

animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N.-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	9	1	2	1	-	-	5	2	1	1	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	3	1	1	-	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-
8	-	57	4	4	-	-	-	9	-	9	2	12	1	28	4	2	-	-	-	-	1
5	-	67	6	28	-	-	-	10	-	9	-	15	2	87	3	1	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	1	145	2	64	5	-	-	8	-	32	-	13	-	44	1	2	1	2	-	-	-
2	1	15	11	5	4	-	-	8	4	1	1	4	2	9	9	3	-	-	-	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	10	-	2	-	-	-	-	-
17	-	269	16	30	-	-	-	28	-	46	3	41	3	65	2	7	-	-	-	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	3	-	8	2	3	-	1	-	-	-	-	-
2	-	18	6	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	13	1	-	-	-	-	-	-
4	4	6	2	2	2	-	-	4	2	2	2	3	1	7	5	20	-	-	-	-	-
6	4	27	21	10	7	-	-	23	11	1	1	6	1	35	16	-	-	-	-	-	-
1	-	492	10	93	-	-	-	15	1	129	-	59	-	150	-	45	6	7	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-	4	2	1	1	1	-	-	-	-	-
58	-	983	7	234	2	2	-	181	2	292	1	231	2	423	1	88	1	11	-	-	4
-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	1	32	2	21	-	-	-	15	5	12	1	23	6	40	6	2	-	2	-	-	3
2	1	30	29	14	5	-	-	8	4	24	17	38	30	20	14	5	2	-	-	-	-
305	1	1547	-	419	-	-	-	346	-	2065	-	1544	-	3583	-	360	-	120	-	-	107
2	-	173	3	12	-	2	-	8	-	5	-	61	2	10	-	6	-	-	-	-	1
8	1	234	3	49	-	-	-	29	1	36	3	37	1	44	2	16	-	3	-	-	-
2	-	30	5	11	1	-	-	13	-	16	1	8	-	22	1	7	-	-	-	-	1
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
4	-	552	101	92	28	-	-	68	10	64	16	411	2	220	7	-	-	-	-	-	-

sjukdommer i 1956, ordnet fylkesvis.

des animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest- Agder	Roga- land		Horda- land		Bergen		Sogn og Fjord		Møre og Romsd.		S.-Trøn- delag		N. Trøn- delag		Nord- land		Troms		Finn- mark	
	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte	Antall Døde og drepte
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	12	-	6	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	6	2	13	6	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	4	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
5	-	15	-	5	8	-	-	3	2	-	6	-	-	3	-	5	-	-	-	16
17	-	45	-	11	9	-	-	12	26	1	29	-	-	67	6	-	-	9	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	22	-	6	-	-	-	9	6	-	7	-	-	18	9	1	6	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	8	-	2	-	-	-	2	1	-	11	-	-	1	-	19	-	1	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	6	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
3	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
6	-	8	-	7	3	-	-	1	-	14	-	-	-	8	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos hund.	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Forstoppelse	13	—	38	1	66	—	11	—	23	—	21	1	2	—	19	1	—	—
Leieferandringer av mage-tarmtrak- tus	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Leversjukdommer	2	2	7	—	5	2	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Bukhinnebeten- nelse	—	—	3	1	1	1	1	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjukdommer i nese- hulen og pneuma- tiske huler	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	1	—	—
Betennelse i larynx, trachea og bron- kier	3	—	23	1	20	—	6	—	2	—	4	—	3	—	8	—	—	—
Lungeemfysem . . .	—	—	—	—	2	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lunge- og bryst- hinnebetennelse . .	4	1	10	2	7	—	1	—	2	—	4	—	5	—	—	—	—	—
Hjertesvekkelse . .	—	—	—	—	7	2	—	—	5	1	2	2	—	—	1	1	—	—
Nyresjukdommer . .	22	3	8	2	27	7	6	2	18	10	11	11	3	—	3	1	1	1
Urinveissjukdom- mer	2	1	7	1	12	3	—	—	4	2	5	—	—	—	—	—	—	—
Fødselskrampe, fødselsparese (melkefeber) . . .	1	—	4	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Børbetennelse	9	5	13	1	29	6	15	—	6	3	14	7	4	1	4	3	2	—
Enzootisk sterilitet	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre former av sterilitet	4	—	2	—	3	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—
Skjede- og bør- vringning	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uregelmessige fødsler	13	1	13	1	10	1	6	—	3	—	14	1	6	1	2	—	5	—
Misfoster	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kasting, ikke smitt- som	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjerne-,ryggmargs- sjukdommer	—	—	1	1	3	2	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—
Lammelser	1	—	7	4	11	2	1	1	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—
Hudsjukdommer . .	65	—	127	—	238	3	57	1	60	—	84	—	23	—	43	2	22	—
Papillomatose	—	—	7	—	19	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Svulster	20	6	22	2	79	3	13	5	8	1	25	8	9	1	21	8	2	—
Medfødt brokk . . .	5	—	6	—	5	—	3	—	3	—	7	—	5	—	6	—	—	—
Gonit	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Carpit	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Hofteleddsluksa- sjon	2	1	3	1	5	—	2	1	3	1	2	—	2	—	1	1	1	1
Haseleddsgalle . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre ledd-, sene- og seneskjede- lidelser	2	1	17	2	50	—	2	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—

sjukdommer i 1956, ordnet fylkesvis.

des animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Rogaland		Hordaland		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøndelag		N Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
2		2		2		2		3		10		3		7	1			4		1	
				1	1																
		1	1			2	2														
		2	2					1	1					2	1						
																	3		2		
3		2				1		1						6				3			
1		3	1	1								1	1	5	2			5		2	
								1						1							
3	1	5	2	1		8		4	3	7		11		4	3	5	3	2	2		
								1				1		4		1		3	2		
1		3	1					1				1	1	1	1	2		2	1	2	
2		1										1		3				1			
		4	1			1		1		4		3		1		1		3			
										2											
6		1	1			3								1	1			1	1		
		32		2		10		7		12		12		1	1			10		22	
								1						3	2					5	
1		9		2	1	7	2	2		4		4		4	1			1	1	2	1
		1																		2	6
		2						1		2						2		1			
3		2																3			8

Tabell III. (forts.). De viktigste husdyrsjuk-
(Continuation). Relevé des divers cas de maladies des

Sjukdommer hos katt.	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Urinveissjukdom- mer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetennelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	2	-	-
Uregelmessige fødsler	-	-	5	1	4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	2	-
Hudsjukdommer ..	-	-	4	-	15	1	2	-	3	-	-	-	2	-	3	-	-	-
Svulster	-	-	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	-
Medfødt brokk ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carpit	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haseleddsgalle ...	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre ledd-, sene- og seneskjede- lidelser	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beinbrudd	1	1	2	-	2	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1
Kastrasjoner	7	-	6	-	29	-	12	-	5	-	9	-	10	-	6	-	22	-
Kryptorchisme ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sår, kontusjoner, fleggmoner, ab- scesser m. v. ...	1	-	23	-	14	-	6	-	2	-	1	-	2	-	6	3	5	1
Klolidelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tannsjukdommer og tannfeil	-	-	2	-	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sjukdomstilfelle	-	-	13	-	24	-	2	-	1	-	-	-	1	-	2	1	-	-
Fjorfe.																		
Blodsugende midder	-	-	-	-	-	-	146	-	467	-	44	-	-	-	-	-	-	-
Smittsom hønse- lammelse	363	60	126	126	-	-	385	213	29	22	11	11	11	6	-	-	28	16
Leukose	375	226	90	73	-	-	180	121	173	163	597	24	155	97	36	36	97	31
Koksidiøse	6823	228	3499	88	-	-	4358	217	1463	216	1879	174	2555	22	1961	79	1401	35
Smittsom øyen- betennelse	-	-	-	-	-	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus	214	-	40	-	-	-	40	-	600	-	5	-	120	-	50	-	21	-
Lungeormsjuke ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	11	-	-	-	-	-	-
Spolormsjuke	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-
Hakeormsjuke ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jernmangel	400	-	-	-	-	-	312	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rakit og beinskjør- het	690	-	39	-	-	-	105	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-
Avitaminoser	272	-	1	-	-	-	10	-	-	-	336	-	100	-	18	1	3	-
Koboltmangel m. v.	341	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	25	10	-	-
Spiserørssjukdom- mer	-	-	30	5	-	-	-	-	10	2	5	-	-	-	4	-	-	-

dommer i 1956, ordnet fylkesvis.

animaux domestiques en 1956, par departements.

Vest-Agder		Roga-land		Horda-land		Bergen		Sogn og Fjord.		Møre og Romsd.		S.-Trøn-delag		N.-Trøn-delag		Nord-land		Troms		Finn-mark	
Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	5	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-
-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	-	48	-	4	-	20	-	10	-	88	-	54	-	50	-	55	-	17	-	1	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	2	-	-	-	-	-	2	-	12	-	-	-	-	-	1	-	3	-	4	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	66	57	-	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	18	24	6	352	285	-	-	-	-	7	7	9	9	13	13	-	-	26	26	-	-
155	52	145	49	25	25	5	5	5	5	228	61	23	22	137	137	12	12	-	-	-	-
1178	147	23974	243	3889	221	300	5	724	118	4872	115	253	15	3967	240	852	61	511	21	610	16
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
179	-	-	-	150	-	-	-	30	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	250	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	51	6	-	-	75	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	10	-	-	-	70	-	-	-	-	-	-	-
-	-	347	-	-	-	-	-	30	2	37	-	-	-	133	14	650	-	18	-	5	2
-	-	500	2	-	-	-	-	6	-	457	-	28	-	-	-	24	-	-	-	-	-
-	-	4	2	22	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-

Tabell III (forts.). De viktigste husdyr-
(Continuation.) Relevé des divers cas de maladies

Sjukdommer hos andre dyr	Østfold		Akers- hus		Oslo		Hed- mark		Oppland		Buske- rud		Vestfold		Tele- mark		Aust- Agder	
	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte	Antall	Døde og drepte
Beinbrudd	1	1	-	-	1	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kryptorchisme . . .	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sår, kontusjoner, flegmoner, ab- scesser m. v. . . .	4	-	4	1	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4	1
Tannsjukdommer og tannfeil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sjukdomstilfelle .	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	44	6	-	-	-	-	-	-

Tabell V. Autoriserte veterinærer i Norge i 1957.
Nombre de vétérinaires diplômés en 1957.

Fylke <i>Département</i>	Autoriserte veterinærer <i>Vétérinaires diplômés</i>	Derav <i>Dont</i>		
		Distrikts- veterinærer ¹⁾ <i>Vétérinaires délégués</i>	I andre stillinger el. privat prakt. <i>D'autres vétérinaires exerçants</i>	Ikke praktiserende ²⁾ <i>non exerçants</i>
Ostfold	29	7	18	4
Akershus	41	11	25	5
Oslo	89	3	78	8
Hedmark	47	19	21	7
Oppland	46	16	23	7
Buskerud	30	11	13	6
Vestfold	21	5	14	2
Telemark	22	10	11	1
Aust-Agder	9	5	3	1
Vest-Agder	11	5	6	—
Rogaland	38	7	28	3
Hordaland	19	8	10	1
Bergen	6	1	3	2
Sogn og Fjordane	18	9	6	3
Møre og Romsdal	31	14	14	3
Sør-Trøndelag	34	16	13	5
Nord-Trøndelag	21	10	8	3
Nordland	21	13	6	2
Troms	13	8	5	—
Finnmark	6	6	—	—
Utenlands	14	—	—	—
I alt (<i>total</i>)	566	184	305	63
—>— 1956	567	184	309	61
—>— 1955	551	181	292	62
—>— 1954	528	180	269	65
—>— 1953	514	178	254	67
—>— 1952	502	178	245	63
—>— 1951	476	171	229	62
—>— 1950	469	169	223	60
—>— 1949	460	168	216	59
—>— 1948	435	164	208	48
—>— 1947	411	163	190	43
—>— 1946	411	163	191	42
—>— 1945	434	163	210	45
—>— 1944	431	165	191	44
—>— 1943	432	163	209	39
—>— 1942	422	162	206	39
—>— 1941	411	161	206	30
—>— 1940	399	161	201	23
—>— 1939	392	161	194	23
—>— 1938	386	159	187	26
—>— 1937	381	156	187	23
—>— 1936	377	157	180	25
—>— 1935	375	157	176	24
—>— 1934	366	156	170	22
—>— 1933	353	157	156	24
—>— 1932	341	158	145	22
—>— 1931	324	159	125	25
—>— 1930	299	159	105	24
—>— 1925	257	157	78	13
—>— 1920	248	145	81	13
—>— 1915	246	137	88	9
—>— 1910	234	130	85	7
—>— 1905	199	108	83	4

¹⁾ Herunder fylkesveterinærer og politiveterinærer. ²⁾ Herunder pensjonerte.

Tabell VI (forts.). Slakt undersøkt på kontrollstasjonene 1956.
Nombre de viandes de boucherie examinées aux bureaux de contrôle en 1956.

Kommune	I alt undersøkt								
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Hval- kjøtt Kg	Andre dyr Kg
Overført									
Sunnadal	247	14	266	845	5	431	2	—	563
Surnadal	1 230	25	683	2 239	1	1 049	6	—	120
Svolvær	608	4	120	546	2	291	102	—	40
Tinn	449	10	394	531	87	416	109	—	—
Tromsø	2 069	92	130	6 938	114	4 451	272	357 941	20 660
Trondheim	11 931	446	10 887	30 128	2 639	12 715	829	115 470	182 273
Tynset	140	9	29	788	333	631	—	—	4 698
Tønsberg	2 479	92	10 756	444	—	2 036	108	—	236
Vadsø	436	15	41	541	—	241	67	—	17 683
Yang H.	214	17	218	156	62	300	2	—	12 532
Vestre Toten	1 165	75	3 056	521	30	695	15	—	6 900
Vinje	—	—	—	4 704	58	—	—	—	—
Voss	248	23	459	976	429	829	38	—	3 534
Alesund	3 529	42	2 503	2 679	127	3 379	181	305 392	357
As	232	4	546	2	—	362	45	—	140
I alt Total	106 656	4 530	169 212	222 519	24 300	125 555	12 186	2 030 586	1 044 184

Tabell VII. Slakt stemplet med 2nen klasse på kontrollstasjonene 1956.
Nombre de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe en 1956.

Kommune	I alt 2nen klasse								
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Hval- kjøtt Kg	Andre dyr Kg
Arendal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Askim	27	—	—	9	—	—	4	—	—
Bergen	2	1	—	1	—	—	—	—	—
Bodø	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Brevik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bryne	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brønnøysund	17	3	—	2	—	—	—	—	—
Drammen	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Drøbak	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eidskog	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eina	2	1	4	—	—	—	—	—	—
Elverum	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Farsund-Lista	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fauske	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fellesslakteriet	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Florø	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Fredrikstad Ø.	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Fredrikstad V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gjestal	4	—	—	1	—	—	—	—	—
Gjøvik	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Halden	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallingdal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hamar	2	1	—	—	—	5	—	—	—
Hammerfest	6	—	—	1	—	—	—	—	—
Harstad	3	—	—	1	—	5	—	—	—
Haugesund	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Holmestrand	—	—	7	—	—	—	—	—	—
Horten	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvittingfoss	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hønefoss	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kongsberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kongsvinger	1	—	2	2	—	—	—	—	—
Kragerø	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Kristiansand S.	21	—	4	61	1	40	1	—	—
Kristiansund N.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kyrkjebø	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Larvik	9	—	8	6	1	25	—	—	—
Lillehammer	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lillestrøm	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lyngdal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Overføres									

Tabell VIII (forts.). Slakt kassert på kontrollstasjonene 1956.
Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle en 1956,

Kommune	I alt kassert									Kas- serte kjøtt- skrotter Kg	Avfall og organer Kg
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spe- kalv	Gjø- kalv	Hval- kjøtt Kg	Andre dyr Kg		
Overført											
Elverum	5	2	7	2	—	4	—	—	—	—	—
Farsund-Lista	1	—	3	3	—	2	—	—	—	471	1 075
Fauske	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fellsslakteriet	—	—	2	—	2	—	—	—	—	1 001	—
Florø	5	—	5	15	—	20	3	—	1 460	—	—
Fredrikstad Ø.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	350	431
Fredrikstad V.	16	—	21	—	—	20	—	—	10	6 188	6 966
Gjestal	9	1	5	22	—	15	—	—	—	—	—
Gjøvik	8	—	6	3	—	25	—	—	16	2 450	3 491
Halden	7	1	7	—	—	24	—	—	—	2 609	39
Hallingdal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hamar	3	—	3	—	—	3	—	—	—	1 167	812
Hammerfest	5	—	—	4	—	10	—	—	828	874	133
Harstad	11	2	3	19	—	37	4	—	—	3 800	358
Haugesund	8	—	14	6	—	17	—	—	160	2 112	40
Holmestrand	3	—	1	—	—	3	—	—	—	873	159
Horten	8	1	7	—	—	5	—	—	—	1 902	425
Hvittingfoss	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hønefoss	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kongsberg	6	1	3	2	—	3	—	—	—	1 498	594
Kongsvinger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kragerø	—	—	1	1	—	—	—	—	—	120	381
Kristiansand S.	9	1	12	21	—	14	18	—	651	4 237	719
Kristiansund N.	18	1	7	8	—	15	—	—	4 000	3 266	1 794
Kyrkjebo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Narvik	6	—	8	—	—	1	1	—	—	879	1 939
Lillehammer	6	1	9	9	6	17	23	—	—	2 353	506
Lillestrøm	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Lyngdal	3	—	4	2	—	4	2	—	—	634	378
Mandal	11	1	2	—	—	3	4	—	—	1 885	990
Mo i Rana	12	—	4	18	1	29	1	—	5	3 053	1 160
Molde	16	—	3	7	—	26	—	—	—	2 519	238
Mosjøen	4	—	—	1	—	7	1	—	70	1 697	1 977
Moss	6	—	4	—	—	9	—	—	—	1 430	1 033
Namsos	14	5	10	23	—	16	1	—	2 500	3 780	710
Narvik	10	—	1	12	—	11	—	—	115	1 847	2 140
Nittedal	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Nord-Aurdal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Notodden	2	—	—	1	—	5	—	—	—	396	303
Odda	3	—	—	5	1	1	1	—	—	655	802
Oppdal	4	—	3	—	—	6	—	—	—	729	1 380
Oslo	34	5	127	38	48	154	16	—	320	18 142	21 356
Porsgrunn	5	1	3	—	—	3	3	—	—	1 394	618
Rakkestad	5	1	5	—	—	13	—	—	—	1 930	1 978
Ringebu	3	2	2	3	2	10	—	—	—	1 441	197
Risør	—	—	—	—	—	2	—	—	350	448	101
Rørøs	4	—	—	5	2	15	—	—	53	1 014	906
Sandefjord	4	—	12	1	—	8	—	—	—	1 742	1 028
Sandeid i Ryfylke	—	1	10	6	2	1	—	—	—	9 3	1 182
Sandnes	—	—	1	—	—	—	—	—	—	52	—
Sarpsborg	9	—	8	—	—	7	—	—	—	2 323	810
Sel	12	1	15	31	15	33	—	—	—	4 024	307
Skien	16	—	29	1	1	29	—	—	96	5 184	4 836
Sogndal i Sogn	—	—	—	3	1	9	—	—	—	213	—
Sortland	2	—	2	10	—	10	—	—	—	533	—
Spydeberg	16	1	19	—	—	12	—	—	—	2 466	1 042
Stange	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger	3	—	—	1	—	2	—	—	—	1 682	71
Steinkjer	13	1	11	13	—	28	—	—	384	4 334	7 673
Stranda	13	—	1	8	1	5	—	—	116	1 906	91
Sunnal	3	—	4	2	1	1	2	—	—	709	90
Surnadal	3	—	1	9	—	16	—	—	62	643	8 055
Svolvær	1	1	2	1	—	5	—	—	—	367	298
Tinn	1	—	—	2	1	7	—	—	—	211	629
Tromsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trondheim	174	6	62	161	14	255	10	—	3 411	35 168	25 449
Tynset	1	3	3	3	1	5	—	—	215	1 357	138
Tønsberg	4	—	11	—	—	13	—	—	—	1 694	4 033
Vadsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vang H.	21	2	2	—	—	1	—	—	—	5 520	—
Vestre Toten	2	—	1	—	—	2	—	—	—	361	1 637
Voss	2	—	1	2	3	3	2	—	3 454	647	1 131
Alesund	16	1	4	11	—	33	4	—	3 200	2 823	3 707
Ås	1	—	1	—	—	2	—	—	—	298	332
I alt Total	679	49	597	610	113	1 339	90	—	21 499	137 789	121 496

i de offentlige slaktehus 1956.

examinés aux abattoire public en 1956.

klasse				Kassert								Kasserte kjøtt- skrotter	Avfall og organer
Geit	Spe- kalv	Gjø- kalv	An- dre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spe- kalv	Gjø- kalv	Andre dyr		
			Kg								Kg	Kg	Kg
1				3		3	4	1				620	7 154
	1			10		15	1		3			2 108	3 711
				9	1	49	13		18			5 258	5 977
				2			1		10			230	2 752
				1		1							
				28	3	336	6		72			17 108	18 903
	2			10	1	11			101			5 215	5 540
16	1			1		2	2	7	2			8 600	16 885
				25		48			6				
				2	1		4	1	1	1		644	865
	5			2		4	1		7	1		1 055	7 410
													1 249
	4			3	1	12	8	2	1			1 337	8 006
				7	1	2			5			1 671	3 899
				2			1		2			415	2 166
						2	3		1			174	276
1				6	5	115	4	1	8			8 194	46 727
						6	1					326	411
	16			14		76	12		28			7 186	8 504
				3	1	5	2	3	2		1	1 689	7 876
							8					167	2 459
				33	7	52	16		46			11 922	25 116
				1		1						312	1 151
1	2			25	4	16	23	1	3			6 100	47 659
							11					479	2 093

i de offentlige slaktehus 1956.

examinées aux abattoir public en 1956.

Klasse				Kassert								Kassete kjøtt- skrotter	Avfall og organer
Geit	Spe- kalv	Gjø- kalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spe- kalv	Gjø- kalv	Andre dyr		
	1			2	2	15	1		1			2 025	
								1	1				
19	32			189	27	773	122	17	319	1		82 835	226 898

kontrollert ferskt slaktekjøtt 1956.

de viandes examinées en 1956.

Klasse					Kassert									Kassete kjøtt- skrotter	Avfall og organer
Sau	Geit	Spe- kalv	Gjø- kalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spe- kalv	Gjø- kalv	Hval- kjøtt	Andre dyr		
				Kg	6		2	3		6		Kg	Kg	Kg	
							4			2				933	345
9	1		4		41	3	39	86	4	226	13			237	342
1					2	1	3	8	4	6				1 168	577
					2		3			4					
					18	1	15	9		25	4				
2		1			3		1	2		7					
					24	1	36	6	3	20				5 656	4 971
					1		2								
					10	1	50	15		21				5 569	6 030
					1		4			2				304	187
					4		1	1	1	12				586	2 816
					6	2	8	2		4					
					1		3	3		2				471	1 075
					28	3	338	6	2	72				17 208	18 903
					5		5	15		20	3		1 460		
					1		1							350	431
					16		21			20				10 618	6 966
					8	1	5	22		15					
1					9		6	3		25				16 2 450	3 491
					17	2	18			125				7 824	5 579
10	16	2			1		2	2	7	2					
4		1			28		51			9				9 768	17 697
		5			5		4			10			828	874	133
1					13	3	3	23	1	38	4			4 445	1 223
1		10			10		18	7		24	1		160	3 167	7 450
					3		1			3				873	159
					8	1	7			5				1 902	425
					6	1	3	2		3				1 498	594
							1	1						120	381
2					9	1	12	21		14	18		651	4 237	719
61	1	40	1		18	1	7	8		15			4 000	3 266	3 043
					6		8			1	1			879	1 939
7	1	29			9	2	21	17	8	18			23	3 692	8 512
					1					3					
					3		4	2		4	2			634	378
					11	1	2			3	4			1 885	990
					12		4	18	1	29	1		5	3 053	1 160
					16		3	7		26				2 519	238
11		8	2		4			1		7	1		70	1 697	1 977
					13	1	6			14				3 101	4 932
11	1	3			16	5	10	24		18	1		2 500	4 195	2 876
					10		3	15		12			115	2 021	2 415
							2								
					2			1		5				396	303
					3			5	1	1	1			655	802
					4		3	4		6				729	1 380
6	1		1		40	10	242	42	49	162	16		320	26 336	68 083
					5	1	3			3	3			1 394	618
					5	1	5			13				1 930	1 978
					3	2	2	3	2	10				1 441	197
					4			5	2	2			350	448	101
4					4			12	2	15			53	1 014	906
					4			16		8				1 742	1 028
					1		16	7	2	1				1 259	1 593
8		17			14		77	12		28				7 238	8 504

kontrollert ferskt slaktekjøtt 1956.
de viandes examinés en 1956.

klasse					Kassert									Kasserte kjøtt-skrotter	Avfall og organer
Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Hvalkjøtt	Andre dyr		
												kg	kg	kg	kg
—	—	—	—	—	9	—	8	—	—	7	—	—	—	2 323	810
—	—	—	—	—	15	2	20	33	18	35	—	—	—	5 713	8 183
—	—	—	—	—	16	—	29	1	1	29	—	—	96	5 184	4 836
4	—	8	—	—	—	—	—	11	1	9	—	—	—	380	2 459
6	—	1	—	—	2	—	2	10	—	10	—	—	—	533	—
—	—	—	—	—	16	1	19	—	—	12	—	—	—	2 466	1 042
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	36	7	59	17	—	48	—	—	—	13 604	25 187
5	—	30	—	—	13	1	11	13	—	18	—	—	384	4 334	7 673
—	—	—	—	—	13	—	1	8	1	5	—	—	116	1 906	200
16	—	2	3	50	4	—	5	2	1	1	2	—	—	1 021	1 240
—	—	—	—	—	3	—	1	9	—	16	—	—	62	643	8 055
—	—	—	—	—	1	1	2	1	—	5	—	—	—	367	298
—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	7	—	—	—	211	629
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
184	—	11	3	—	199	10	78	184	14	258	10	—	3 411	41 268	73 108
55	3	18	—	2	1	3	3	14	2	5	—	—	215	1 836	2 231
—	—	2	—	—	4	—	11	—	—	13	—	—	—	1 694	4 033
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	4	—	—	23	4	17	1	—	2	—	—	—	7 545	2 496
1	—	—	—	—	2	—	1	—	—	2	—	—	—	331	1 637
—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	2	—	3	2	4	4	2	—	3 454	647	1 131
—	—	—	—	—	16	1	4	11	—	33	4	—	3 200	2 823	3 707
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	—	—	—	298	332
414	24	192	14	52	867	76	1 370	737	130	1 647	91	—	21 499	255 826	350 798

Tabell XI (forts.). Antall slakt etterbesiktiget på kontrollstasjonene 1956.
Nombre de viandes de boucherie reexaminées aux de contrôle en 1956.

Kommune	I alt undersøkt								
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Hvalkjøtt	Andre dyr
								kg	kg
Overført	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mosjøen	8	—	7 725	147	—	—	—	—	—
Moss	536	—	1 717	4 078	—	142	20	—	350
Namsos	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Narvik	8	2	4 875	1 260	—	18	5	4 680	—
Nittedal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nord-Aurdal	—	—	84	—	—	—	—	—	—
Notodden	82	—	479	381	—	1	—	—	—
Odda	171	6	241	134	—	80	2	—	—
Oppdal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oslo	27 251	431	52 585	68 320	4 604	9 426	1 138	230 330	211 382
Porsgrunn	513	—	1 175	127	—	242	—	—	—
Rakkestad	28	—	47	312	—	4	—	—	700
Ringebu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Risør	97	2	822	308	—	369	—	—	—
Røros	—	—	129	—	—	—	—	—	—
Sandefjord	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sandeid i Ryfylke	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sandnes	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sarpsborg	1 446	26	3 811	5 060	23	1 449	123	2 957	4 820
Sel	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skien	367	—	1 883	451	—	—	—	—	—
Sogndal i Sogn	—	—	95	—	—	—	—	—	—
Sortland	23	—	82	4	—	—	—	—	—
Spydeberg	46	—	76	165	—	—	—	—	—
Stange	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger	1 048	2	—	575	—	601	—	—	—
Steinkjer	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stranda	975	537	2 197	7 568	1 100	607	—	—	—
Sunnal	12	—	42	10	—	10	—	—	—
Surnadal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær	106	—	705	1 017	—	20	3	—	—
Tinn	348	1	1 185	672	—	105	—	777	1 294
Tromsø	—	—	4 118	796	—	—	—	—	—
Trondheim	533	36	872	654	184	1	5	292 283	46 328
Tynset	—	—	130	—	—	—	—	—	2 946
Tønsberg	476	—	1 009	2 609	—	91	1	—	—
Vadsø	33	—	297	13	—	—	—	—	—
Vang H.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vestre Toten	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vinje	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voss	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ålesund	464	1	1 578	2 136	—	8	—	—	—
As	22	—	140	285	—	—	—	—	—
I alt Total	56 452	1 688	148 982	175 578	6 594	22 042	1 639	543 042	323 441

Tabell XII. De vesentligste årsaker til 2nen
Causes principales de la

Sjukdommer og feil	På kontrollstasjonen												
	2nen klasse							Kassa-					
	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit
								Kg					
Abnorm lukt, brunstlukkt	13	4	50	2	—	1	—	—	21	—	35	14	1
Abscess	—	—	11	1	—	1	—	—	6	—	38	9	3
Avn agning	18	1	1	63	3	28	—	40	27	1	28	89	40
Aktinomykose	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—
Bedervet eller slett behandlet, skittent	14	1	9	29	1	95	3	70	14	2	22	28	20
Beinbrudd	10	—	24	1	—	—	—	—	6	—	7	1	—
Beinskjørhet	10	—	—	3	—	—	—	—	—	—	2	1	—
Beskadigelse, ytre	14	2	3	2	1	5	1	1	11	2	3	5	1
Blodurin	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—
Bråstott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—
Brysthinnebetennelse	9	—	—	—	—	—	—	—	20	—	6	1	2
Bukhinnebetennelse	30	1	—	1	—	1	—	—	65	1	37	44	5
Børsjukdom	1	—	—	—	—	—	—	—	8	—	4	1	—
Diaré	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—
Forgiftning	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	3	3	1
Fødselsanomali	23	—	3	65	1	—	—	—	11	—	8	70	4
Gulsott	—	—	—	9	—	17	—	—	—	—	10	4	—
Hjernelidelse	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	7	—
Hjertesjukdom	8	—	—	—	—	—	—	—	6	1	4	—	—
Hjertesekkbetennelse	7	—	1	—	—	—	—	—	17	—	3	—	—
Hudsjukdom	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iktter	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Jurbetennelse	11	—	—	6	—	—	—	—	13	—	—	7	1
Kakeksi	4	—	—	6	—	3	—	—	16	2	10	54	8
Katarrfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—
Leddsjukdom	9	—	24	—	—	23	—	—	20	1	31	5	1
Leverlidelser	2	—	—	—	—	—	—	—	6	1	1	2	—
Lungelidelser	3	—	—	1	—	—	—	—	2	—	28	4	2
Mangelfull avblødning	18	—	—	10	1	17	—	1	19	—	9	10	1
Mange- og tarmlidelser	15	3	—	3	—	6	2	—	31	13	9	5	—
Melkefeber	7	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	1	—
Miltbrann	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muskellidelser	10	—	—	1	—	1	1	—	5	1	9	2	—
Navleårebetennelse	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Nyresjukdom	5	1	3	1	—	3	1	—	22	1	33	38	5
Nødslakting	57	6	6	21	—	13	6	—	92	3	50	57	4
Overdrift	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	1	—
Parasitter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	16	—	—	1	—	—	—	1	40	—	—
Raslesjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødsjuka	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	53	—	—
Selvdøde	—	—	—	—	—	—	—	—	25	3	1	8	—
Septiske tilstander	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	3	1	—
Stivkrampe	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Svulster	1	2	—	1	—	—	—	—	11	5	5	5	1
Tinter	4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	—	—
Trikinose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Trommesjuka	28	—	—	3	—	2	—	—	65	1	—	5	—
Tuberkulose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ufullbårne, umodne	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	1	7
Vattersott	—	—	—	4	—	—	—	—	2	—	3	17	1
Ødem og emfysem	3	—	—	8	—	1	—	—	3	1	—	3	1
Anemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skarpt	11	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Krampe	3	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abnorm gulfarge	—	—	1	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt Total	348	21	506	289	7	232	14	112	598	42	502	514	105

klassens stemping og kassasjon av slakt i året 1956.

classification et des saisis en 1956.

s on			I offentlige slaktehus															
			2nen klasse						Kassasjon									
Spekaly	Gjøkaly	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekaly	Gjøkaly	Andre dyr	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekaly	Gjøkaly	Andre dyr
Kg			Kg															
13	4	465	4	1	7						4		21	13		2		
2											10			6	1	1		
78	2	240	6		3	86	17	7			4	1	87	27	1	5	2	
96	3	4 568	2	1	11	3		4								4		
1		292	3		10	4							5					
			5															
3	1	33	2	2		1		2	1		1	2	1	3	2			
			1								2							
2			8		9	5					2		7		2			
56	9	117	20		6	6					39	1	56	13		36		
											4		4	2				
33											3		3			17		
3	3				2						2		2					
62			1		2	3		5						8		65		
														1				
1			2		2			1			1		5	1				
					1						12		6					
		490													1			
		237	3								6			2				
7	2	342	1					1			5		14	4		5		
			3		37	1		1			2	1	62	6		51		
85	3		2		1			1			1	1	14			1		
		41									2		36	2				
3	1		2			3		1			2	4		147	2			
12	7		8		2			3			4		3			10		
93	5		5					3			17	6				30		
											2							
11	2		1	1	2	1		2			5	2		1		8		1
4																1		
19	2		9	1	2	6		1			3	1	30	8	1	5		
19	4		15			6		1	2		6	2	14	7		6		
	1																	
					1								2		1			
					21								46					
						7								35				
3	1	1										1	1	1		1		
144																1		
																1		
11			2	4	1						14	9	7	4		2		1
			3								4							
8	14		1								2			1		1		
											1		2					
135								4			2	1	6	10	6	32		
10								10			1		1			7		
											6		9					
											1							
											6							
						22							1					
914	64	6 827	109	12	131	153	18	39	3		168	27	645	115	15	292	4	

Tabell XIII. Tønnekjøtt-kontrollen 1956.
Contrôle sur la viande en tonneaux de 1956.

Kommune	I alt innført, kilogram					Beslaglagt, kilogram					Hvorfra innført	
	Heste- kjøtt	Storfe- kjøtt	Saue- kjøtt	Svine- kjøtt	Orga- ner	Heste- kjøtt	Storfe- kjøtt	Saue- kjøtt	Svine- kjøtt	Orga- ner		
Oslo	-	129	-	-	2 827	-	-	-	-	-	388	Argentina
	-	-	-	26 330	39 008	-	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	-	-	1 526	-	-	-	-	-	-	Frankrike
	-	-	85	-	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	-	68 894	-	-	-	-	-	-	Kanada
	-	-	-	-	74 458	-	-	-	-	-	-	Kina
	-	-	-	-	8 244	-	-	-	-	-	-	Russland
	-	-	-	-	69 027	-	-	-	-	-	-	Sverige
Stavanger . .	-	-	-	-	3 064	-	-	-	-	-	-	Tyskland
	-	-	-	956	258 467	-	-	-	-	-	-	U.S.A.
	-	-	-	-	420	-	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	-	-	548	-	-	-	-	-	-	England
	-	-	-	-	2 264	-	-	-	-	-	-	Kanada
	-	-	-	-	5 334	-	-	-	-	-	-	Holland
	-	-	-	-	2 203	-	-	-	-	-	-	Kina
Trondheim . .	-	-	-	-	13 130	-	-	-	-	-	-	Sverige
	-	-	-	-	6 676	-	-	-	-	-	-	U.S.A.
	-	-	-	46 780	420	-	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	-	-	420	-	-	-	-	-	-	Holland
I alr Total . . .	-	-	-	-	13 723	-	-	-	-	-	-	Sverige
	-	-	-	-	16 810	-	-	-	-	-	-	U.S.A.
I alr Total . . .	-	129	85	74 066	587 463	-	-	-	-	-	388	

Tillegg I.

Årsberetning fra Veterinærinstituttet 1956.

Det innsendes fremdeles svært få kalver til obduksjon, noe som kunne tyde på at kalvedødeligheten ikke spiller så stor rolle lenger. — Det er påvist tuberkulose i 7 storfebesetninger, 2 aviære, resten bovine. Miltbrann er påvist 7 ganger. *Salmonella anatum* fra kalv er to ganger påvist i en besetning. Når det gjelder forgiftninger hos storfe, så er det funnet ganske alvorlige tilfelle av forurensning i vannforsyningen til beiteene på noen gårder på sørlandet. Det dreide seg om forurensning med blåsyre fra en fabrikk som fremstilte bilkjettinger. Det lyktes distriktsveterinæren i samarbeid med fabrikkens vedkommende å få en noenlunde tilfredsstillende ordning slik at faremomentet kunne forhindres. — Undersøkelser av blodprøver på paratuberkulose viste 4 positive, 47 negative, 5967 melkeprøver er undersøkt for mastitis, 684 blodprøver for smittsom kasting og 1353 prøver for sterilitet, Vibriose (se tabellen).

Hos gris ble det hva tuberkulose angår, påvist 246 positive prøver fra 238 dyr, 147 besetninger, herav en human infeksjon, resten aviær. Det er påvist 81 tilfelle av *Corynebacterium equi*. Oedema palpebrae er påvist i 8 tilfelle. 75 kulturer er typebestemt m. h. t. salmonella.

Hva sau angår, er det påvist enterotoksemi i 39 tilfelle, og av andre infeksjoner dominerer *listeria* med hele 28 tilfelle. *Pasteurella* er påvist i 5 tilfelle. Det er påvist et tilfelle av forgiftning med trinitrotoluol.

Hos hund er det nokså hyppig forekomst av svulster, og av forgiftninger er det påvist 5 tilfelle av thalliumforgiftning og 3 Warfarin. Af infeksjonssykdommer forekommer et tilfelle av human tuberkulose.

Leptospiroseundersøkelse: 27 — Neg.

H. c. c. — undersøkelse (komplementbindinger):

5 pos., 1 mist., 31 neg.

Av pelsdyrene er det nå særlig mink som gjør seg gjeldende, og det har vært et ganske betydelig materiale til undersøkelse. Det er funnet en rekke tilfelle av septikemier forårsaket av streptococcer og pneumococcer. Tillike er det påvist *Pasteurella*, *Clostridium welchii*, rødsyke og klebsiellainfeksjoner. Det ble påvist Botulisme i en minkfarm hvor ca. et halvt tusen dyr døde. Toksinet ble også påvist i det anvendte slakteavfall. Likeledes er det påvist 10 tilfelle av «Aleutian-(safir-)syke» der obduksjonsfunnet, inkl. de histopatologiske forandringer er meget karakteristisk, med de alvorligste forandringer lokalisert til nyrene. I det terminale stadium ses forandringer som kan tyde på uremi. Sykdommens sannsynlige arvebiologiske bakgrunn samt dens eventuelle utløsende etiologiske momenter synes hittil meget uklare.

Når det gjelder fjørfe, så har undersøkelsene på dette område utvidet seg veldig som følge av at egen stipendiat har arbeidet med dette spørsmålet. Stipendiaten har også foretatt en rekke reiser sammen med konsulenten i Små-
næringer. Materialet utgjør i sin helhet 3243 høns. De viktigste sykdommer har

Hos kalkun er påvist flere tilfelle av «Blackhead» og et tilfelle av Salmonella typhimurium hos and.

Hos vilt er det påvist toksoplasmose hos hare og tiur.

Hos fisk er Ichtyophonus påvist hos ørret og likedan et tilfelle av sarkomer. Ved undersøkelse av røye fra et vann hvor det var avløp fra et filtrasjonsverk påvistes dødelighet på grunn av HCN (blåsyre). Så vel ved undersøkelse av vannet som ved undersøkelse av fisken påvistes cyanid.

Instituttet får fremdeles en hel del materiale til bestemmelse og identifikasjon. Undersøkelsene er dels av kjemisk dels parasittær dels av bakteriologisk art. I en del tilfelle dreier det seg om materiale som stammer fra mennesker. Det er i det hele foretatt 83 slike undersøkelser.

Undersøkelsen av forskjellige forprøver omfatter i alt 111, og det er foretatt 70 kjøttundersøkelser.

Abort og sterilitetsundersøkelser 1957.

Dyreslag	Foster				Etterbyrd				Skjedeslim				Sædpr.				Kjønnsorg.			
	Ant.	+	M	÷	Ant.	+	M	÷	Ant.	+	M	÷	Ant.	+	M	÷	Ant.	+	M	÷
Ku	129	-	2	127	27	-	-	27	233	-	3	230	1	-	-	1	3	-	-	3
Sau	25	2	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Gris	21	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Geit	7	-	-	7	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hest	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Blodprøver fra ku undersøkt for Brucella: 631 hvorav 16 mistenkelige.

»	» sau	»	»	»	4	»	1	»
»	» gris	»	»	»	12	»	0	»
»	» hund	»	1	»	1	»	0	»

Statistikk 1956.

Beretning over innkommet undersøkelsesmateriale.

Storfe.

	Antall prøver		Antall prøver
Kalv.			
<i>Kalv: 23 undersøkelser. (Hele dyr).</i>			
Salmonellose (anatum).....	1	Magtarmlid.	8
Colisepsis	8	Svulster	27
Diplococcsepsis (type 10, 18, 22) ..	3	11 Adenocarcinoma.	
Magetarmlidelse	6	10 Carc.	
Diverse	3	1 Fibrosarcoma.	
hvorav:		3 Fibroadenoma.	
2 Polyarthrit.		1 Leiomyoma.	
1 » + bursitis.		1 Fibromyoma.	
Negativt funn	2	Parasittære lid.	12
538 undersøk. av organer (479 dyr).		2 Coccidier.	
Lunge- og hjertelid.	15	2 Dictyocaulus viviparus.	
hvorav:		2 Ikter.	
4 Pneumonia (1 abscess).		2 Parasittknuter (lunge, lever).	
1 » + peribronchitis.		4 Neg.	
1 Pleuritis.		Ekskrementprøver	14
1 Bronchitis.		hvorav:	
1 Myocarditis.		1 Moniezia expansa.	
2 Myodegeneratio cordis.		1 Lungeorm. (I. n. b.)	
4 Haemorrhagia.		1 » + løpestrongylider.	
1 Deg. et haemorrh.		11 Neg.	
Lever- og nyrelid.	34	Kjemisk undersøk., forgiftninger... ..	67
hvorav:		hvorav:	
1 Hepatitis.		7 B.y. (1 sink).	
1 Lymphadenosis.		3 Blåsyre.	
2 Abscessus.		2 Cyankalium.	
4 Deg. adiposa.		5 Nitrat — nitritt.	
1 Haemorrh.		4 Natriumklorat.	
1 Deg. et haemorrh.		3 Kobber.	
1 «Muskattlever».		1 NaCl.	
8 Nephritis.		1 Arsén.	
1 Glomerulonephr.		1 Formalin.	
1 Polynephr.		1 Sprengstoff. (I. n. b.)	
3 Melanosis.		1 Fenol.	
1 Ikterisk pigmentering.		1 Sink.	
1 Amyloid nyre.		1 Equisetum? (St. mend. SiO ₂)	
1 Cystenyre.		1 Identifikasjon:	
1 Nyreinfarkt.		Nyresten — Mg CO ₃	
3 Haemorrh.		35 Neg.	
2 Deg.		Urinprøver (kj. & bakt. u.).....	7
1 » et haemorrh.		hvorav:	
		1 NaCl OI ₃	
		2 Bl. fl.	
		4 Neg.	
		Diverse	17

	Antall prøver		Antall prøver
hvorav:		Ekksud.:	
1 Meningitis.		3 Cl. chauveaui.	
1 Encephalitis.		1 C. pyog.	
1 Peritonitis.		1 Bl. fl.	
1 Myositis.		Synov. huler:	
1 Arthritis.		1 E. coli.	
1 Leucosis (lymph.)		Øre:	
3 Lymphadenitis.		1 B. anthracis.	
1 «Skin lesions».		Tunge:	
1 Abscessus lienis.		1 Cl. sept. (Malignt ødem?)	
1 Haematoma lienis.		Svelg:	
1 Fistula tracheo-oesophagi.		1 1 B. anthracis.	
1 Deg. musculorum.		Muskel stk.:	
1 Thymus persistens.		1 Cl. chauveaui.	
1 Granulasjonsvev.		Bukhinne:	
1 Fettvevsnekrose.		1 Tb. — av.	
Neg. funn. 35		Bl.pr.:	
Uegnet 20		5 B. anthr.	
Bakt. u. av forskj. organer. 282		Bl.utstryk:	
hvorav i:		1 Dipl., t. 23.	
Lunge:		Oppkast:	
8 Tb. — bov.		1 Staf.	
1 Strept., gr. Ca.		Bakt.kultur:	
1 Corynebact. pyogenes.		12 Salm. (1 muenchen, 11 ty-	
Lever:		phimur.)	
1 Past. mult.		1 Klebesiella (mastit).	
3 E. coli.		1 Past. (resist. best.)	
3 C. pyogenes.		1 Strept., gr. G.	
4 Bl. fl.		2 » gr. Ca. (melk).	
Nyre:		1 » vir.	
1 E. coli.		5 Dipl. (3 t. 8, 1 t. 6, 1 t. 23).	
Milt:		2 Bethesda.	
1 Salm. anatum.		1 Staf.	
1 Past.		2 C. pyog.	
3 Dipl. (t. 6, 19, 22).		2 Coccer. (I. n. b.)	
8 E. coli.		188 Neg.	
1 Clostridier. (I. n. b.)		Komplementbindinger m. h. t. para-	
1 C. pyog.		tuberkulose: 4 pos., 47 neg.	
2 Bl. fl.		Melkeprøver til undersøk. for mastit:	
Lgll.:		5967 hvorav 287 pos., 4 uegnet,	
6 Tb. — bov.		5676 neg.	
1 Tb — av.		Smittsom kasting: 624	

Hest.

72 undersøkt. (49 dyr).		Kjem. u., forgiftn. (Neg.).....	4
Lungelid. 2		Parasitt. lid. 9	
hvorav:		hvorav:	
1 Pleuritis.		2 Trichonema.	
1 Emphys. et haemorrh.		1 Parasc. equorum.	
Hjertelid. 3		2 Par. knuter. (Tarm, lever).	
hvorav:		4 Neg.	
1 Deg. cordis.		Ekskrementprøver 8	
1 Haemorrh.		hvorav:	
1 Hypertroph. myocard.		5 Strong.	
Nyrelid. (Melanosis renum)..... 1		3 Neg.	
Magetarmlid. (Ulcus duodeni)..... 1		Urinprøver 2	
Svulster 4		1 Eggehv.	
hvorav:		1 Neg.	
3 Sarcoma.		Diverse 3	
1 Seminoma.		hvorav:	
		1 Peritonitis.	

	Antall prøver		Antall prøver
1 Osteoarthritis.		Lever:	
1 Perforat. oesophagi.		1 E. coli.	
Neg. funn.....	9	Milt:	
Uegnet	2	1 Shigella equir.	
Bakt. u. av forskj. org.	24		
hvorav i:		22 Neg.	
		Komplementsbindinger (snive): 2 — Neg.	
		Leptospirose: 1 — Neg.	

Gris.

<i>312 undersøk. (Hele dyr).</i>		4 Vegetativ dermatose.	
Pasteurellose	12	1 Allergi — staf. inf.	
Coli hos smågris	14	1 Clostridiosis.	
» + anemi	3	3 Peritonitis.	
Lunge- og hjertelid.	25	10 Impetigo contag. (1 Nacl. forg.)	
hvorav:		1 Gonitis — Clostridiose? (I. n. b.)	
11 Pneum. (2 saltforgiftn.)		9 Glässers syke. (1 Past.)	
2 » croup.		8 Oedema palpebrae.	
1 » + pleur. + peric.		13 Medfødt svakhet.	
1 » + »		6 Atrophia conchae.	
1 Bronchitis.		3 Exanthema.	
		1 Myodeg. musculorum.	
1 Myocarditis.		1 Sjøkkdød.	
1 Peric. + myodeg. cordis.		Neg. funn.....	8
4 Myodeg.		Uegnet	1
1 Abscessus myocard.			
1 Insufficiencia cordis.		<i>1125 undersøk. av org. (955 dyr).</i>	
1 Haemopericardium.		Lunge- og hjertelid.....	16
Lever- og nyrelid.	7	hvorav:	
hvorav		6 Pneum. (1 croup., 1 feilsynkn.)	
1 Ruptura hep.		.... 1 Haemorrh.	
1 Foci necrotici hep.		1 Oedema.	
		1 Slakteblødn.	
1 Nephritis.		2 Myocarditis.	
4 Nephrosis.		1 Myocardarr.	
Magetarmlid., feil v/ føret, fôrgiftn.) 47		1 Dilatat. cordis.	
(4 Ulcus duodeni)		1 Deg. myocard.	
Ant. mgl.sykdom, anemi.....	102	1 Insuff.	
(2 anemi hvorav 1 past.		1 Haemorrh.	
1 » + nitratforgiftn.?)		Lever- og nyrelid.	30
Parasitt. lid.	2	hvorav:	
hvorav		1 Hepatitis.	
1 Asc. lumbr.		1 Lymphadenosis.	
1 Par. knute — lever)		2 Leucosis.	
(Par. i forb. m/ andre sykd.:		2 Dystrophia toxica.	
2 knuter i lever).		1 Necros.	
Kjem. u., forgiftn.	12	11 Neph. (1 Glomerulo-)	
hvorav:		1 Nephrosis.	
6 Saltforgiftn. (1 Mgl.syk.?)		4 Leucosis ren.	
4 Nitrat. (Kunstgjødselforg.)		1 Lymphadenos. vesicae.	
2 Antu.		1 Deg.	
Rødsyke	7	1 Haemorrh. et hyp. ren.	
Diverse	72	2 Nyreinfaarkt.	
hvorav:		2 Slakteblødn.	
3 Strept. septikemi. (I.n.b.)		Magetarmlid.	3
1 Dipl. sepsis, t. 9.		Parasitt. lid.	10
1 Klebsiella pyemi.		hvorav	
1 Nekrosebakt. infeksjon.		3 Asc. lumbr.	
1 Hemophilus suis inf.			
3 Arthritis.			
1 Rhinitis.			

	Antall prøver		Antall prøver
1 Par.kn. — lever.		Lever:	
Identifik.:		1 E. coli.	
2 Asc. lumbr.		1 Bl.fl.	
1 Cyst. tenuicollis (tinte).		Nyre:	
3 Neg.		1 Erys. rhus.	
Trikinprøver (Neg.)	5	Milt:	
Kjem. u., forgiftn.	61	1 Erys. rhus.	
hvorav:		2 E. coli.	
3 Kvikksølv (spor —)		1 Bl.fl.	
1 Mangan.		Lgl.:	
2 Saltforg.		226 Tb. — av.	
1 Bly.		2 Tb. — hum.	
1 Aske (tre-).		18 Tb. + Coccobac. Magn.-	
1 Antu.		Holth.	
52 Neg.		81 Coccobac.	
Diverse	55	1 Bl.fl.	
hvorav:		Muskel:	
1 Encephalitis.		1 Erys. rhus.	
4 Meningoenceph.		Ryggstk.:	
3 Actinomycosis (linguae, lgl.,		1 Bl.fl.	
jur).		Bl.pr.:	
5 Lymphadenos. (ren., myoc.,		1 Bl.fl.	
musc., 2 lgl.).		Kultur:	
1 Metrit. leucolymph.		20 Salm. typhimur.	
1 Mastitis.		12 Salm. enteritidis.	
1 Peritonitis.		7 Salm. eastbourne.	
1 Dermat. vegetans.		5 Salm. javiana.	
1 Peri- et endateriitis.		5 Salm. johannesburg.	
14 Rhinitis atroph.		4 Salm. oranienburg.	
16 Atrophia conch.		4 Salm. derby.	
1 Abscess. c/fistula gingivae.		3 Salm. muenchen.	
1 Abscess. apicis dentis +absc.		3 Salm. coeln.	
cutis.		4 Salm. panama.	
1 Exanthema.		1 Salm. newport.	
1 Ruptura lienis.		1 Salm. brandenburg.	
1 Haemorrh. lienis.		1 Salm. chester.	
1 Haemanigioma lienis.		1 Salm. hvittingfoss.	
1 Misdannelse.		1 Salm. anatum.	
Neg. funn.....	188	1 Salm. bredeney.	
Uegnet	19	1 Salm. sheffield.	
Bakt. u. av forskj. org.....	738	1 Salm. java.	
Hvorav i:		2 Klebsiella.	
Lunge:		2 Bethesda.	
1 Strept.		2 Hafnia.	
2 Past.		1 Cloaca cloacae.	
1 » + C. pyog.		2 Intermediær type.	
1 E. coli.		4 Atypisk coli.	
Hjerte:		304 Neg.	
3 Erysip. rhusiopath.		Leptospiroseundersøk.: 1 — Neg.	
		Kasting: 20 — Neg.	

Sau.

85 undersøk. (Hele dyr).		2 Pneum. + pleur. (1 peric.).	
Bråsott	1	2 Pleur. + peric.	
Pasteurellose	3	Hjertelid. (Myodeg. cordis + poly-	
Coliinfeksjon (lam)	10	arthritis)	1
Lungelid.	6	Magetarmlid.	13
hvorav:		Parasitt.lid. (Strong. + lungeorm	
2 Pneum. (1 List.?)		(i. n. b.))	1
		(Par. i forb. m/ andre sykd.:	

	Antall prøver		Antall prøver
Haemonch. cont. + coop. + bunost. + oesophag. + Trichur. ov. + Mon. exp.)		hvorav:	
Diverse	42	1 Strong.	
hvorav:		20 Lungeorm.	
2 Strept. inf., gr. Ca.		2 Neg.	
1 Staf. pyemi.		Kjem. u., forgiftn.	11
1 Lymphadenitis.		hvorav:	
1 Mastitis.		1 Trinitrotoluol.	
1 Myositis.		10 Neg.	
1 Peritonitis.		Diverse	21
1 Medfødt svakhet.		hvorav:	
34 Enterotox. (Pulpy kidney disease).		8 List. (H.u.)	
Neg. funn	6	5 Pulpy kidney. (Enterotox.)	
Uegnet	2	5 Myositis. («Fiskekjøtt»).	
		1 Lymphadenos. lienis.	
		2 Hudnekrose — følge av me- kanisk avsnøring (fot, ører).	
		Neg. funn	35
		Uegnet	25
		Bakt. u. av forskj. org.	141
297 undersøk. av org. (177 dyr).		hvorav i:	
Lunge- og hjertelid.	8	Lunge:	
hvorav:		2 Past.	
4 Pneum. (1 peribronch.)		1 Corynebact. ovis.	
1 Oedema.		Hjerte:	
		1 C. pyogenes.	
1 Pericarditis.		Lever:	
1 Myodeg.		1 Past.	
1 Haemorrh.		1 Strept., gr. Ca.	
Lever- og nyrelid.	11	3 E. coli.	
hvorav:		1 Staf.	
1 Lymphadenosis.		Milt:	
		2 Past.	
2 Neph.		1 Strept., gr. Ca.	
1 Lymphadenosis.		2 E. coli.	
4 Haemorrh.		1 Staf.	
2 Deg.		Lgl.:	
1 Nyreinfarkt.		1 Past.	
Magetarmlid.	4	Ekss.:	
Svulster	5	1 Bl.fl.	
hvorav:		Synov. hul.:	
1 Carcinoma.		1 Erysip. rhus.	
1 Rundcellesarcom.		1 Bl.fl.	
2 Adenoma.		Hjerne:	
1 Adenofibroma.		20 List.	
Parasitt. lid.	13	1 Strept., gr. Ca.	
hvorav:		Kultur:	
1 Muell. cap.		2 Clostr. (I. n. b.)	
1 Cyst. tenuicollis.			
2 Cocc.		98 Neg.	
4 Lungeorm. (I. n. b.)		Komplementbinding (Paratub.):	
4 Ikter.		3 pos. pr., 13 neg.	
1 Neg.		Smittsom kasting: 41	
Ekskrementprøver	23		

Geit.

15 undersøk. (Hele dyr).		1 Lungeorm + løpestrong + ostertag. + trichostrong.	
Magetarmlid.	2	Kjem. u., forgiftn. (Neg.)	1
Parasitt. lid.	5	Diverse	6
hvorav:		hvorav:	
2 Lungeorm. (I. n. b.)		2 Strept. inf., gr. C.	
2 Lungeorm + løpestrong.		2 Listeria.	

	Antall prøver		Antall prøver
1 Enterotox. (Pulpy kidney).		(Par. i forb. m/ andre sykd.:	
1 Mastitis.		2 lungeorm, 1 Ostertag.)	
Neg. funn.....	1	Ekskrementprøver (Muell. cap.)....	11
		Kjem. u., forgiftn. (Neg.)	2
65 undersøk. av org. (39 dyr).		Diverse (Pulpy kidney).....	1
Hjertelid. (Haemorrh.)	2	Neg. funn.....	3
Parasitt. lid.	13	Uegnet	3
hvorav:		Bakt. u. av forskj. org.	30
7 Lungeorm.		hvorav i:	
1 Lungeorm. + Dicrocoel. lanc.		Lunge:	
1 Haemorrh. cont.		1 Strept., gr. C.	
1 Haemorrh. cont. + ostertag. + trichostrong.		Hjerne:	
2 Muell. cap.		6 List.	
1 Cyst. tenuicollis.		Kult.:	
		1 C. pyogenes.	
		22 Neg.	

Hund.

14 undersøk. (Hele dyr).		1 kalsiumfosfat.	
Magetarmlid.	4	1 karbonat.	
Kjem. u., forgiftn. (Antu.)	1	1 oksalat.	
Diverse	8	13 Neg.	
hvorav:		Parasitt. lid.	4
2 Hepatit. contag. canis.		hvorav:	
1 Mastitis.		1 Tox. canis.	
1 Rupt. hep.		1 Asc. + Uncinaria stenoceph.	
2 Haemorrh. pancreatici.		2 Neg.	
1 Strangulatio.		Diverse	3
1 Hydroceph. intern.		hvorav:	
Neg. funn.....	1	1 Pneum.	
		1 Haemorrh. hep.	
120 undersøk av org. (101 dyr).		1 Granuloma (underkjeve).	
Hvalpesyke (podeforsøk — fritte) ..	1	Neg. funn.....	1
Svulster	14	Uegnet	1
hvorav:		Bakt. u. av forskj. org.	68
1 Adenocarc.		hvorav i:	
1 Platecellecarc.		Lever:	
4 Adenoma.		1 Tb. — hum.	
1 Adenofibroma.		Ekss.:	
3 Fibroma.		2 Strept. + staf.	
3 Fibroadenoma.		1 E. coli.	
1 Osteochondrofibr.		10 Staf.	
Kjem. u., forgiftn.	28	1 Bl.fl.	
hvorav:		Vag.pr.:	
5 Thallium.		3 E. coli.	
3 Warfarin.		Hår:	
1 Antu.		1 Mucor. (Fourensning).	
1 Kvikksølv.		Kultur:	
1 Dicumarol.		1 Salm. typhimur.	
1 Gallefargestoff.		48 Neg.	
Ident.: 3 urinsten:		H.c.c. (kompl.): 5 pos, 1 mist., 31 neg.	
		Leptospirose: 27 neg.	

Katt.

15 undersøk. (Hele dyr).		(Par. i forb. m/ andre sykd.:	
Ant. kattepest.....	6	cati, 1 Tox. cati + Trichodect.	
Magetarmlid.	2	subrostrat., 1 Asc., 1 Par.kn. i lever).	

	Antall prøver		Antall prøver
Diverse	4	4 undersøk. av org. (3 dyr).	
hvorav:			
1 Pasteurellose.		Kjem. u., forgiftn. (Neg.).....	2
1 Forgiftn.? (Warf.) (Kj. u. ÷)		Diverse (Haemorrh. hep. et ren.) .	1
1 Invaginat. intest.		Bakt. u. av forskj. org. (Staf. +	
1 Haemorrh. hep. et ren.		Gr.pos.st. (hud)).....	1
Neg. funn.....	3		

Rev.

18 undersøk. (Hele dyr).		25 bakt. u. av org. (23 dyr).	
Magetarmlid.	5	Nyre- og leverlid.....	2
Anemi, feil v/ føret, förforgiftning..	4	hvorav:	
Mgl. sykd.....	4	1 Deg. ren.	
Parasitt. lid. (Tox. vulp.)	1	1 Deg. adip. hep.	
(Par. i forb. m/ andre sykd.: 3 Tox.		Ekskrementprøver	22
vulp., 1 Trik.)		hvorav:	
Neg. funn	1	1 Tox. vulp.	
Diverse	3	21 Neg.	
hvorav:		Neg. funn	1
1 Fox enceph.?		H.c.c. (kompl.): 8 — Neg.	
1 Rhinitis.			
1 Pelsanomali.			

Mink.

528 undersøk. (Hele dyr).		6 Septikemi (5 Dipl., i.n.b.)	
Lunge- og hjertelid.....	12	12 Dipl.inf. (2 t. 6, 1 t. 9, 9 t. 19)	
hvorav:		1 Past. (mult.) inf.	
2 Pneum. (1 strept., 1 Past. +		1 Past. pseudotub. sept.	
strept., gr. Ch.)		1 Cl. welchii inf.	
1 Pneum. +neph.		2 Colisepsis.	
4 Pleur. (1 Actinobac. lign.,		3 Coliseptikemi.	
1 Strept., gr. Ch.)		1 Rødsykeinf.	
1 Myocard. +neph.		2 Actinobac. lignieresinf.	
3 Insuff.		3 Staf. inf.	
1 Myodeg.		1 Staf. sept.	
Nyre- og leverlid.....	26	7 Klebsiella sept.	
hvorav:		1 Enceph.	
7 Neph. (1 Torsio lienis).		12 Botulisme, t. C.	
6 Uremi. (1 Staf.)		1 Mastitis.	
4 Urolithiasis (1 Staf.)		1 Metritis.	
1 Cystitis. (1 Staf.)		2 Drektighetsintoks.	
1 Haemorrh. vesicae.		1 Leucose (lymphadenose).	
1 Blæresten.		2 Mycosis.	
2 Hepatitis.		1 Rhinitis.	
1 Rupt.		25 «Yellow fat».	
1 Adipositas.		10 Aleutian syke.	
2 Deg. hep.		1 Leucemi.	
Magetarmlid.	47	1 Stoffskifteforstyrrelse.	
(1 mageoverfyll. — volvulus —		2 Diegivningssykd.	
prolaps. recti, 13 Virusenterit.?)		1 Medf. svakhet.	
Ant. mgl.sykd., anemi, mgl.sykd. +		1 Indre forblødn.	
intox.	36	1 Oedema capitis.	
Feil v/ føret, matforgiftn.....	253	3 Deg. org.	
Kjem. u., forgiftn. (Saltforgiftn.)... 10		1 Fract. thoracalcolumnae.	
Diverse	122	1 Fract. ossis penis.	
hvorav:		2 Frosset ihjel.	
11 Strept. seps. (2 gr. Ch.)		1 Sult.	
		Neg. funn.....	15
		Uegnet	7

	Antall prøver		Antall prøver
28 undersøk. av org. (26 dyr).			
Kjem. u., forgiftn. (Karbonat — urinstener. (Ident.))	1	1 Salm. javiana.	
Uegnet	1	14 Hafnia.	
Bakt. u. av forskj. org.	26	1 E. coli.	
hvorav i bakt.kult.:		1 E. freundii.	
		4 Bethesda.	
		1 Providence.	
		4 Neg.	

Diverse pelsdyr.
(alle chinchilla).

10 undersøk. (Hele dyr).			
Lungelid. (Pneum.) (1 pleur.)	2	hvorav:	
Magetarmlid. (1 proteusenteritt)	3	1 Anemi.	
Diverse	2	1 Feil v/ føret.	
		Neg. funn	3

Kanin.

10 undersøk. (Hele dyr).			
Lungelid. (Pneum.)	1	hvorav:	
Magetarmlid. (1 peritonitis)	2	1 Hepatit. necrot. (Soppinf.?)	
Parasitt. lid. (Cocc.)	5	1 Necros. hep.	
Diverse	2	2 undersøk. av org. (1 dyr).	
		Parasitt. lid. (Psoroptes cuniculi)	1
		(Neg.)	1

Fjærfe.

Høns.

3197 undersøk. (Hele dyr).			
Tuberkulose	20	1 Deg. hep. et ovarii.	
Salpingitis	662	1 Cirrhosis.	
Colisepsis hos kyllinger	4	3 Haemorrh.	
Diathesis urica	182	1 Intumescencia.	
Indre forblødninger	21	6 Adipositas.	
Mgl. på stein i kråsen	13	1 Necroseos.	
Hjerte- og lungelid.	66	Magetarmlid.	153
hvorav:		Feil v/ føret, mgl. sykd., anemi.	25
16 Pericard. (3 hepatit., 2 perit, 1 endocard.)		Svulster	222
14 Myocard.		hvorav:	
7 Endocard. (2 hepatit.)		170 Adenocarc.	
2 Haemorrh. cordis.		18 Blastoma.	
3 Hypertroph.		2 Carcinoma.	
7 Pneum.		4 Sarcoma.	
2 Pleurit.		1 Cystadenocarc.	
4 «Round heart disease».		4 Leiomyoma.	
11 Oedema (1 haemorrh.)		3 Leiomyofibrom.	
Nyre- og leverlid.	159	3 Fibroma.	
hvorav:		1 Fibromyoma (lymphom.)	
11 Neph. (2 deg. ovarii).		1 Lymphoma.	
1 Deg. ren. et hep.		4 Lymphofibroma.	
2 Haemorrh.		1 Rhabdomyofibroma.	
1 Cystes renum.		10 Neoplasma.	
72 Hepatit. (5 perit., 1 neph.)		Leucose	463
2 Hepatit. mycotica.		Neurolymphomatose	210
49 Rupt. hep.		Peritonitis	136
8 Lipodeg.		Cocc. og andre snyltare	213
		hvorav:	
		197 Cocc.	
		10 Asc. lin. (2 hermafroditisme).	
		2 Asc. lin. + Cap.ret.	
		2 Asc. lin. + Cap. ret. + Het. gall.	

	Antall prøver		Antall prøver
1 Derm. gall. +Lipeurus + Menopon.		2 Cystocoeli.	
1 Bendelorm. (I.n.b.)		1 Inflam. hep. salp. et intest.	
(Par. i forb. m/ andre sykd.:		1 Inflam. subcutis.	
16 Cocc., 1 Cocc.+Asc. lin.,		1 Inflam. venteris.	
4 Asc. lin., 2 Het. gall., 1 Het		1 Inflam. nervorum.	
gall. +Menpon +lipeurus,		1 Inflam. et deg. nerv. isch.	
1 Cap. ret.)		1 Strang. et obstip. intest.	
Kjem. u., forgiftn. (Fosfor)	9	1 Icterus.	
Diverse	296	1 Myodeg.	
hvorav:		1 «Skarpt».	
1 Klebsiella inf.?		1 Trauma.	
10 Laryngitis.		4 Kachexia.	
3 Laryngo-tracheitis.		1 Necros. integumenti.	
1 Laryngo-rhinit.		1 Necros. integ. tarsi bil.	
2 Coryza.		2 Vulnera integ.	
6 Conjunct.		1 Vulnus capitis.	
2 Conjunct. +keratit.		1 Oedema gen.	
3 Cloacitis.		3 Hermafroditisme.	
3 Rhinitis.		1 Manglende fjørsetn.	
1 Rhinocloacit.		28 Myatroph. ventriculi.	
1 Rhinostomatit.		1 Myatroph. ventriculi et	
1 Rhinoconjunct.		obstip.	
1 Rhinopharyng.		1 Myatroph. ovarii.	
1 Rhinolaryngotracheit.		2 Hernia mesenterii.	
(Croup.)		1 Coligranuloma.	
2 Osteopetrosis.		1 Persist. plommesekk.	
3 Neuritis.		1 Schistostoma reflexum.	
1 Rachitis.		1 Schistostoma venteris.	
1 Rachitis + cloacitis.		1 Fotbyll.	
9 Typhilitis.		1 Hyperaemia ren. et hep.	
11 Perosis.		Neg. funn.	318
1 Aspergillosis.		Uegnet	25
3 Mycosis.			
2 Myositis.			
1 Duodenit. +prolaps. duodeni.			
93 Kannibalisme.			
12 Obstip. ingluviei (1 ventric.)		55. undersøk. av org. 46 dyr.	
10 Obstip. intest.		Colisepsis hos kyllinger	1
5 Obstip. recti.		Lungelid. (Oedema pulm.)	1
3 Obstip. ventr.		Leverlid.	3
1 Obstip. cloacae.		hvorav:	
1 Obstip. jejuni.		2 Hepatit.	
9 Dilat. ingluv.		1 Necros. hep.	
1 Dilat. jejuni.		Svulster	12
1 Dilat. et obstip. recti.		hvorav:	
1 Invag. intest.		11 Adenocarc.	
2 Rupt. salpingis.		1 Carc.	
1 Strict. salpingis.		Leucose	13
1 Haemorrh. lienis.		Neurolymphomatose	3
1 Haemocoeli.		Cocc. & andre snylttere	2
4 Deg. hyal. musc.		hvorav:	
4 Deg. ovarii.		1 Cocc.	
2 Abscessus reg. epigastri.		1 Asc. lin.	
1 Abscessus reg. thoracalis.		Kjem. u., forgiftn. (Kvikksølv)	1
1 Abscessus reg. sterni.		Diverse	2
1 Abscessus reg. labii.		hvorav:	
1 Abscessus pharyngis.		1 Neuritis.	
1 Abscessus cav. oris.		Ident.: 1 Forstenet klump —	
1 Fractura costae.		Betennelsesprodukt fra egg-	
1 Diathesis haemorrh.		lederen.	
1 Cystis peritonei.		Neg. funn	5
		Bakt. u. av forskj. org.	12

	Antall prøver	Antall prøver
hvorav:		Til undersøk. for hønsetyfus: 78085 bl.pr.
2 Z. N. pos. — mikr.		(Total besetn. 236, ingen pos. reaksjoner.)
1 Salm. kult. — S. javiana.		
9 Neg.		

Forskj. fjørte.

51 undersøk. (Hele dyr).		Svane	4
Kalkun	20	hvorav:	
hvorav:		3 Enterit. (2 Hepatit.)	
7 «Blackhead».		1 Neg.	
3 Aspergillose.		Due	5
1 Leucose.		hvorav:	
1 Perit. +cocc.		1 Kloakkbakt. seps.?	
2 Rachitis.		1 Pneum.	
1 Insuff. cordis.		1 Enterit.	
5 Neg.		1 Abscess. pharyngis. («Gul knopp»).	
And	10	1 Uegnet.	
hvorav:		Fasan	2
1 Sepsis? (Bethesda).		hvorav:	
1 Salpingitis.		1 Enterit.	
1 Pneum. +peric. +hepatit.		1 Neg.	
1 Adenocarc.			
3 Lipodeg. hep.		147 undersøk. av org. (145 dyr).	
1 Intumesc. hep. et lien.		Kalkun: 6 undersøk. (4 dyr).	
1 Oedema pulm.		Neg. funn.	4
1 Uegnet.		Bakt. u. (Neg.)	2
Gås	10	And: 1 undersøk. (1 dyr).	
hvorav:		Ident. («Utvekst» — trommen — normal)	1
1 Strept.inf. (gr. Ca.)		Gås: 2 undersøk. (1 dyr).	
1 Pseudomonasinf.?		Neg. funn.	1
1 Stomat. et laryng. (Klebsiella).		Bakt. u. (Pseudomonas. aerug.)	1
1 Leucosis.		Due: 138 undersøk. (138 dyr).	
1 Enteritis.		Parasitt. undersøk. (Neg.)	138
1 Obstip.			
2 Cocc.			
1 Deg. hyal. musc.			
1 Uegnet.			

Vilt, fisk og div. fugl: 87 undersøk. (hele dyr).

(17 hare, 9 rådyr, 1 dådyr, 2 rødrev, 1 ilder, 2 ekorn, 1 jordrotte, 21 fuglevilt, 2 sjøfugl, 14 småfugl, 17 fisk.)

Vilt: 33 undersøk. (Hele dyr).		1 Uegnet.	
Hare	17	Rådyr	9
hvorav:		hvorav:	
2 Past. (1 mult., 1 pseudotub.)		2 Muell. cap.	
1 Coliinf.		1 Muell. cap. +trichostrong.	
1 Leucosis lymphat.		3 Muell. cap. +Haemonch. cont.	
3 Enterit.		1 Muell. cap. +Dicrocoel. lanc.	
1 Fôrforgiftn.?		1 Trichostrong.	
3 Protostrong. com. +cocc.		1 Vulnus sclop.	
1 Protostrong. com.		Dådyr (Uegnet)	1
1 Protostrong. com. +Dicrocoel. lanc.		Rev (rød)	2
1 Vulnus sclop.		hvorav:	
1 Trauma.		1 Crenosoma vulp.	
1 Neg.		1 Neg.	
		Ilder (Vuln. morsum.)	1
		Ekorn	2

	Antall prøver		Antall prøver
horav:			
1 Neg.			
1 Uegnet.			
Rotte (jord-) (Neg.)	1		
<i>Fuglevilt: 21 undersøk. (Hele dyr).</i>			
Arfugl	4		
horav:			
1 Peritonitis.			
1 Arthrit. et periarthr.			
1 Myodeg. cordis.			
1 Mgl. på stein i kråsen.			
Tiur	6		
horav:			
1 Cocc.			
1 Mikrofilarier + lus.			
1 Mikrofilarier + Raill. urog. +			
..... Asc. comp.			
1 Raill. urog.			
1 Vuln. sclop.			
1 Trauma.			
Røy	1		
horav:			
1 Førforg.? (Etsninger — for			
gmlt. materiale).			
1 Raill. urog.			
1 Vuln. sclop.			
2 Sult.			
1 Neg.			
Rype	2		
horav:			
1 Asc. comp.			
1 Vuln. sclop.			
Jerpe	2		
horav:			
1 Meningoenceph.			
1 Peritonit.			
Ugle (Enterit.) (Sopp)	1		
<i>Sjøfugl: 2 undersøk. (Hele dyr).</i>			
And	2		
horav:			
1 Fract. cervicalcol. («Butt-			
flying?»)			
1 Vuln. morsum.			
<i>Småfugl: 14 undersøk. (Hele dyr).</i>			
Papegøye	5		
horav:			
1 Myelosis.			
2 Diathesis urica.			
2 Neg.			
Undulat	6		
horav:			
3 Enterit.			
3 Neg.			
Kanarifugl (Trauma)	1		
Stær (Ekzema squam.)	2		
(Par. i forb. m/ andre sykd.:			
2 Ektopar. — Menopon gall.?)			
		<i>Fisk: 17 undersøk. (Hele dyr).</i>	
		Ørret	17
		horav:	
		1 Cyathocceph. truncatus.	
		5 Schistoceph. solidus.	
		6 Neg.	
		5 Pigmentering av huden —	
		gytedrakt.	
		<i>Vilt, fisk og div. fugl:</i>	
		79 undersøk. av org. (61 dyr).	
		(30 u. av org. (24 dyr): Hare.	
		40 —»— (28 »): 2 Hjort, 11 elg.	
		10 radyr, 3 rein,	
		1 ilder, 1 ape.	
		5 —»— (5 »): Rype.	
		4 —»— (4 »): Laks, røye,	
		makrell, lyr.)	
		<i>Vilt: 70 undersøk. (52 dyr).</i>	
		<i>Hare: 30 undersøk. (24 dyr).</i>	
		Parasitt. lid.	20
		horav:	
		9 Prot. comm.	
		8 Lungeorm. (I.n.b.)	
		1 Dicrocoel. lanc.	
		2 Neg.	
		Diverse (Urolithiasis)	1
		Neg. funn.	3
		Uegnet	2
		Bakt. u. av forskj. org. (Neg.)	4
		<i>Hjort: 2 undersøk. (2 dyr).</i>	
		Parasitt. lid. (Bremselarve)	1
		Bakt. u. (Neg.)	1
		<i>Elg: 16 undersøk. (11 dyr).</i>	
		Kj. u., forgiftn. (Fosfor)	1
		Svulster (Chondrosarc.)	2
		Parasitt. lid.	2
		horav:	
		1 Cyst. tenuicoll.	
		1 Ikter (lever).	
		Diverse	2
		horav:	
		1 Deg. lip. hep.	
		1 Fract, radii et ulnae c/rep.	
		Neg. funn.	4
		Bakt. u. (Neg.)	5
		<i>Rådyr: 14 undersøk. (10 dyr).</i>	
		Parasitt. lid.	3
		horav:	
		1 Muell. cap.	
		1 Muell cap. + lungeorm (I.n.b.)	
		1 Lungeorm.	
		Diverse	2
		horav:	
		1 Pneum.	

	Antall prøver		Antall prøver
1 Fract. ossis metacarpi compl.			
Neg. funn.....	5	<i>Ape: 1 undersøk. (1 dyr).</i>	
Bakt. u. (Neg.)	4	Kjem. u., forgiftn. (Neg.).....	1
		<i>Fuglevilt: 5 undersøk. (5 dyr).</i>	
<i>Rein: 6 undersøk. (3 dyr).</i>		Rype	5
Parasitt. lid. (Echinococc. blære?		hvorav:	
(Eldre dato).....	1	3 Asc. comp. + mikrofil.	
Diverse (Deg. lip. hep.).....	1	2 Mikrofil.	
Neg. funn	3		
Bakt. u. (Past.) (bakt. kult.).....	1	<i>Fisk: 4 undersøk. (4 dyr).</i>	
		Ørret (Eubothrium crassum. (Par u.)	1
<i>Ilder: 1 undersøk. (1 dyr).</i>		Røye (røyr) (Uegnet)	1
Bakt. u. (Actinobac. lign. (ekss.)..	1	Makrell (Uegnet)	1
		Lyr (Misdannelse.) (I.n.b.).....	1

Diverse undersøkelser: 91.

Maling	3	2 Neg. (Sputum, feces).	
Identifik.:		Diverse	21
1 Syntetisk produkt.		Ident.:	
1 Linolje, sinkhvitt, grønt fargestoff.		1 Krybberusk — List. mon.	
1 Kalsiumkarb., blyoksyd, jern.		2 Tønner — Kalsiumkarb.	
Medisiner & kjemikalier.....	9	1 Oppsop — Kalsiumkarb.	
2 Fl. med. —		1 Treflis — Kreosotimpregnerte.	
1 % ammoniumklorid og		1 Stoffsubstans — Sprengstoff.	
2 % etylacetat.		2 Drueprøver — Parathion.	
2 % jodd, 10 % eter og ca.		1 Rødvin — Metanol.	
85 % alkohol.		1 Jordpr. — Cyankalium.	
4 Pulver —		1 Saltlake — Kobber.	
1 Kalsiumkarb. og magnesiumoksyd.		1 Saueull — Misfargn. (Pseudomon. aerug.)	
1 Kritt.		9 Neg. (Deigpr., jernsulfat, 2 fl. Solo, formstoff, blåbærssaft, tomsekk, 2 kontrollpr. m. h.t. stivelse i farin og melis).	
2 Dikumarolderivat.			
1 Konserveringsmiddel — Nacl.			
2 Neg. (Tabletter, mineral blanding).			
Insekter, snyltene	7		
hvorav:		<i>24 undersøk. av forskj. materiale (kulturer).</i>	
2 Dermestes vulpinus. (Reveklammer).		4 Vannpr.:	1 Intermed. type.
2 Necrobia rufipes. (Skinkebille).			1 Coli — atyp.
2 Ligustersvermer.			1 E. freundii.
1 Periplaneta americana.			1 Hafnia.
Nann	44	«Rivitt»:	1 Intermed. type. (Coligruppen).
hvorav:		Oste pr.:	1 Proteus morg.
3 «Vegsalt». (Forurenset kalsklorid).		Frosne egg:	1 Bethesda.
5 Cyankalium.		2 Reker:	1 Hafnia.
4 Kloakkvann. (Meget høye ammoniumverdier).			1 E. freundii.
3 Meget hårdt.		Rotter (lunge):	2 Bl.fl.
1 Jernholdig — meget hårdt.		2 Mus:	1 Salm. enteritidis.
2 Jern.			1 Salm. typhimur.
1 For høyt bakt. innhold.		11 Ukjent materiale:	2 Bethesda.
25 Neg.			1 Cl. perfr., t. D.
Homo	7		3 Klebsiella.
3 Tb. — hum. { kult.			3 E. coli. (2 atyp.)
1 BCG.			1 Prot. mir.
1 List., t. I (serum).			1 Bl.fl.

Fórunderøkelse: 135

	Antall prøver		Antall prøver
Høy, korn (Neg.)	3	1 Muc. + bacillusarter + asperg.	
Tran	3	1 Muc. + asperg. + penicill.	
hvorav:		7 Neg.	
1 Harsk.		Kufórblending	5
1 Stjernegranulat.		hvorav:	
1 Neg.		1 Muc. + asperg. + penicill.	
Melasse	4	4 Neg.	
hvorav:		Minkfórblending (Neg.)	6
2 Mineralolje + nitrat.		Diverse	41
2 Neg.		hvorav:	
Mel	50	2 Slakteavfall fra sau: Botulisme, t. C.	
hvorav:		1 Iskrepulver — Nacl. 63 %	
15 Blåsyre.		4 Høns- og kyllingfór:	
1 Noe høyt saltinnh. (Mink).		1 Manganmgl.	
1 For lite salt.		1 Nacl.	
1 Harskt.		2 Mucor.	
4 Mucor.		3 Grisefór. Mucor.	
3 Mucor + asperg.		2 Myse: Nitrat (spor av nitritt).	
4 Mucor + asperg. + penicill.		29 Neg. (2 minkfór, 1 kufór, 5 grisefór, 2 kyll.fór, 4 hønsfór, 1 geitefór, 3 fôrpr., 4 kraftfôrpr., 1 potetsilo, 1 silofór, 2 myse, 1 tørrmelk, 1 surmelk, 1 fuglefrø («tranbjelle»))	
21 Neg.			
Fisk	13		
hvorav:			
1 Uegnet.			
12 Neg.			
Grisefórblending	10		
1 Muc. + bacillusarter.			

Kjøttundersøkelser: 63

Hest (Neg.)	1	3 Kobber (skinke).	
Elg	3	1 Senedrag (skinke).	
hvorav:		1 Muskelblødning.	
1 Bl.fl.		2 Uegnet.	
1 Uegnet		13 Neg.	
1 Neg.		Ku	25
Sau	3	hvorav:	
hvorav:		1 Coli (nyre — kalv).	
1 Staf.		2 Bl.fl.	
1 Bl.fl.		2 Uegnet.	
1 Neg.		20 Neg.	
Høne (Adenocarc.)	1	Ukjent dyreslag	2
Gris	28	hvorav:	
hvorav:		1 Staf.	
2 Erysip. rhus.		1 Neg.	
6 Bl.fl.			

Sammendrag 1956.

Dyreslag	Hele dyr	Org. fra dyr	Samlet antall dyr	Samlet antall prøver
Storfe	23	538 (479 dyr)	502	561
» , Paratub. (Kompl. bind.)	—	51 (51 »)	51	51
Hest	—	72 (49 »)	49	72
» Snive (Kompl. bind.)	—	2 2 »)	2	2
» Lept.	—	1 1 »)	1	1
Gris	312	1 125 (955 »)	1 267	1 437
» Leptospiroseundersøk.	—	1 (1 »)	1	1
Sau	85	297 (177 »)	262	382
» Paratub. (Kompl. bindinger)	—	16 (16 »)	16	16
Geit	15	65 (39 »)	54	80
Hund	14	120 (101 »)	115	134
» Lept. undersøk.	—	27 (27 »)	27	27
» H.c.c. (Kompl. bind.)	—	37 (37 »)	37	37
Katt	15	4 (3 »)	18	19
Rev	18	25 (23 »)	41	43
» H.c.c. (Kompl. bind.)	—	8 (8 »)	8	8
Mink	528	28 (26 »)	554	556
Div. pelsdyr	10	0 (0 »)	10	10
Kanin	10	2 (1 »)	11	12
Høns	3 197	55 (46 »)	3 243	3 252
Forskj. fjørfe	51	147 (145 »)	196	198
Vilt, fisk etc.	87	79 (61 »)	148	166
Kjøttundersøkelse	—	63 (63 »)	63	63
	4 365	2 763 (2311 »)	6 676	(7 128)
Diverse undersøkelser			115	
Førundersøkelser			134	
			6 925	

Hertil kommer 78 085 blodprøver til undersøk. for hønsetyfus.

5 967 melkeprøver	—>—	mastitis.
684 blodprøver	—>—	kasting.
1 353 prøver	—>—	sterilitet.

Ad Statistikkene fra Veterinærinstituttet 1956.

Dyreslag	Tuberkulose	Milt-brann	Salm.	Past.	Lept.	List	Rød-syke	Enceph.	Ente-ro-tox.	Kj. u.	Diverse
Storfe	16 pos pr fra 7 besetn.	7	2 + 12 kult.	1 + 1 kult.	—	—	—	2 (1 Meningit.)	—	1 As, 3 HCN 7 Pb,	12 Dipl. (5 kult.)
Hest	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Gris	246 pos. pr. 238 dyr 147 besetn.	—	75 kult.	17	1	—	11	5	—	3 Hg., 1 Pb.	81 Coccobac. M.H. 1 Klebsiellapenyemi
Sau	—	—	—	6	—	28	1	—	39	1 Trinitrotoluol	2 Strept. inf. (gr. Ca.)
Geit	—	—	—	—	—	8	—	—	2	—	—
Hund	1 (human)	—	—	—	27	—	—	—	—	1 Anli, 3 War- farin, 5 Tl.	5 H.c.c.
Katt	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Rev	—	—	—	—	—	—	—	1 Fox enceph	—	—	—
Mink	—	—	1 kult.	1	—	—	1	1	—	—	11 Strept. seps. 12 Bo- tulisme 7 Klebs. inf.
Diverse pelsdyr ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kanin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Høns	22 pr. fra 16 besetn.	—	1 kult.	—	—	—	—	—	—	9 P., 1 Hg.	1 Klebs. inf.
Forskj. fjørfe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 «Blackheads» (Kalk.) 3 Aspergill (Kalkum)
Vilt, fisk, div. fugl .	—	—	—	1 (hare) 1 kult (rein)	—	—	—	—	—	1 P. (Elg)	1 Actinobac. lign. (Hilder)
Diverse undersøker...	—	—	—	—	—	1 (homo) 1 (krybbe- rusk)	—	—	—	5 KCN vannpr.	—
Kjøttprøver	—	—	—	—	—	—	2 (gris)	—	—	—	—
Førundersøkelser ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15 HCN (mel)	2 Botulisme (sl.avf.)

Salg av serum, vaksiner og tuberkulin. 1956.

Rødsykeserum	551 900 cc.	Mallein	3 cc.
Rødsykevaksine	20 050 »	Adrenalin	14 992 »
Svinesykeserum (Pasteu- rella)	9 700 »	Normalserum	2 650 »
Grisediaréserum	88 300 »	<i>Utenlandsk serum.</i>	
Kalvediaréserum	61 700	Hvalpesykevaksine (am.)	4 814 doser.
Diplokokkserum	17 d.	Hvalpesykeserum (am.) .	4 900 »
Tetanusserum	22 650 cc	Pulpy kidney serum (eng.)	142 700 cc.
Pyogenesvaksine	750 »	Pulpy kidney vaks. (eng.)	1 250 »
Bråsottvaksine	60 950 »	Følsykeserum (tysk) . . .	7 400 »
Furunkulose (stafylo- kokkvaksine)	355 »	Botulinusvaksine (tysk) .	800 »
Furunkulose — auto- vaksine	350 »	Botulinusvaksine (svensk)	78 400 »
Hvalpesykevaksine for mink (formalindrept) .	300 »	Rabiesvaksine (finsk) . .	13 doser.
Tuberkulin (konsentrert tb. til veterinært og hu- mant bruk)	42 522 »	Streptokokk-typeserum (eng.)	75 cc.
Tuberkulin (fortynnet tb. til humant bruk)	2 473 »	Eggadaptert hvalpesyke- vaks. (mink) (am.) . . .	210 doser.
		Diplokokkserum (dansk).	73 »
		Hvalpesykevaksine (mink) (dansk)	8 000 »
		Kattepestvaksine (svensk)	51 »

Tillegg II.

Årsberetning 1956

for

Statens veterinære laboratorium for Nord-Norge.

Storfe, 7 hele dyr.

	Antall prøver		Antall prøver
2 spekalv: Diplokokksepsis.....	2	<i>Nyrelidelser</i>	1
1 spekalv: Kolisepsis	1	Cystenyre	1
2 kalver: Pyelonefritis.....	2	<i>Urinprøver</i>	3
1 kalv: Nyrehyperplasi (embryo-		Acetonuri	1
nalt vev)	1	Blod og eggehvite	1
1 kalv: Pasteurellose	1	Eggehvite + ...	1
		<i>Div. bact. prøver</i>	10
<i>Organundersøkelser. 52 prøver fra 52 dyr.</i>		Abscesser (jur, milt og lunger) med	
<i>Svulster</i>	3	vekst av cor. bact. pyogenes..	5
Adenomkarsinom i lever	2	Abscesser i hodets lgll.: Actinoba-	
Adenomkarsinom i lunge	1	cillus Lignieresii	1
<i>Mage-tarmlidelser</i>	4	Lgll. inguinale: negative.....	2
Gastroenteritis haemorrhagica		Prøver uegnet til undersøkelse...	2
(ukjent årsak)	1	<i>Blodprøver</i>	4
Enteritis pseudomembranosa		Undersøkt for smittsom kasting	
(ukjent årsak)	1	(negative)	4
Ulcus ventriculi perforans	1	<i>Prøver til bact. kjøttkontroll</i>	19
Forgiftning med maling (tympa-		Negative	7
nitis)	1	Gr. + kokker	3
<i>Faecesprøver</i>	8	Gr. + staver	5
Påvist coccidiose i	6	Gr. ÷ staver	1
Negative	2	Blanding	3

Småfe, 17 hele dyr.

5 lam: Mucopurulent bronchopneumoni	5	1 sau: Metritis acuta	1
1 vær: Pyemi. C. bact. pyogenes i lunger		1 vær: Pyelonefritis (forstoppelse av	
med spredning til hypofysen...	1	urethra med urinstein).....	1
1 geit: Pseudotuberculosis	1	1 sau: Bråsott?	1
1 geit: Pyemi. hem. strept. gr. Ch.		2 lam: Negative	2
dyrkning fra lever og hjerne)..	1	1 sau: Toriso et incarseratio jejunei..	1
2 lam: Peritonitis fibrinosa	2	1 lam: Kolisepsis	1

	Antall prøver		Antall prøver
<i>Organundersøkelser. 66 prøver fra 66 dyr.</i>		<i>Nyrelidelser</i>	4
Dyrking fra 22 hjerner	22	Dobbeltsidig cystenyre	1
Listeria monocytogenes påvist i	5	Enkelsidig cystenyre	1
Hem.staf. påvist i	2	Negative	2
Negative	15		
<i>Lungelidelser</i>	9	<i>Diverse prøver</i>	9
Bronchopneumoni (uspes. årsak)	2	1 milt: Stasemilt	1
Bronchopneumonia verminosa	3	4 føtter: inf. med stafylokokker	1
Lungeabscesser (cor. bact. pyogenes)	3	2 par øyne: negative	2
Karsinoma metastacia	1	Jurabecesser: cor, bact. pyogenes	1
		Div. organer: negative bact. undersøkelser	2
		Div. organer uegnet	1
		Enteritis katarrhalis	1
<i>Hjertelidelser</i>	2	<i>Faecesprøver</i>	3
Degn. cordis	1	1 lam: ledd av moniezia ekspansa. oocyster av E. arloingi embryonerte strongylusegg	1
Negative	1	Negative	2
<i>Leverlidelser</i>	3	<i>Bact. kjøttkontroll</i>	14
Infiserte parasittknuter	1	Negative	8
Gallenganger tilstoppet med små leverrikter	1	Gr. + kokker	3
Små knuter i lever fra spelam. List. monocytogenes	1	Gr. + staver	2
		Blanding	1

Hest, 1 helt dyr.

Adenokarsinoma metastatica	1	<i>Øre: miltbrand</i> ÷	1
<i>Organundersøkelser. 12 prøver fra 12 dyr.</i>		<i>Lunge: Pleuritis fibrinosa</i>	1
<i>Faecesprøver (alle negative)</i>	8	<i>Hode: Svelglammelse p. g. a. lokal blødn.</i>	1
		<i>Bakben: Kronisk tendovaginitis.</i>	1

Gris, 17 hele dyr.

9 smågris: Entheritis catarrhalis	9	<i>Organundersøkelser. 13 prøver fra 13 dyr.</i>	
1 gris: Gastroenteritis (matforgiftning)	1	12 grisehoder undersøkt for Rhinitis infectiosa	12
3 griser: Hjertedilatasjon med sirkulasjonsforstyrrelse	3	Positiv	1
1 gris: Hjerteruptur	1	Negativ	10
2 spegris: Pyemi (vekst av hem. strept. gr. Ch.)	2	Mistenkelig (asymetri av nesehulen men ingen strofi)	1
1 gris: Bronchopneumoni	1	<i>Svulst under brystbenet: Chondre osteofibron</i>	1
		<i>Trikinprøver (alle negative)</i>	104

Rovdyr, 47 hele dyr.

Gastroenteritis katarrhalis (degen. organ.)	31	«Yellow fat disease»	1
Gastroenteritis påvist	2	Indre forblødning	1
Enteritis hemorrhagica coccidiosa	2	Diplokokksepsis	3
Invaginatio jejunei	1	<i>Faecesprøver fra mink, negative</i>	3
Pneumoni	3	<i>Trikinprøver av rovdyr.</i>	163
Ruptura uteri cum peritonitis	2	derav	
Nefritis interstitialis acuta	1	98 blårev, alle negative.	
		65 villrev hvorav 4 positive.	

Hunder, 3 hele dyr.

	Antall prøver		Antall prøver
Degeneratio cordis	1	Haemangion i milten	1
Nefritis cronica	1	Faecesprøve fra hund, negativ.....	1

Katt, 1 helt dyr.

faecesprøve, Toxocara cati 1

Rein, 3 hele dyr.

Dårlig egnet til undersøkelse p. g. a. bedervelse.....	3	Bronchoneumoni (vekst pasteurilla)	3
		Bronchopneumoni verminosa (Dict. filaria)	2
Organundersøkelser. 7 prøver fra 7 dyr.		Prøver fra bukhulen, Cysticercus termicollis.....	2
Lungelidelser	5		

Legeprøver: 10.

Urinprøver til bact. undersøkelse.....	4	Mikrokokkinfeksjon, sterkt følsom for Penicilin og chloramphenicol.	1
Blandingsinfeksjon, sterkt følsom for Streptomycin og chloramphenicol	1	Koliinfeksjon (tbc ÷)	1
Parakoliinfeksjon, sterkt følsom for Streptomycin og chloramphenicol.....	1	Undersøkelse for gonococcer (alle negative)	5
		Prøve fra hals, vekst av hem. mikrokokker	1

Fjærfe, 78 hele dyr.

Leukose	25	«Round heart disease»	1
Sm. hønselemmelse	1	Lungeødem	1
Diathesis urica	6	Multiple svulster i tarmkrøset	2
Peritonitis at salpingitis fibrinopurulenta	10	Invaginatio jejunei.....	1
Eglegderforstoppelse.....	2	Forblødning	3
Kroforstoppelse	1	Coccidiose	16
Pneumoni	2	Negative (B ₁ avitaminose?)	4
Degen. cordis et hepatis.....	3	Leverprøver: degeneratio adiposa hepatis	2

Ender, 2 hele dyr.

Arthritis purulenta deformans (tarsalleddene) vekst av anhemolytiske gule staf 2

Undulater, 4 hele dyr.

Fibron på vingen	1	Enteritis katarrhalis	3
------------------------	---	-----------------------------	---

Vannprøver: 19.

Meget slett vann	8	Tilfredsstillende de hygienesiske krav.....	6
Noenlunde tilfredsstillende	4	Kjemisk undersøkelse. Rikelig med jern	1

Diverse:

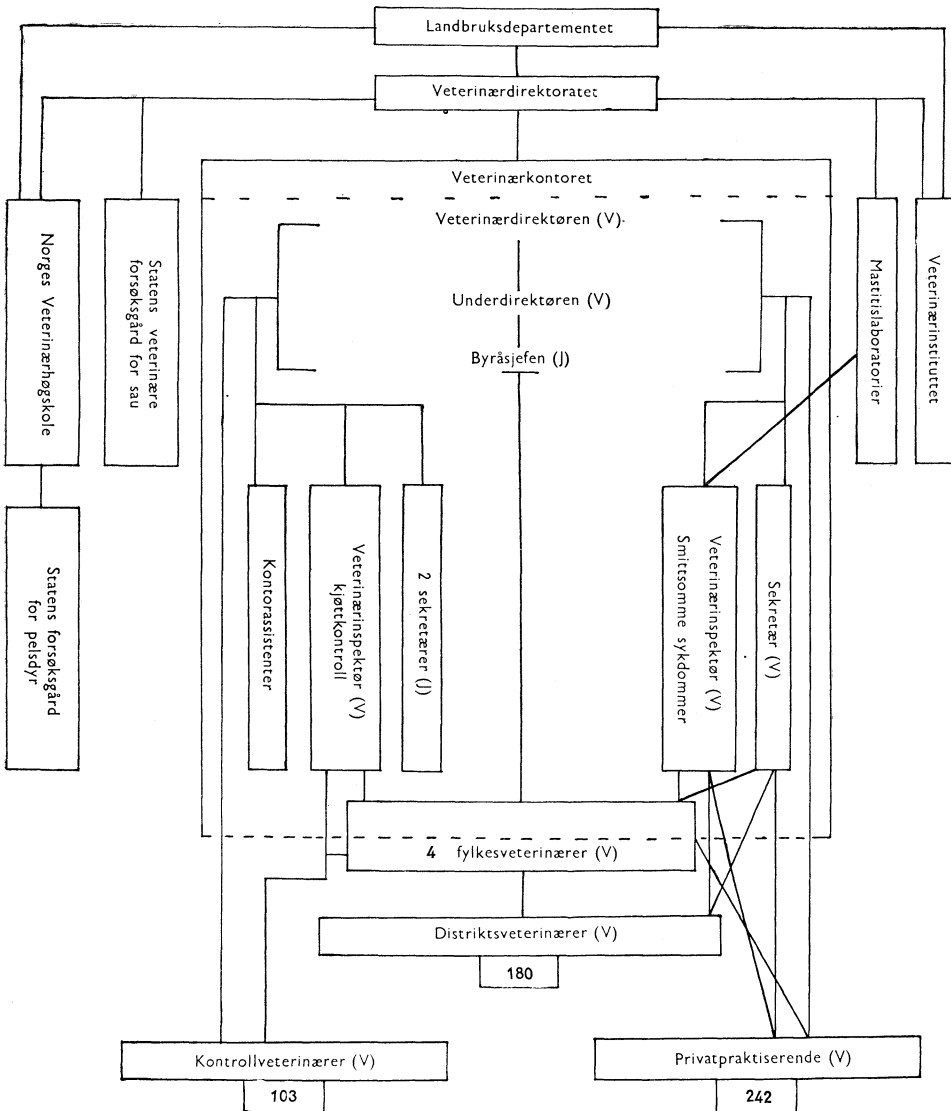
	Antall prøver		Antall prøver
<i>Matforgiftninger</i>	2	Hvalbiff PH = 5,8, dyrking Gr. + staver	1
Mandelkjernepudding, vekst av B. cereus	1	Hvalbiff PH = 6,2, harskt.....	1
Fårikål, vekst av B. cereus og hem. mikrokker.....	1	Sylterull, bedervet	1
		Kraftfôr. Fôr rikelig med rapsmel	1
<i>Kontroll av matvarer</i>	15	Hygienisk melkekontroll	4
3 bokser fiskekaker, kjemisk bombage.....	3	Melkeprøver til fettbestemmelse.....	12
6 bokser røkt hvalkjøtt i olje, kjemisk bombage	6	Lødingen Helserråd. Kontroll av pølse og kjøttdeig	2
1 eske røkt laks i olje, bedervet..	1	Innsendte dyr:	
Prøve salt fleusk, saltinnhold 15 % noe harskt	1	1 marihøne.	
		1 fjærmygglarve.	
		1 «kjempes»-edderkop.	

Oversikt over antall undersøkelser ved Statens veterinære laboratorium for Nord-Norge.

	Hele dyr	Mindre prøver
Storfe	7	52
Småfe.....	17	66
Hest	1	12
Rovdyr	50	168
Gris	17	117
Rein	3	7
Fjærfe	84	2
Legeprøver	0	10
Vannprøver	0	19
Diverse	0	36
Tilsammen	179	489

Tillegg III.

Organisasjonen av det sivile veterinærvesen 1958.

Norges offisielle statistikk, rekke A

Norway's Official Statistics, series A

Rekke A

Stensilert 1960

- Nr. 6 Lønnstelling for ansatte i offentlige skoler pr. 30. juni 1959 *Salaries of employees in public schools*
- 7 Forbruksundersøkelsen 1958 I *Survey of consumer expenditure I*
- 8 Norske forretningsbanker 1959 *Norwegian commercial banks*
- 9 Foreløpige oppgaver over Norges innførsel 1959 *Imports to Norway Preliminary figures*
- 10 Norske sparebanker 1959 *Norwegian savings banks*
- 11 Lønnsstatistikk for trygdekassenes tjenestemenn pr. 1. februar 1960 *Salaries of employees at local social insurance offices*
- 12 Lønnsstatistikk for kommunale tjenestemenn pr. 1. januar 1960 *Salaries of local government employees*
- 13 Sivilrettsstatistikk 1959 *Civil law statistics*
- 14 Undervisningsstatistikk 1957—58 *Statistics on education*
- 15 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart i mars 1960 *Monthly earnings for seamen on ships engaged in foreign trade*
- 16 Skattestatistikk for inntektsåret 1958 *Kommunetabeller Tax statistics Municipal tables*

Statistisk Sentralbyrå utgir dessuten skriftserien Samfunnsøkonomiske studier (SØS). I denne serie offentliggjøres undersøkelser, som ikke er av rent statistisk karakter, bl. a. historiske og analytiske studier utført ved Byråets forskningsavdeling. *The Central Bureau of Statistics also publishes the series «Samfunnsøkonomiske studier» (SØS). This series contains reports on investigations of not merely statistical character, such as historical and analytical studies carried out at the Research Department of the Central Bureau of Statistics.*

Kortere avhandlinger gis i serien «Artikler». *Shorter reports in the series «Artikler».*

Statistisk Sentralbyrå utgir følgende periodiske hefter: *The Central Bureau of Statistics publishes the following periodical bulletins:*

Statistisk månedshefte *Monthly bulletin of statistics.*

Månedstatistikk over utenrikshandelen. *Monthly bulletin of external trade.*

Statistisk ukehefte. *Weekly bulletin of statistics.*

Abonnement på disse hefter tegnes i Statistisk Sentralbyrå. For Statistisk månedshefte er prisen pr. år kr. 15,00, pr. nr. kr. 1,50. Prisen pr. år for Månedstatistikk over utenrikshandelen er kr. 18,00, pr. nr. kr. 2,00. For Statistisk ukehefte er prisen pr. år kr. 20,00, pr. nr. kr. 0,50. *For subscription of the bulletins please write to the Central Bureau of Statistics, Oslo.*

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.
Pris kr. 4,50.

Grøndahl & Søns boktrykkeri, Oslo.